
LUBOMÍR STANČEK

SOBÁŠNE HOMÍLIE

LUBOMÍR STANČEK

O B S A H

- Ježiš – vzor obetavej lásky Jn 15, 12-16
- Zdieľanie spoločného osudu v jednom tele Mk 10, 1-12
- Poukázat' na jednotu v manželstve Mk 10, 7
- Odpustenie Jn 8, 1-11
- Manželstvo ako sviatosť Mt 19, 3-6
- Nerozlučnosť manželstva Mt 19, 3-6
- Pravá láska Mk 10, 6-9
- Na spoločnej ceste dialógom Mt 19, 3-6
- Manželská láska Mk 10, 6-9
- Modlitba – záruka rastu v láske Jn 15, 12-16
- Svetlo sveta a soľ zeme Mt 5, 13-16
- Mystérium lásky – opravdivá láska je viac ako život Mt 19, 3-9
- Niektoré štíty sa dajú dosiahnuť iba spoločne Mk 10, 6-9
- Áno Bohu, áno láske Jn 13, 34
- Nerozlučnosť manželstva Mk 10, 7-9
- Cesta s Kristom v manželstve Jn 6, 60-69
- Láska a manželstvo 1 Kor 13, 1-13
- Buďte milosrdní a majte lásku Lk 6, 27-38
- Ježišova ponuka lásky Lk 10, 27
- Životné šťastie Jn 2, 1-12

Čo zabezpečí šťastné manželstvo? Lk 10, 30-37

Oheň som prišiel vrhnúť na zem... Lk 12, 49-51

Starosť o druhého Lk 10, 38-42

Milujte sa navzájom 1 Kor 12, 31-13, 8a; Jn 15, 12-16

Ostaňte v mojej láske Jn 15, 9-12

Je láska prikázaním? Mt 22, 35-40

Dom na skale Mt 7, 21-27

Nerozlučnosť manželstva Mt 19, 5-6

Pevný základ Mt 7, 21. 24-25

Podakovanie za jednotu v láske Jn 17, 20-26

Ovocím prežívanej lásky je radosť Jn 15, 9-12

Láska – prameň vernosti Jn 15, 9-12

Bez lásky sa nedá žiť Mt 22, 34-40

Jednota Jn 17, 20-26

Trvalá jednota Mk 10, 6-9

Ježiš – vzor obetavej lásky

Jn 15, 12-16

Milí snúbenci, drahí bratia a sestry! Očakávame Sviatky narodenia nášho Pána Ježiša Krista. Vy, milí snúbenci, ste sa rozhodli uzavrieť sviatosť manželstva. Vstupujete do neho s veľkými očakávaniami. Ste plní nadšenia, plní radosti a tešíte sa. Bodaj by aj nie. Budete si dnes sľubovať vzájomnú lásku až po smrť. To je dôležité rozhodnutie. Očakávania sú veľké. Aká bude realita?

Ježiš v dnešnom evanjeliu vám ponúka recept na to, ako spoločne žiť:
„... aby ste sa milovali navzájom, ako som ja miloval vás“ (Jn 15, 12).

Tieto slová povedal Ježiš svojim apoštolom. Už v Starom zákone sa hovorí o tom, ktoré sú najväčšie prikázania. Najväčším prikázaním pre izraelitu bolo milovať Boha. Bolo to tak trochu spojené s určitým strachom zo žiarlivosti Boha. Boh Starého zákona sa predstavuje ako žiarlivý Boh. Boh, ktorý neznesie iných konkurentov. Preto aj človek, ktorý sa odvrátil od Boha, dal sa na stranu nejakého božstva, modly alebo idolu, riskoval, že Boh sa od neho odvráti. Aj keď vieme, že to nebola pravda, ale vieme i to, akí bývajú ľudia. Boh sa nikdy neodvráti od človeka. To len človek si namýšľa, že Boh preruší s ním kontakt. V Starom zákone bolo i prikázanie: „Miluj svojich priateľov a nenávid' svojich nepriateľov.“ Lenže v Novom zákone tu nastáva radikálny posun: Nestačí milovať len tých, čo nám robia dobre, ale treba milovať aj tých, čo nám zle robia. Ježiš v dnešnom úryvku evanjelia rozpráva o svojej láske ku všetkým ľuďom. O takej láske, že sa dokázal za človeka obetovať - položiť svoj život za neho. A o toto žiada aj svojich učeníkov, aby sa navzájom milovali. Príkladom k tomu je sám Ježiš, ktorý to potvrdil najvyššou možnou obetou - svojím životom. Nežiada síce od učeníkov, aby išli z lásky jeden za druhého na smrť, ale žiada ich o obetavú lásku. O lásku, ktorá bez obety nie je pravou láskou. Lebo láska bez obety neexistuje.

To je len pseudoláska, len človek si namýšľa, že to je skutočná láska.

Milí snúbenci, aj vás dnes Ježiš vyzýva: Milujte sa navzájom. Sem, pred oltár, vás iste priviedla vaša vzájomná láska. Nemôže to byť len určitá náklonnosť, sympatia alebo túžba vlastniť toho druhého. Keby to boli tieto pohnútky, nebolo by to dobré. Podstatná pre vzťah dvoch ľudí je láska. Tá láska, o ktorej nám dnes v prvom čítaní rozprával sv. Pavol. Okrem iného hovorí aj to, že aj keby sme hovorili cudzími jazykmi, aj keby sme mali takú silnú vieru, že by sme vrchy prenášali, aj keby sme mali všetky poklady na svete a nemali by sme lásky, neboli by sme ničím. Vidíme teda, že bez lásky to v živote nejde, bez lásky to nie je dokonalé, postačujúce. Láska v živote každého človeka je veľmi dôležitá. Zvlášť to platí vtedy, keď si dvaja mladí ľudia sľubujú lásku a vernosť na celý život. Ale láska je spojená s obetou. Obeta si žiada od vás oboch, aby ste boli navzájom tolerantní, aby ste si vedeli odpustiť, keď to medzi vami zaiskrí; aby ste vedeli toho druhého vypočuť a pomôcť mu. Láska znamená i to, aby ste urobili toho druhého šťastným. Láska znamená i zriekanie sa: svojich postojov, svojej vôle, svojich názorov. Láska nemôže byť sebecká, láska musí byť vzájomná a obetavá. Tak, ako nám to ukázal Ježiš Kristus. Má nás tak rád, že za nás položil svoj život. Dokázali by ste vy položiť život za toho druhého, za vášho partnera? Samozrejme, je to veľmi špekulatívna a hypotetická otázka, aj keď život prináša všeličo.

O tom, ako by to asi mohlo vyzeráť v živote manželov, nám rozpráva aj nasledujúci príbeh od Bruna Ferrera.

Mladá žena sa vracala z práce domov autom. Šoférovala s najväčšou pozornosťou, ved' sedela v novom novučičkom aute. Kúpili si ho najmä za úspory manžela, ktorý sa musel všeličoho zriecť, aby si mohli zadovážiť tento model. Na veľmi rušnej križovatke zaváhala a blatníkom narazila do druhého auta. Mladá žena sa v rozplakala. Ako vysvetlí manželovi čo sa stalo? Šofér druhého auta bol slušný, uznanlivý a vysvetlil jej, že si majú vymeniť čísla vodičských preukazov a údaje technických preukazov. Žena hľadala doklady v gaštanovom plastickom puzdre a pritom jej z nebo

vypadol kúsok papiera. Boli na ňom pekným mužským krasopisom napísané tieto slová: „V prípade, že by sa ti niečo prihodilo... nezabudni, drahá, že mám rád teba a nie auto!“

Aká by asi bola vaša reakcia, keby vám vaša budúca manželka rozbila auto? Istotne by to nikoho nepotešilo, nikto by sa z toho neradoval. Ale čo by ste asi povedali vašej žene? Vynadali by ste jej? Ako by sa to prejavilo na vašom vzťahu? Ovplynulo by ho to vážnejšie, alebo by ste to dokázali vyriešiť k spokojnosti oboch?

Milí snúbenci, prajem vám, aby sa vaše dnešné očakávania naplnili. Vo vašom vzťahu vám vyprosujem veľa pokoja, lásky, obetavosti a tolerancie. Prajem vám, aby ste sa vedeli zbavovať egoizmu v prospech vašej vzájomnej lásky. Buďte si obaja vedomí, že pravá láska je láska obetujúca sa za druhého. Nech je vám v tom vzorom Ježiš, ktorého narodenie teraz tak túžobne očakávame.

Amen.

Zdieľanie spoločného osudu v jednom tele

Mk 10, 1-12

Staré ruské príslovie hovorí: Keď ideš na more, prežehnaj sa raz, keď ideš do vojny, prežehnaj sa dvakrát, keď vstupuješ do manželstva, prežehnaj sa trikrát. Uzavretie manželstva je jeden z najdôležitejších krokov v živote človeka, ktorý si vyžaduje vážnosť.

Milí snúbenci, vy ste sa dnes rozhodli vykonať tento krok, a tak spojiť svoje životy podľa slov svätého Marka evanjelistu, ktorý hovorí: **„Preto muž opustí svojho otca i matku a pripúta sa k svojej manželke a budú dvaja v jednom tele... Čo teda Boh spojil, človek nech nerozlučuje“ (Mk 10, 7-9).**

Boh na počiatku dejín sveta stvoril muža a ženu. Nestvoril ich preto, aby žili oddelene jeden od druhého, ale aby slúžili jeden druhému. Vložil do ich srdca túžbu jedného po druhom. Muž a žena sú priťahovaní túžbou po sebe. Patria neoddeliteľne k sebe. Táto túžba vytvára z dvoch jedno. Preto muž odchádza z otcovského domu, aby si našiel svoju polovičku, s ktorou by vytvoril jedno telo. Výraz jedno telo je prevzatý z hebrejského jazyka. Neznamená len pohlavnú túžbu muža po žene, a naopak, ale že títo dvaja odteraz vytvárajú jednu morálnu bytosť, ktorá bude všetko prežívať ako jedno srdce a jedna duša. Taká je Božia vôľa a prvotný plán s človekom. Ak človek svojvoľne zasiahne, ak rozbije jednotu, vytrhne sa z Božej vôle a zo stvoriteľského poriadku vytvára chaos, nepokoj v sebe, ale aj mimo seba.

Milí snúbenci, za chvíľu si navzájom vyslúžite sviatosť manželstva, keď navzájom vyjadríte manželský súhlas a vymeníte si snubné prstene. Keď sa pozriete na prstene, zistíte, že nemajú koniec. Je to kruh bez konca. Podobne aj manželstvo od chvíle uzavretia sa stáva akoby kruhom, ktorý nikde nemá koniec. Tento váš manželský kruh nedovoľte nikomu prerušiť. Aj keď v živote prídu na vás rozličné skúšky, a oni určite prídu, keď príde neúspech, nešťastie alebo choroba, vtedy si uvedomte, že tak ako prsteň nemá konca, tak ani láska, ktorá vás spojila v jedno, nemá mať konca. Boh vás stvoril a obdaril povolaním k spoločnému manželskému životu. On si vás vybral za svojich spolupracovníkov pri šírení lásky na zemi, a to tak, že sa stanete spoluautormi Božieho zázraku, ktorý nazývame ľudský život. Ak si toto uvedomíte, budete s láskou a úctou pristupovať ku každému novému životu, ktorý vám Pán Boh požehná z vašej vzájomnej lásky.

Ako prejavovať lásku jeden voči druhému? Tu sú dva príklady o veľkej láske:

Mladý kňaz išiel navštíviť nemocného. Ležal už dlho. Všade bolo čisto. A žena hovorila: „Boli sme zosobášení počas druhej svetovej vojny. Za dva mesiace bol muž povolaný na vojnu, kde bol ťažko ranený. Odvtedy

už leží 53 rokov ako lazár.“ A žena ho obsluhovala. Nemala z neho nič. Nebola mu ženou, ale slúžkou. Muž hovorí: „Ja som to všetko vydržal. Ja som dostal veľký dar: vieru v srdci a svätú ženu vedľa seba.“ A žena hovorí: „My sme boli vždy takí šťastní.“ Čo ich posilňovalo? Láska.

A druhý prípad som zažil vo svojej farnosti.

Žena pri operácii bola poranená na nejakom nerve, a tak začala postupne ochrnováť. Muž, vedúci obchodu textilu, si ju nechal doma a keď stisla zvonček, on ihneď prišiel. Sedem rokov jej slúžil a keď ju ukladali do truhly, povedal: „Ja som mal tak rád Aničku, ešte viac, ako keď sme sa brali.“ Aká je to láska? Obetavá.

Takú lásku by som vám, milí novomanželia, prial. Neopustím ťa ani v šťastí ani v nešťastí. To je opravdivé zdieľanie osudu v dobrom i v zlom. Ste dvaja v jednom tele. Na všetko ste dvaja.

Milí mladomanželia, dnes sa vydávate na spoločnú cestu životom. To, ako prežijete tento svoj spoločný život, je aj na vás. Na vašich dvoch srdciach, ktoré sa tu dnes oddali jedno druhému. Dovoľte mi, aby som vám zaželel, aby tento váš život bol naplnený spoločnou láskou, radosťou a bol svedectvom aj okolitému svetu. Nech Pán Boh žehná vášmu zväzku a sprevádza vás po celý váš život.

Amen.

Poukázať na jednotu v manželstve

Mk 10,7

Milí snúbenci! Dnes ste prišli v sprievode svojich najbližších do chrámu sviatočne oblečení, pretože v tento deň nastáva podstatná zmena vo vašom živote. Stanete sa pred Bohom a pred ľuďmi svoji. Cirkev vás s radosťou víta. Vaším manželským zväzkom pribudne do jej spoločenstva nová rodina. Prišli ste pred oltár, kde spečatíte svoju túžbu a vykročíte na

začiatok novej cesty. Vaše tváre poznačuje vážnosť, pretože to "áno", ktoré idete vyjadriť, nie je maličkosťou. Ako potoky sa zlievajú v jeden, tak sa vaše dva životy stávajú jedným nerozlučiteľným manželským životom. Kadiaľ potečie tok vášho života a čo vám prinesie? Je veľa záhad v tomto začiatku, preto ten vážny krok. Ale na vašich tvárach vidno aj nádej, pretože prichádzate pred oltár Toho, ktorý má v rukách osudy nás všetkých a tie ruky sú aj láskavé, aj mocné.

Ježiš v dnešnom evanjeliu hovorí: **„Preto muž opustí svojho otca i matku a pripúta sa k svojej manželke a stanú sa obidvaja jedným telom“ (Mk 10, 7).**

Vidíme, ako je to vo svete okolo nás. Hlad, nenávisť, rozpory, nezhody a roztržky. Niet jednoty, lebo niet lásky. Ale prečo? Pretože ľudia nechcú byť deťmi nebeského Otca, ktorý veľmi miluje jednotu. Viera hovorí, že v Bohu sú tri osoby a tieto tri samostatné osoby tvoria jedno. Boh teda tak miluje jednotu, že z troch osôb robí jedno božstvo. A jeho Syn, Ježiš Kristus, prosil takto za tých, ktorých mal rád až do krajnosti, aby boli všetci jedno. A to myslel na všetkých, nielen na tých, ktorých mal pred sebou. A teda aj na nás. Cirkev však neprestáva zdôrazňovať, že naše šťastie a pokoj je vo vzájomnom pochopení, v splynutí myslí a srdc v jednote. Napriek tomu vieme, ako to vyzerá s našou jednotou.

Milí snúbenci, Božie slovo vám niekoľkonásobne povedalo, že budú dvaja jedným telom. Idete teraz utvoriť jednotu, ktorá je zvláštna, mimoriadne silná, nenarušiteľná, jednota bez páru a tým vyzývať aj druhých k nej. Idete ju tvoriť aj okolo seba, všade, kamkoľvek sa pohnete, nielen vo svojej rodine, ale v každom styku, do ktorého vás Pán okolnosťami a príhodami postaví. Istotne, vašou veľkou snahou bude, aby táto vaša jednota obstála, aby bola dosť silná a aby ju nič nenarušilo. Viete dobre, ako je ohrozovaná vo veľkom svete a ako je ohrozovaná aj v tom malom, ktorým je rodina a manželstvo. Nezaškodí tu pripomenúť to, čo vy už zaiste viete.

Chcem povedať o niektorých nebezpečenstvách, ktoré by mohli poškodiť túto vašu jednotu, čo by istotne nebolo Božím priáním a vašim šťastím.

Na vašu jednotu môže zaútočiť niekto zvonku, obyčajne to odtiaľ začne. Žena sa domnieva, že stretne lepšieho a krajšieho muža, a muž sa zasa domnieva, že stretne krajšiu a lepšiu ženu. Obyčajne to však býva iba klam. Mária, podľa Božej vôle, nikto ti nebude lepším a krajším mužom ako Peter a tebe, Peter, nikto nebude krajšou a lepšou ženou ako Mária. Osvojte si toto presvedčenie! Bude vám výdatnou pomocou proti nebezpečenstvám, ktoré by mohli ohroziť vašu jednotu.

Istotne, za to, že tu teraz stojíte, ste vd'ační aj svojim rodičom: za život, ktorý vám dali, výchovu, ktorou vás dovedli do dospelosti. Ale tu si nám treba uvedomiť, že ich prítomnosť môže byť pre vás niekedy tiež nebezpečenstvom. Nikto vám nehovorí, žeby ste mali prestať milovať svojich rodičov, ale Kristus vraví, že vy ste si viac. Váš vzájomný vzťah musí byť úprimnejší a silnejší, ako bol medzi vami a vašimi rodičmi. Rodičia vám isto budú radiť, pretože ste mladí a že iba začínate. Budú vám možno dobre radiť, no vy vždy zvážte, čo vám povedia, a až potom sa rozhodujte, keď sa aj medzi sebou poradíte. Postavte sa pred Pána, ktorý žiada lásku a úctu k rodičom, ale ktorému ešte viac ide o tú vašu vzájomnú. Keby sa tieto dve lásky dostali do sporu a mala by sa ohrozovať vaša jednota, navyknite sa poslúchať Toho, ktorého máme všetci poslúchať, a nikdy neobanujete. Nechcem tu nikoho uraziť ani odsúdiť, len Boha chcem uprednostniť - jeho svätú vôľu pred našimi, nie vždy svätými nárokmi.

Je tu ešte jedno nebezpečenstvo, to najbližšie, ktorým si môžete byť vy sami. Jednota je možná tam, kde je rovnaké zmýšľanie, cítenie, chcenie, kde sa obidvaja usilujú podľa nejakého spoločného pravidla odstraňovať svoje nedostatky a osvojovať si potrebné čnosti. Veľmi vám pomôže, ak sa ešte nebudete považovať za dosť dokonalých. Ak sa nebudete chcieť vzdať niektorých svojich chýb, počítajte s tým, že bude medzi vami rásť napätie zo dňa na deň. Rozmnoží tak medzi vami chlad, a možno, že aj urážky, ktoré ako vieme, v dnešných manželstvách a rodinách nie sú zriedkavosťou. A

príčina? Už sme povedali osobné chyby, ktorých sa jeden alebo druhý nechce vzdať.

Marek bol snaživý a seriózny mladík a Júlia pekné a múdre dievča. Prv než narukoval, chcel jej dať nejaký dar. Dar, ktorý by jej pripomínal jeho lásku. Musel však počítať so svojimi financiami, z ktorých mnoho odčerpával nákup kníh potrebných na štúdium. Chodil po obchodoch a veľkoskladoch. Po dlhom hľadaní sa rozhodol. Kúpil veľký sytočervený dáždník. Pod týmto dáždnikom si dali prvé zbohom, vymenili si sľub lásky a rozhodli sa, že sa vezmú. V novom dome však dáždník ostal zabudnutý v komore. Roky ubiehali, prišli deti, starosti, nejaké napätie, navyše nuda, a k tomu dlhé mlčanie. Raz večer, ako tak sedeli na pohovke a zívali pred televízorom, Júlia zrazu vstala, utekala do komory a po chvíli sa vrátila s červeným dáždnikom a otvorila ho. Malý mráčik prachu sa rozletel do vzduchu. Potom si s otvoreným dáždnikom sadla na pohovku. Po dlhšej chvíli si k nej pod dáždník prisadol aj Marek. Nakoniec sa nežne objali a znovu našli svoje sny stratené pod popolom dní. Vidíme, že keď sa Marek a Júlia vrátili na začiatok svojho vzťahu a oživil si spomienky pod dáždnikom, ich vzťah akoby bol začal znovu fungovať.

Milí snúbenci, hľadajte preto stále to, čo vás zjednocuje, aby ste prekonalí to, čo vás rozdeľuje a vracajte sa stále na začiatok vášho vzťahu, keď prídete v manželstve do krízy.

Nech vám je Pánovo slovo, telo a prítomné spoločenstvo stálou, účinnou pomocou na vašej ceste, aby ste sa vedeli zbavovať všetkých svojich chýb a takto si boli stále bližší, stále milší a stále úspešnejší vo vytváraní tej jednoty, ktorú máte potom darovať cez svoju rodinu aj mnohým iným, a stali sa tak požehnaním nielen pre svoju rodinu, ale aj pre svoje okolie. Nech vám je táto krátka, ale nazdávam sa, jasná pripomienka zároveň aj prianím, ktoré chcem premeniť na modlitbu.

Pane Ježišu, ty miluješ jednotu. Prosíme ťa za týchto snúbencov, aby vedeli medzi sebou vytvárať takú jednotu, ktorej centrom budeš ty a aby si ju nedali ničím rozdeliť. Amen.

Odpustenie

Jn 8, 1-11

Bratia a sestry, milí snúbenci! Prežívame obdobie pôstu, cez ktoré máme pripraviť na slávenie Veľkej noci, sviatkov Kristovho zmŕtvychvstania. Najlepšie sa pripravíme vtedy, keď odpustíme svojim blížnym ich chyby a poklesky, keď sa budeme snažiť zmeniť hriešny spôsob života a konať pokánie.

Najlepší návod nám dáva Pán Ježiš: **„Žena, nik ťa neodsúdil?... Ani ja ťa neodsudzujem. Chod' a už nehreš“ (Jn 8, 10-11)!**

Toto rozprávanie patrí bezpochyby medzi najznámejšie a najpôsobivejšie texty Jánovho evanjelia. Farizeji sa prísne riadili všetkými zákonmi a dodržiavali mnoho obradných predpisov, a preto si mysleli, že sú najspravodlivejší zo všetkých ľudí. Nazdávali sa, že keď ukameňujú cudzoložnicu, teda keď striktné dodržia Mojžišov zákon, urobia najsprávnejšiu vec.

Lenže Ježiš ich uvádza na správnu mieru: súdiť môže len ten, kto je bez hriechu, a to je jedine Boh. No on, hoci je Bohom, nesúdi ženu, ale dáva jej ďalšiu možnosť: „Chod' a viac nehreš!“ Teraz stojí pred Ježišom cudzoložnica a počuje z jeho úst oslobodzujúce slová odpustenia. Ani jediné odsudzujúce slovo, ani kázanie o morálke, ani zmienka o hriešnej minulosti. Ježiš otvára novú cestu do budúcnosti. Žena dostáva možnosť nového začiatku.

Z bezvýhradnej podpory a odpustenia žena získa silu začať nový život. Tu vidíme Ježišovu bezhraničnú lásku ku všetkým, ale hlavne k hriešnikom.

Bratia a sestry, stretli sme sa tu dnes, aby sme prosili Nebeského Otca o milosti pre týchto dvoch mladých ľudí, ktorí sa rozhodli pre spoločný život v manželstve. Iste mi dáte za pravdu, že nie je každý deň taký krásny ako tento. Každý deň prináša svoje radosti, ale aj ťažkosti. Každý z nás má svoje chyby a nedostatky. Zisťujeme, že ten náš partner nie je taký dokonalý, ako som si ho predstavoval, či predstavovala. Že má takú a takú chybu, zlozvyk.

Mnohokrát sa dostávajú manželstvá do krízy práve preto, že sa manželia navzájom odsudzujú, že si nevedia odpustiť.

Odpustiť je svedectvom lásky. Je to pre oboch povzbudením, aby pokračovali vo vzájomnej láske a v priebehu rokov toto svedectvo povzbudzuje ostatných, aby vytrvali v láske.

Často je odpustenie, či ho už žiadame alebo dávame, jediný spôsob lásky. Keď láska zovšednie, je nutné začať odtiaľ. Odpustenie je skúšobným kameňom každej opravdivej lásky. Bez neho by sa všetko mohlo zablokovať. Človek by sa chcel inštinktívne zaobísť bez vzájomného odpustenia.

Pokiaľ manžel neodpustí svojej manželke, oddeľuje sa od Boha!

Pokiaľ manželka neodpustí manželovi, oddeľuje sa od Boha!

Uzatvárajú sa vo svojom hriechu a nemôžu dosiahnuť pokoj srdca.

Bratia a sestry, tieto slová nepatria len týmto snúbencom, ale nám všetkým. Všetci si musíme navzájom odpustiť, aby sme dosiahli pokoj srdca. No my nepoznáme hlboké zátišia našej duše, preto musíme prosiť Boha o svetlo, aby nám odhalil dávne nevráživosti, ktoré máme bratom a sestrám odpustiť.

Istý mladík rozprával svoju skúsenosť s odpustením: *Mali sme mládenecký večierok, lebo sa mi ženíl jeden z mojich priateľov. Vybrali sme sa na chatu ku jazeru. Priateľ sa spýtal môjho otca, či náhodou nemá nejaký nôž. Otec sa chvíľu prehrabával v krabici s náradím a vybral nožík s hnedou rukoväťou: „Tento ti vyhovuje?“ Pravdaže mu vyhovoval. Ústa sa mi však stiahli od hrôzy. Pozorne si ho prezeral. Ja som hneď vedel, prečo ho tak pozorne skúma. Ten nôž kedysi patril jemu. Pred rokmi, keď sme boli chalani, som mu ho ukradol. Spýtal som sa ho, či spoznáva ten nôž. Odpovedal, že si naň nespomína. Povedal som mu: „Ale mal by si vedieť. Bol to tvoj nôž. Ukradol som ti ho, keď sme boli ešte deti.“*

V miestnosti ostalo ticho. Priateľ sa na mňa nepozeral, ale cítil som na sebe užasnuté pohľady všetkých ostatných.

Pokračoval som: „Mrzí ma to. Bolo to nesprávne. Vezmi si ten nôž.“

On mávol rukou: „To je v poriadku. Kvôli tomu si nerob starosti.“ Potom dodal: „Človeče, si priveľmi čestný!“ Chcel som niečo namietnuť, ale on ma predbehol: „To je skvelé. Aj ja by som chcel byť taký ako ty.“

Neskôr som si uvedomil, že vďaka odpusteniu som sa stal slobodným a prestal som mať strach z odhalenia. Dokázal som sa vyrovnat' so svojím hriechom a povedal som si: „Áno, zhrešil som. No verím, že Boh mi odpustil.“

Bratia a sestry, všetci sme už určite prešli trpkou skúsenosťou obvinenia, a možno práve pred človekom, na ktorého úcte a náklonnosti nám zvlášť záležalo. A poznali sme, ako to na naše srdce pôsobí. Dennodenne konštatujeme, koľko úsilia nás stojí otvorene priznať vinu, hoci i maličkú. A v tomto pôstnom období si zvlášť pripomíname, že Ježiš sa pred Otcom sám obvinil zo všetkých hriechov sveta, hoci nespáchal ani jediný. A my všetci sme hriešni. Preto sa nebojme uznať si vinu, oľutovať ju. Nemajme strach poprosiť o odpustenie Boha i blížnych. Odhodlajme sa odpustiť blížnym, aby aj nám Pán odpustil, aby sme sa s ním stretli počas blížiacich sa veľkonočných sviatkov i vo večnosti. Amen.

Manželstvo ako sviatosť

Mt 19, 3-6

Milí snúbenci, rodičia, príbuzní a známi našich snúbencov, i vy bratia a sestry! Antoine de Saint - Exupéry je autorom knihy Malý princ, v ktorej na jednom mieste napísal: „Stávaš sa navždy zodpovedným za to, čo si k sebe pripútal.“ Už o chvíľku nastane vo vašom živote obrovská zmena, keď sa váš vzťah premení na manželstvo a navždy sa stanete zodpovednými za to, čo si k sebe pripúťate. Doteraz ste boli dvaja, bol si to ty, Jožko, a bola si to ty, Magda, ale už teraz sa z vás stane úplne nový človek, taký, o akom sme počuli v dnešnom evanjeliu:

„Preto muž opustí otca i matku a príľne k svojej manželke a stanú sa obidvaja jedným telom. A tak už nie sú dvaja, ale iba jedno telo“ (Mt 19, 5).

Vieme, že tento poriadok ustanovil Boh už na počiatku, vtedy, keď stvoril muža a ženu. Spojil ich v jeden zväzok, a to zväzok manželský.

V starom Izraeli veľmi neplatilo to, že muž by mal opustiť svojich rodičov a ísť k žene, tú si totiž mohol kúpiť a robiť s ňou, čo by chcel. Ale Kristus nám už vraví niečo nové. Tu platí, že muž opustí otca i matku a so svojou ženou vytvorí nové spoločenstvo, spoločenstvo, v ktorom bude vládnuť absolútna jednota v oblasti telesnej, ako aj v oblasti duševnej. Táto nerozlučiteľná jednota je podstatou manželstva a obrazom vzťahu Krista a Cirkvi. Kristus teda až takto vysoko povýšil manželstvo: manželstvo ako sviatosť. Výslovný poukaz na sviatosť manželstva nachádzame aj v liste Efezanom (Ef 5, 21-33), kde sa sv. Pavol snaží určiť správny vzájomný vzťah muža a ženy, mužovej lásky k žene a poslušnosť ženy k mužovi. Manželstvo je totiž postupnou realizáciou vzťahu Kristus – Cirkev. Vzájomné správanie muža a ženy musí zodpovedať správaniu Krista a Cirkvi, a naopak. Vzťah Krista voči Cirkvi sa zakladal na jeho úplnej oddanosti, a to tým, že sa za ňu obetoval.

To isté by malo platiť aj pre vás, milí snúbenci, nech je vaša láska úplnou oddanosťou jeden voči druhému. Dnes sa vydávate na neľahkú cestu, cestu, ku ktorej ste potrebovali dôležité rozhodnutie. Ale rozhodnúť ste sa mohli jedine vy sami. Možno si ešte pamätáte na to, keď ste sa videli prvýkrát, boli ste si navzájom veľmi sympatickí, padli ste si do oka, a zrazu sa vás zmocnilo čosi tajomné: najskôr kamarátstvo, potom priateľstvo a láska, ktorá vás priviedla až sem, pred oltár. Možno ste si kládli aj otázku: Je ona tou pravou? Je on ten pravý? Už onedlho budeme počuť vašu odpoveď.

Zanechávate za sebou jeden stav, aby ste vstúpili do nového. Onedlho sa vo vašom živote veľa zmení, zmeníte sa aj vy sami. Už sa budete ináč pozeráť na tento svet, zmení sa váš rebríček hodnôt, vzrastie vaša

zodpovednosť. A to mi potvrdíte vy, bratia a sestry, ktorí už nejaký ten čas žijete v manželstve.

Vy, milí snúbenci, stanete sa rodinou, novým organizmom, novou bunkou v Cirkvi. To, čo ste doteraz prijímali od svojich rodičov, budete teraz rozdávať vy. To bude vašou prvou úlohou – pochopiť a naučiť sa rozdávať viac, ako prijímať. Nebojte sa toho, lebo tam, kde je láska, tam je všetko, tam je pokoj, radosť, tam je život. A keď prídu aj nejaké tie ťažkosti, nebojte sa ich prijať. Človek je veľmi náchylný padnúť, ale nebojte sa! Nebudete v tom len dvaja. Nezabudnite, že nad nami je ešte niekto: áno, Boh, náš nebeský Otec. Boh je stále prítomný medzi nami a sem-tam niečo na nás dopustí, ale ako správny Otec nás nikdy neopustí. Treba mu len veriť a on nás zahrnie svojou láskou.

Pred časom som čítal tento príbeh: *Janko sa zamiloval do veľmi vysokej ženy. Každý večer ju po práci odprevádzal domov a každý večer túžil po tom, aby ju mohol pobožkať. Bol však veľmi nesmelý na to, aby ju o to mohol požiadať. Jeden večer ale konečne pozberal všetku odvalu: „Môžem ťa pobožkať?“ Súhlasila. Ale Janko bol vzrastom veľmi malý, preto sa obaja obzerali, na čo by si mohol stúpiť. Našli opustenú kováčsku vyhňu a v nej nákovu, ktorá Jankovi poskytla práve toľko výšky, koľko potreboval. Išli ďalej a keď boli od "šťastného" miesta asi kilometer vzdialení, Janko sa opýtal: „Nemohol by som dostať ešte jeden bozk, miláčik?“ Odpoveď bola záporná: „Nie. Už si jeden dostal, to pre dnešok stačí.“ „A to ma necháš tak dlho tú nákovu ťahať len tak?“*

Láska nesie so sebou určité bremeno, ale necíti záťaž. Nebojte sa toho, odmena isto príde. Boh nám vždy pomôže.

Milí snúbenci, prichádza tá chvíľa, keď si navzájom poviete svoje áno a navždy sa stanete zodpovednými jeden za druhého. Nech sú naše modlitby pomocou do vášho nového spoločného života. Nech vaša láska rastie a rozvíja sa každým dňom. A nezabudnite, že Boh je stále nad nami.

Amen.

Nerozlučnosť manželstva

Mt 19, 3-6

Milí snúbenci, drahí bratia a sestry! Hovorí sa, že manželstvo je ako začarovaný kruh: tí, čo sa naň pozerajú zvonku, chcú doň vstúpiť. Avšak tí, ktorí sú vnútri, chceli by sa z neho vymotať. Takto hľadajú na sviatosť manželstva nezodpovední ľudia, ktorí nevidia manželský zväzok v plnej kráse, ale ani nie sú ochotní obetovať sa.

Verím, že vy, milí snúbenci, vidíte svoje povolanie v inom svetle.

„Preto muž opustí otca i matku a prilipne k svojej manželke a budú dvaja jedno telo. A tak už nie sú dvaja, ale jedno telo. Čo teda Boh spojil, človek nech nerozlučuje“ (Mt 19,6).

Pán Ježiš v evanjeliu, ktoré sme počuli, reaguje na pokúšajúcu otázku farizejov: „Smie človek prepustiť svoju manželku z akejkoľvek príčiny?“ Ježiš, okrem iných slov v odpovedi, povedal: „Budú dvaja jedno telo.“ „Jedno telo“ je hebraizmus, hebrejské vyjadrenie, ktoré znamená jednu morálnu bytosť. Kristus tu jednoznačne potvrdzuje nerozlučiteľnosť manželstva.

Mnohí sa snažia vykresliť jednotlivé životné situácie, ktorými chcú podkopať zásadu nerozlučiteľnosti manželstva. Majú tisícky dôvodov, prečo sa tento Boží zákon nedá dodržať. Tak si podkopávajú vlastné šťastie. Ak by som sa vás, milí snúbenci, drahí bratia a sestry, opýtal „Veríte v Boha?“ , myslím, že všetci, alebo aspoň väčšina, by ste odpovedali kladne. Nuž a aký je ten Boh, v ktorého veríte? Ide o osobného milujúceho Otca, ktorý je vo všetkom naj? Aj tu zrejme odpoviete: „Áno.“ Ste ochotní vyznať: „Boh je Láska?“ Keď je tak, musia tieto odpovede poznačiť celý náš život. Veríme v Boha, veríme aj Bohu. On vie lepšie ako my, čo všetko potrebujeme k pravému šťastiu. Nevyhnutne sme napojení na Lásku, ak prežívame lásku. Budme ochotní počúvať Otca, ktorý je Pravda, keď zdôrazňuje: milovať

znamená myslieť menej na seba, obetovať sa, byť zodpovedný, držať sa Božích zásad, atď. Ježiš jasne hovorí: „Čo Boh spojil, človek nech nerozlučuje.“ Milujúci Otec sa nemôže pomýliť. Myslí na každého: na manželov, deti, spoločnosť, keď prikazuje nerozlučiteľný manželský zväzok. Z vlastnej skúsenosti môžeme potvrdiť, že tí, ktorí sa nepustia Božích zásad a z celej sily sa usilujú budovať svoje rodiny na kresťanských princípoch, prežívajú skutočné šťastie.

Svojho času som sa zúčastnil odpustovej slávnosti, kde hlavným celebrantom a kazateľom bol otec biskup Andrej Imrich. Dovolím si parafrázovať skutočný životný príbeh, ktorý on použil ako príklad v homílii.

Dej sa odohráva v jednej slovenskej dedine na začiatku storočia pred prvou svetovou vojnou. Vojak sa zaľúbil do dievčaťa z dediny. Stretávali sa častejšie a častejšie. Obaja cítili k sebe navzájom veľkú lásku. Mladý vojak sa odhodlal požiadať devu, aby sa mu podvolila. Ona však bola veriaca a svoje presvedčenie brala smrteľne vážne. Bála sa najmä toho, že ak odmietne, stratí životnú lásku. Božie zásady zvíťazili. Odoprela zhrešiť. Vojak pocítil porážku. Nahneval sa a vzťah sa rozpadal. Po čase mladý muž priznal chybu, zvíťazila v ňom láska. Odprosila dievčinu. Nuž ona, napriek rane, ktorá bola hlboká, zmenila postoj, odpustila, lebo neprestala milovať. Založili si rodinu. Boh im požehnal tri deti, kým neprišla vojna. Otec rodiny musel odcestovať na front. Strávil tam celých sedem rokov. Po vojne sa vrátil a šťastná rodina fungovala ďalej. Mali spolu ďalšie tri deti.

Nastala jeseň života. Staručkí a veselí manželia spomínali na zašlé časy. Muž sa s veľkou úctou a láskou vyznal svojej manželke: „Vieš, počas celých tých sedem rokov na fronte ma držal pri živote tvoj hrdinský skutok, keď si odmietla porušiť predmanželskú čistotu. A po tie ukrutné dlhé roky vojny som ani len nezapochoyboval o tvojej vernosti.“

Na záver vám, drahí snúbenci, chcem spolu s ostatnými tu prítomnými poblahoželať a popriať vám Božie požehnanie. Aby ste zodpovedne vybudovali svoj vzťah na pravej láske, napojenej na zdroj čistej lásky. Nebude to vždy ľahké, ale môže to byť vždy krásne, aj napriek ťažkostiam. Modlite sa neustále za svoju rodinu a ožívajte ju prijímaním sviatostí.

Boh je láska. Kto ostáva v láske, ostáva v Bohu a Boh ostáva v ňom.

Amen.

Pravá láska

Mk 10, 6-9

Zaiste všetci poznáte mnohé slávne dvojice. Či už rozprávkové alebo skutočné. Asi každému sú už od detstva známe Kubko a Maťko, Kremienok a Chocholúšik, Laurel a Hardy, Winetou a Old Shaterhand, Rómeo a Júlia a mnoho iných. Preslávili sa tým, že všetky zaujímavé chvíle života prežili spolu. Veď aj jedno české príslovie hovorí: „Ve dvou se to táhne líp“.

V tomto prísloví je obsiahnutá hlboká pravda, ktorá je známa už od začiatku dejín ľudstva. Veď ako sme počuli pred chvíľou v evanjeliu: „... *na počiatku sveta Boh stvoril ľudí ako muža a ženu. Preto muž opustí otca i matku a pripúta sa k svojej manželke a budú dvaja v jednom tele*“ (porov. *Mk 10, 6-8*).

Drahí snúbenci, príbuzní, bratia a sestry! Človek je tvor spoločenský. Celý svoj život prežíva vo vzťahu k ostatným ľuďom, tvorí s nimi spoločenstvo. A práve túžba po živote s niekým, koho milujem a na kom mi záleží, vás M. a M., priviedla sem do chrámu, aby ste spečatili svoj vzťah.

„Nie je dobre byť človeku samému“ (porov. Gn 2, 18). Takto uvažuje Boh, keď vidí, že ani jedno zo stvorení, ktoré sú na svete, nie je podobné človekovi. A tak Boh stvoril ženu. Boh stvoril človeka dvoch rozdielnych pohlaví.

Zariadil to tak, aby sa navzájom priťahovali. A preto, ako sme počuli v evanjeliu, muž opustí rodinu, v ktorej vyrástol a so svojou manželkou vytvorí nové spoločenstvo. V tomto spoločenstve, ktoré sa nazýva manželstvo, sa mužský a ženský princíp navzájom dopĺňajú. Už nie sú len muž a žena, ale sú akoby kompletným tvorom. Psychické vlastnosti a takisto i úlohy v spoločnosti pre muža a ženu sú rozdielne. V manželstve vo svojom partnerovi nachádzajú to, čo človekovi ako jednotlivcovi chýba.

Vzťah medzi mužom a ženou je položený do roviny lásky. O láske sa už napísalo veľa básní, románov, nahralo veľa piesní a natočilo veľa filmov. A práve teraz je vhodná príležitosť na to, aby sme o láske chvíľu pouvažovali. Veď láska nachádza svoje naplnenie v manželstve. Zamysleli ste sa už niekedy nad tým, v čom spočíva pravá láska? Láska môže mať veľa podôb. Inštinktívna láska, ktorou sa riadia zvieratá, vášnivá láska, ktorá hľadá iného človeka, aby sa uspokojili vlastné túžby bez ohľadu na nebo, alebo nezištná láska, ktorá sa snaží o dobro milovanej osoby. Ktorá z nich je tá pravá? Samozrejme, pravá láska je tá, ktorá je zameraná na druhého. To ostatné je egoizmus. Pravá láska sa vie obetovať. Vie sa zrieknuť svojho dobra v prospech svojho partnera. Pravá láska vie odpustiť, vie poprosiť o odpustenie.

Pravá láska vidí, čo partner potrebuje. Pravá láska vie rešpektovať nedostatky toho druhého. Drahí, M. a M., prajem vám a od Boha vyprosujem takú lásku. Aby ňou bol preniknutý celý váš život. Len ona vám pomôže dobre prežiť všetky spoločné chvíle, príjemné i nepríjemné.

Ani jedno manželstvo nie je bezproblémové. V každom manželstve manželia prekonávajú rôzne ťažkosti. Ako sa hovorí, že zlato sa skúša v ohni, tak aj manželstvo tieto ťažkosti dokonale preveria a keď sa dobre zvládnu, aj upevnia.

Započúvajte sa do tohto príbehu:

Katarína Jagellová bola manželkou vojvodu Wasu. Keď ho pre velezradu odsúdili na doživotné vyhnanstvo, prosila švédskeho kráľa Ericha, aby mohla ísť spolu so svojim manželom do zajatia. Kráľ sa zhrozil a snažil sa ju od toho odhovoriť: „Viete, že váš manžel nikdy viac neuvidí denné svetlo?“ „Viem, Veličenstvo!“

„A viete aj to, že sa s ním už nebude zaobchádzať ako s vojvodom, ale ako s velezradcom?“

„Áno, viem aj to. No či je slobodný alebo zajatý, vinný alebo nevinný, vždy zastane mojím manželom.“

„Po tom všetkom však vás k nemu už nič neviaže. Teraz ste slobodná!“

Katarína si stiahla z prsta obrúčku a podala ju kráľovi so slovami: „Prečítajte si, Veličenstvo!“ Na obrúčke boli dve latinské slová: MORS SOLA - A SMRŤ. Len ona nás môže rozlúčiť!

Katarína šla so svojim manželom do väzenia a 17 rokov sa s ním delila o útrapy zajatia, kým kráľ Erich nezomrel a jej manžel sa dostal zase na slobodu.

Len to manželstvo vydrží a bude šťastné, kde manželia nehľadajú vlastný prospech, ale snažia sa o šťastie a porozumenie pre toho druhého. Treba vždy pamätať na to, že ste tu jeden pre druhého a treba sa zbavovať akéhokoľvek egoizmu.

V Knihe Kazateľ sa dočítame: „Dvaja sú na tom lepšie ako sám človek, za svoju námahu môžu dostať väčšiu odmenu, a keď padnú, jeden zodvihne druhého“ (porov. Kaz 4, 9-10). Drahí M. a M., rozhodli ste sa svoj život prežiť spolu. Musíte si byť jeden druhému oporou, na ktorú sa možno v každej životnej situácii spoľahnúť.

Amen.

Na spoločnej ceste dialógom

Mt 19, 3-6

Drahí snúbenci, milá rodina, bratia a sestry! V živote človeka prichádzajú aj veľmi dôležité dni, v ktorých robí veľmi závažné rozhodnutia. Jedným z takýchto dní je pre vás práve tento, v ktorom ste sa vy dvaja rozhodli spojiť svoje dva životy v jeden. Dve bytia, ktorých súčasťou je kraj, v ktorom sa narodili, v ktorom vyrástli, dom, v ktorom ste sa učili chodiť, hry, ktoré ste sa ako deti hrávali, rozprávky starej mamy, ktoré ste počúvali, jedlo, ktoré ste jedli, školy, do ktorých ste chodili, športy, ktoré ste sledovali, básne, ktoré ste čítali a Boh, v ktorého veríte napriek všetkým týmto odlišnostiam, predsa ste prišli naplniť slová dnešného evanjelia, ktoré hovorí:

„Preto muž opustí otca i matku a príľne k svojej manželke a stanú sa obidvaja jedným telom“ (Mt 19, 6).

V dobe, v ktorej žil Pán Ježiš, sa spojenie muža a ženy chápalo vo svetle textu Knihy Genezis 2, 18, kde Boh povedal: „Nie je dobré, aby človek bol sám. Urobím mu pomoc, ktorá mu bude rovná.“ Žena je darom pre muža, preto platí: „Kto našiel ženu, našiel dobro a u Pána našiel zaľúbenie“ (Prís 19, 14). Ale nielen žena je pomocou a oporou muža, ale malo by to byť aj naopak. Muž je zodpovedný za blaho svojej ženy. Muž a žena patria k sebe v dobrom aj zlom, v radosti i v súžení. Majú si navzájom pomáhať. Pôvodný Boží plán, aby ľudská láska v manželskom páre bola úplná, radikálna a aby bola ovocím úplného darovania sa, ktorým sa dvaja stanú jedným telom (porov. Gn 2, 24).

Je Božou stvoriteľskou vôľou, že Boh stvoril len jedného muža a jednu ženu, a že v manželstve sa stávajú dvaja ľudia jedným človekom. Ježiš zdôrazňuje slová: „A tak už nie sú dvaja, ale len jedno telo.“ Telo však podľa rečového úzu celej biblie znamená toľko ako "človek". Ježišove slová teda

znamenajú: dvaja sa stanú jedným človekom. Zjednotenie pohlaví znamená stať sa jedným človekom. Nie je náhodné, že všade tam, kde sa prekrúti táto platforma vo vzťahu medzi ja a ty, neúprosne sa to vypomstí. Človek, ktorý vstupuje do manželstva, musí opustiť všetko: je tu požiadavka na opustenie aj tých najbližších, na opustenie svojich rodičov. Tým sa nechce povedať, že musí na nich zabudnúť, naopak, ale má pamätať, že už bude žiť s tým človekom, s ktorým dobrovoľne vstupuje do manželstva. Často je to veľmi smutné, keď človek počuje od nejakej ženy, že jej muž si ju vzal, ale naďalej sa neodtrhol od matkinej sukne. A niekedy to býva aj opačne, keď sa žena nevie odtrhnúť od svojich rodičov, priateľiek a zamestnania. Vtedy títo dvaja mladí začínajú prežívať svoju prvú krízu, ktorú by mali, ba dokonca musia, ak im ide o ich manželstvo, riešiť vzájomnými rozhovormi, ktoré by mali byť čo najúprimnejšie.

Dnešný deň si zapíšte hlboko do svojich srdc. Je to deň, keď si navždy sľúbite vzájomnú vernosť na celý život. Je to deň, keď spojíte svoje životy v jeden a stanete sa jedným telom. To neznamena, že máte zabudnúť na svojich rodičov, ale kvôli rodičom nezabúdajte na svojho partnera. Pamätajte na jedno staré pravidlo, ktoré rozpráva, že najlepšia je stredná cesta. Cesta, ktorá sa nevychyľuje ani doprava, ani doľava. Ide rovno a človek, ktorý ide po nej, hľadá aj na jednu stranu, aj na druhú. Vy, drahí rodičia, hľadajte naďalej na svoje deti s pohľadom plným lásky a prijmite ich vždy, keď to budú potrebovať. Snažte sa ich čo najviac povzbudzovať na ich spoločnej ceste životom. Pomôžte chrániť si im ich lásku, ktorú majú. Avšak najdôležitejším ochrancom tejto lásky musíte byť vy sami. Pamätajte, že si sľúbite v dobrom i v zlom vernosť. Všetci vieme, že v tom dobrom by to ešte šlo. Ale čo v tom zlom?

Na to nám môže poslúžiť aj tento príklad od amerického jezuitu pátra Johna Powella:

Spomína na manželský pár, ktorý prišiel za ním s tým, že ako jediné východisko z ich problémov vidia rozvod. Manžel bol zatknutý a ona sa cítila taká ponížená, že nemohla žiť ďalej s predstavou, že by sa to mohlo zopakovať. Oboch pozval na posedenie a urobil s nimi jeden experiment. Mali mu povedať, aké sú ich pocity o ich neznášanlivosti, ktorú prežívali. Len pocity, nijaké obvinenia, nijaký zoznam neúspechov z minulosti, nijaké súdy, mali mu povedať iba pocity. Začala žena. Jej ústredným pocitom bola neistota. Nevedela, na koho a kam sa môže obrátiť, no keď pomyslela na útek z tejto situácie, čiže rozvod, začala sa cítiť vinnou. Vo svojom rozprávaní prišla na to, že sa cíti byť svojmu manželovi matkou a manželkou zároveň, čo však pociťovala ako veľké bremeno. Hoci sa zdalo, že je na manžela nahnevaná, v skutočnosti jej ho bolo veľmi ľúto, o čom však svojmu manželovi nepovedala. U manžela bol ústredným pocitom pocit hanby. Cítil sa veľmi sám a bál sa, že tým nakazí aj svoje deti. Cítil sa ako malý chlapec, ktorý však potrebuje počuť, aby mu niekto povedal: Len si poplač, ešte vždy zastaneš mužom. Vtedy ho manželka objala so slovami: „Len si poplač, ja ťa budem vždy milovať. Aj on ju objal so slovami: „Ďakujem, myslím, že toto som potreboval.“

Na tomto príklade páter Powell poukazuje na to, aké dôležité je zdieľanie svojich pocitov, aké dôležité je vedieť, čo ten druhý cíti.

Drahí snúbenci, dnes ste prišli opustiť svojich rodičov, preto, aby ste sa aj vy stali rodičmi. Pamätajte, že hoci ich fyzicky opúšťate, oni predsa stále zostávajú vo vás, a to v spomienkach, v konaní, v jednaní. V dnešný deň sa berú dvaja mladí ľudia, ktorí nepadli z neba, ale vyšli z rodín s určitým dedičným potenciálom. Nemali by nikdy zabúdať, že dostali od Boha dar reči, ktorou by sa mali spolu rozprávať, a najmä zlo spolu zdieľať.

Veľa chuti do reči na spoločnej ceste životom im vyprosujme aj pri dnešnej svätej omši. Amen.

Manželská láska

Mk 10, 6-9

Zišli sme sa, aby sme sa stali svedkami slávnosti, ktorá spojí týchto snúbencov do manželskej jednoty. Pretože sa milujú, rozhodli sa žiť spoločným životom vo svojej láske, a v nej dosahovať a naplňovať svoje životné poslanie a rásť v dokonalosti, o akú nás žiada Boh.

Ved' on založil manželstvo slovami: „*Boh stvoril ľudí ako muža a ženu, a preto muž pripúta sa k svojej manželke a budú jedným telom*“ (porov. Mk 10, 7).

Človek sa snaží dosiahnuť svoju dokonalosť, túži niekomu odovzdať svoju lásku, niekoho milovať. Ale túži byť milovaný, nájsť niekoho, kto mu bude blízky, kto mu dá možnosť túto lásku pocítiť. Ľudská láska je veľká vec, je nesmiernou silou, ktorú v sebe človek nosí. Tiahne ho k hľadaniu dobra, k tvoreniu dobra, k hľadaniu Boha. K hľadaniu osoby, ktorá s ním bude túto lásku zdierať. Preto vzniká manželstvo ako spoločenstvo človeka s človekom, muža a ženy, ktorí sa milujú a chcú sa odovzdať sebe navzájom v láske. Tak tvoria jednotu, jedno telo, jednu bunku, ktorá rastie odovzdávanou láskou. Je to, dnes by sme povedali právnická osoba, v ktorej sú spojení manželia. Spojenie je nedeliteľné, stále, jeden pre druhého. Neskôr, keď prídu deti, aj oni sú časťou rodiny, dokiaľ sa tiež neoddelia, ako sa dnes títo snúbenci stanú novou rodinnou, inou, ako tie, z ktorých pochádzajú.

Drahí snúbenci, ľudská láska je mocná sila. Naozaj robí divy. Ak je vaša láska skutočná, veľká, silná, nech taká nielen ostane, ale nech sa aj ďalej rozvíja, nech rastie a vy budete rásť s ňou. Na mnohých miestach sa v Písme prirovnáva láska Ježiša k Cirkvi, Boha k vyvolenému národu práve manželskou láskou. Boh ponúka možnosť dosiahnuť svätosť práve dokonalým manželským životom. Taký život je však ťažký a náročný, no Boh ponúka pomoc pri prekonávaní problémov, aké vás môžu stretnúť. Ponúka

nám mnoho milostí cez rôzne sviatosti, mnoho len tak, ale ponúka aj teba, ženích, neveste a nevestu ženíchovi. Vy máte byť pre seba povzbudením a oporou, nielen vo chvíľach šťastia, ale aj v čase problémov, nielen v radosti, ale i v smútku. Stávajú sa pre seba oporou, zjednotení manželskou láskou. Tak budete žiarivým príkladom kresťanského života, či už pre svoje deti, neveriacich, susedov. Ale tak sa stanete skutočne svätými manželmi.

Táto doba sa zdá príliš neprajná skutočnej kresťanskej rodine. Je tu obrovský tlak sveta, ktorý ukazuje na šťastie jednotlivca. Ale také šťastie, ktoré spočíva v pôžitkoch bez zodpovednosti, egocentrizmu, konzumnosti, nie je skutočné. Je prázdne, a človeka nenaplní. O čo viac je potrebná skutočná láska uprostred našich rodín. Taká, ktorá vás teraz priviedla pred Pánov oltár pozdvihnúť svoju lásku na stupeň manželskej. Neskôr z nej povstane aj láska rodičovská. Tú Písmo tiež používa ako príklad lásky Boha Otca, ktorú má k nám, jeho deťom, ktoré adoptoval krstom za svoje. Rodičia milujú svoje deti, ale ak sa nemajú sami radi, na čom stojí takáto rodina? Jednoducho, rodina musí vytvárať atmosféru lásky. Tá má prežarovať i vaše manželstvo. Toto je úloha, ktorú dáva Boh tým, čo k nemu kráčajú cestou manželstva.

Vaša láska nech je príkladom každému, nech ju každý vidí. Raz mi dal jeden známy hádanku: Je svietnik. Na tom svietniku horia štyri sviece. Zrazu príde závan vetra, a jednu sviecu sfúkne. Koľko sviec ostane? Odpoveď znie: tri, lebo tieto tri sviečky zhoria, ale tá zhasnutá nie. Tak by to malo byť s každou láskou, mala by horieť. Lebo načo je láska, ak nehorí? Taká svieca neprinesie úžitok. Síce ostane, nepoškodí sa, ale neprinesie úžitok. Takáto svieca je nepotrebná. Aj vy, drahí snúbenci, nepozerajte len na svoje potreby, neuzatvárajte sa pred sebou, ale žite jeden pre druhého, aby ste boli naozaj jednou, plnou bytosťou. Prišli ste uzavrieť manželstvo. Prišli ste sa zjednotiť vo svojej láske. Prišli ste pred Pánov oltár. Nech vašu lásku opatruje a pomáha rozvíjať. Amen.

Modlitba – záruka rastu v láske

Jn 15, 12-16

Milí snúbenci, rodičia, príbuzní, bratia a sestry! Títo naši snúbenci prežívajú veľký deň. Áno, veľký, pretože si dnes spečatia svoju lásku. Prišli sem do Božieho chrámu, aby si vyprosili požehnanie od Cirkvi a zvlášť od Boha pre ich spoločnú lásku, aby v nej po celý život v manželstve rástli k dokonalosti. Dnes práve im Ježiš adresoval svoje slová evanjelia. V ňom im dáva radu, ktorá je pre váš rast v láske potrebná:

„Aby ste sa navzájom milovali tak, ako som ja miloval vás“ (Jn 15, 12).

Zo Svätého písma vieme, že človek je stvorený pre lásku. Boh nás stvoril z lásky. Preto sme povolaní k láske Božej. Láska k Bohu sa najviac prejavuje láskou k blížnemu. Skrze toto vedomie človek často hľadá lásku. Láska je Božím darom. Tento dar dostal každý človek. Z toho dôvodu nám to Ježiš dnes pripomína, aby sme sa navzájom milovali. On od nás nežiada nič také, čo by bolo pre nás nemožné. Po láske túži každý, preto je to možné. Plnenie tohto príkazu nám umožňuje zakúsiť radosť. Toto prikázanie je Ježišovou vôľou a zároveň sľubom, že táto radosť bude dokonalá. Je to radosť, ktorá je niečo iné ako povrchné potešenie. A toto je rysom nového života.

Pre vás, milí snúbenci, nastáva tiež nový život, pretože budete vystupovať ako jedna osoba: budete podľa slov Svätého písma jedným telom. Otvára sa pred vami kapitola vášho spoločného života.

Dnes o malú chvíľu sa spečatí vaša láska. Boh ju požehná a stanete sa novou rodinou. Aj keď tento deň je pre vás pamätným, musíte ďalej žiť život s Bohom. Pretože, akoby ste vstúpili do školy najčistejšej lásky. Pýtate sa prečo? Pretože manželská láska je tak podobná láske, ktorú Boh dáva ľuďom. V prvom čítaní sme počuli veľpieseň alebo hymnus na lásku, ktorú napísal sv.

Pavol: „Láska je trpezlivá, láska je dobrotivá, nezávidí...“ (1 Kor 13, 4-8). Sú to vlastnosti lásky. A takúto lásku máte pestovať vy, milí snúbenci. Máte v nej rásť. Vzorom takejto lásky je pre nás Kristus. Kristus bol dobrotivý, trpezlivý, nenadúval sa... Keď prídu ťažkosti vo vašom živote, rozprávajte sa o nich spolu s Kristom. On sám vám poradí ako ďalej. Je tu však potrebná otvorenosť. Do vášho dialógu nech nevstupuje hnev a nenávisť, aj pri odlišných mienkach. Lebo oni spôsobujú hádky, nadávanie a privedú vaše manželstvo do krachu. Je treba stále mať na pamäti slová, že sme stvorení pre lásku. Toto vám iste pomôže byť dobrotivými a navzájom trpezlivými. Vy musíte rásť v láske, pretože prídu aj iné a nečakané situácie. V nich Boh skúša a pestuje vašu lásku.

O takomto manželstve hovorí aj táto epizóda:

Dvaja manželia chceli osláviť strieborné výročie svadby. Rozposlali pozvánky. Pozvali svojich svedkov, s ktorými sa od svadby nevideli, pozvali starých známych, s ktorými sa za 25 rokov nestretli, a pozvali aj kňaza, ktorý ich vtedy sobášil. Všetci prišli a všetkých vítal jubilant. Pýtali sa: „Kde máš ženu?“ „O chvíľu príde, ešte si upravuje účes.“ A po chvíli, keď už sa začínala ozývať netrpezlivosť, otvorili sa dvere. Na invalidnom vozíčku vchádzala ona. „Kedy sa jej to stalo?“, pýtali sa.

A vtedy sa manžel rozhovoril: „Boli sme hneď po svadbe na svadobnej ceste. Išli sme autobusom, ktorý havaroval. Odvtedy je moja manželka na vozíku.“ A ona dodala: „A odvtedy sa môj manžel o mňa príkladne stará.“

Aj tento príbeh hovorí, ako ďaleko musí ísť naša láska. Musí aj takúto situáciu znášať. Takáto je manželská láska: stáť pri sebe a milovať jeden druhého aj v tých najťažších chvíľach. A táto láska rastie iba cez modlitbu a prijímanie sviatostí. Preto si osvojte spoločnú modlitbu, aby ste sa v modlitbe posilňovali v láske.

Preto v tento veľký deň, kedy uzatvárate manželstvo, vám prajem do vášho nového života hojnosť Božích milostí na novej ceste, ktorú o chvíľu začnete. A nezabudnite na rast lásky. Stále spolu proste: Pane, daj, aby sme stále rástli v našej láske, aby sme raz prišli k tebe, ktorý si dokonalá Láska.

Amen.

Svetlo sveta a soľ zeme

Mt 5, 13-16

V modernej dobe 21. storočia si nevieme predstaviť svet bez výtvarných techník. Vieme preto, v akom zložitom položení sa ocitneme, keď vypadne elektrický prúd. Všetko sa zrazu ocitne v tme. Ťažko sa chodí, nedokážeme nič robiť. Vtedy si zapálime sviečky a netrpezlivo čakáme, kedy zapnú elektrický prúd. A keď sa svetlá rozosvietia, sme spokojní a šťastní. Tiež nám je známa rozprávka Soľ nad zlato. A aj sami z vlastnej skúsenosti vieme, že bez soli sa nedá žiť.

Dnes nám Kristus adresuje slová: „*Vy ste soľ zeme a svetlo sveta*“ (Mt 5, 13-14).

Byť soľou je dôležité povolanie. Kto sa chce stať soľou, musí vedieť, čo to bude znamenať, akú obeť musí podstúpiť. Ak má totiž soľ splniť úlohu, musí sa rozpustiť. Soľ vždy slúži tým, že odovzdá všetko, čo má.

Soľ, ktorá to nerobí, ktorá zostáva v soľničke, stráca svoju schopnosť soliť a už ju nemôže ničím nadobudnúť. V časoch Ježiša Krista sa soľ dobývala na brehoch Mŕtveho mora alebo z malých jazier na pokraji Sýrskej púšte. Táto soľ ľahko stuhla a stratila chuť, lebo bola zmiešaná so sadrou alebo s rastlinnými zvyškami. Nesmela sa preto dlho skladovať, musela von zo soľničky, do jedál. Tak patria aj žijúci kresťania doprostred sveta.

Rovnako sa soľ v službe rozpúšťa, aj svetlo sa stravuje, keď svieti. Ako úlohou svetla je svietiť, tak je úlohou kresťana dokazovať lásku a opravdivý život v Kristovi. Svet je veľkým tmavým priestorom. V tejto tme narážame na

seba, zraňujeme sa na tele i na duši. Do tejto temnoty úplnej noci a beznádeje vnáša svetlo iba Ježiš a s ním skupina jeho nasledovníkov.

Drahí M. a M., vstupujete do manželského zväzku, spájate svoje životy a chcete sa jeden druhému úplne odovzdať. Ste rozhodnutí byť soľou i svetlom? Chcete na vašej životnej ceste zabúdať na seba a myslieť len na toho druhého? Ste odhodlaní rásť vo vzájomnej láske i v láske ku všetkým ľuďom?

Michael Quist vo svojej knihe píše: „Sú len dve lásky, sebaláska a láska k Bohu a k blížnemu. Žiť znamená voliť si medzi týmito dvoma láskami. Aj vy, drahí snúbenci, rozhodli ste sa ruka v ruke kráčať cestou života. Budete si stáť po boku vo chvíľach dobrých i zlých, šťastných i nešťastných, ako to budete za chvíľu sľubovať. Nezabudnite sa riadiť tou druhou láskou k Bohu a k blížnemu - teda hlavne k sebe navzájom. Na prvom mieste majte ale Boha, nech on je svetlom vašich dní a soľou vášho života. Od neho sa môžete zapáliť, aby ste aj vy boli svetlom sveta. Nech vo vašom živote vždy kraluje Boh, pretože keď bude bdieť nad vašimi problémami a starosťami, všetko sa bude zdať oveľa ľahšie a jednoduchšie. Milujte ho celým srdcom, dennodenne k nemu prichádzajte, ďakujte a proste. Boh vás nikdy neopustí.

Milujte sa navzájom. Rešpektujte svoje chyby a nedostatky, vážte si jeden druhého. Uvedomte si, že láska nie je iba záležitosťou citu. Je to predovšetkým a hlavne záležitosťou vôle. Chcieť milovať, teda chcieť dobro blížneho je to najviac, čo Bohu i svojmu partnerovi môžete poskytnúť. Ak dokážete takýmto spôsobom ukazovať, ako Kristus mení vaše životy a ako ich napĺňa, budete skutočným svetlom sveta a soľou zeme.

Iba v spolupráci s Božou milosťou dokážeme premôcť sami seba, prekonávať vlastné nedostatky a vzrastať v láske. Potom budeme môcť svedčiť vlastným životom o Kristovi a jeho láske, a tým byť soľou zeme a svetlom sveta.

Podobne ako major Hornbostel.

Keď v druhej svetovej vojne japonská letka smrti v Pearl Harboure zaútočila na americkú flotilu, Američan, major Hornbostel, bol so svojou mladou ženou v pokojnej posádke na Filipínach. Oboch ich zajali. Ostrý drôt medzi mužským a ženským táborom rozdeľoval ich osudy. Celé roky jeden o druhom nepočuli.

Keď sa major Hornbostel po skončení vojny vrátil do Ameriky, nevedel, či jeho manželka ešte žije. Po týždňoch a mesiacoch čakania konečne dostal správu. Žije. O dva dni neskôr sa radostná zvesť zmenila na desivú správu. Pani Hornbostelová sa v džungli nakazila malomocenstvom. Podľa amerického zákona všetci chorí na lepru museli ísť do Carville, izolačného tábora na juhu. Tam chorú poslali na základe vládneho nariadenia. Major Hornbostel zmobilizoval tlač. O niekoľko týždňov celá Amerika poznala príbeh rodiny Hornbostelovej. Major Hornbostel oznámil ministerstvu vnútra svoje nezmeniteľné rozhodnutie: ako zdravý sa nasťahuje do tábora smrti. Vláda mu to zakázala. Hornbostelova láska si našla inú možnosť. V carvillskej samote si v tesnej blízkosti ostnatého drôtu, čo ohraničoval tábor, postavil chatu, a tak ostal pri svojej manželke. Po ďalších mesiacoch sa v tlači objavila správa: Pani Hornbostelovú prepustili z tábora ako zdravú.

Aj vy, drahí snúbenci, vždy pamätajte na to, že láska si nájde vždy spôsob. Pretože láska všetko zdolá, všetko pretrpí, láska nikdy nezanikne. Ak sa budete držať Lásky - Boha, on vám pomôže vytrvať.

Ani bez svetla, ani bez soli sa žiť nedá. Ak nás Kristus dnes vyzýva, aby sme boli svetlom sveta a soľou zeme, vyzýva nás, aby sme všade hlásali a žili jeho lásku. Aj vy, drahí snúbenci, žite Kristovu lásku, a tak sa stanete opravdivým svetlom sveta a soľou zeme pre všetkých ľudí i pre vaše deti.

Amen.

Mystérium lásky – opravdivá láska je viac ako život Mt 19, 3-9

Milí snúbenci, svadobní hostia, bratia a sestry! Biele šaty nevesty, nádherný oblek ženícha svedčia, že sa deje niečo výnimočné. Niečo mimoriadne vo vašom živote. Zišli sme sa tu, aby sme sa stali svedkami spečatenia lásky týchto mladých ľudí. Dnes si tu pre nami všetkými poviete svoje "áno", a to "áno" je na celý život. Sami dobre viete, že život je krásny, ale aj ťažký, príjemný a niekedy aj smutný. Všetci si uvedomujeme vážnosť chvíle, kedy sa vo vašej knihe života otvára nová kapitola a zlatými písmenami sa vám tam zapíše vaše ÁNO a NAVŽDY SPOLU.

Pán Ježiš v dnešnom evanjeliu hovorí: *„Muž opustí otca i matku a prilipne k svojej manželke a stanú sa obidvaja jedným telom. A tak už nie sú dvaja, ale iba jedno telo. Čo Boh spojil, človek nech nerozlučuje“* (porov. Mt 19, 5-6)!

Je to strašné, ako bola žena v čase pred Ježišom Kristom ponižovaná, ako bola vydaná napospas pohrdaniu farizejov! Bola to akási krutá neláskavosť a neslýchaná pýcha voči ženskému pohlaviu. Ježiš prináša však žene niečo celkom iné. Niečo nové, čo tu ešte nebolo, a to vzťah a postoj. Ježiš zavrhuje žiadostivý pohľad na ženu, nie ženu ako takú. Žena nemala v dejinách nikdy popredné miesto, ale zastávala vždy čestné miesto v rodine a po boku svojho manžela. Lebo ona nielenže chce byť milovaná, ale aj ona milovať musí. Ak chceme hľadať vo Sv. písme podklady manželstva a rodiny, musíme ich hľadať už na počiatku dejín ľudstva. Kniha pôvodu, Genezis, podáva správu o stvorení. Ako posledné stvorenie uzrel svetlo sveta človek. „Nie je dobré byť človeku samému, urobím mu pomoc, a urobil Boh ženu“ (porov. Gn 2, 18).

Ako vidíme, Božie dielo pre človeka vrcholí ženou, jej privedením si človek uvedomuje, že je obdarovaný bytosťou. Darom je tu žena, a v nej nie len ako dar vrcholí celé tvorstvo, ale i tvorba človeka najbližšia, vlastné telo.

Sv. Otec hovorí, že telo je dar - svedok Božej lásky, ktorá je prameňom každého daru. V týchto správach je ukrytý pôvod manželstva a rodiny. Tým, že Boh stvoril človeka ako muža a ženu, zároveň s ním stvoril aj tento nerozlučný zväzok. Adam bol sám a bolo mu smutno. Preto Boh naň dopustil spánok a z jeho tela utvoril mu spoločníčku, ženu Evu. Človek túži po spoločenstve. Naplnením tejto túžby je manželstvo. Sú to Bohom stvorené ustanovizne, a preto sú pekné. Správy o stvorení muža a jeho ženy jasne nasvedčujú, že človek je spoločenský, preto nemôže byť sám, môže existovať iba ako "jednota dvoch", a teda vo vzťahu k inej ľudskej osobe. Muž a žena sú povolaní k tomu, aby žili zjednotení v láske. Najvyšší príkaz k vzájomnej láske nachádza opodstatnenie v tom, že človek je stvorený na obraz Boha - Lásky, a je povolaný k tomu, aby sa staval stále viac podobný k tomu, aby existoval pre iných, aby sa stal darom; pretože on sa realizuje a nachádza seba samého iba vtedy, ak sa stane naozaj darom pre iných. Človek je sám sebou iba vtedy, ak sa otvorí pre druhého. Už nie "ja", ale "my". "My", ktorí dovoľíme prenik dvoch osôb, pritom nezrušíme ich osobnú identitu. "Jedno telo" – ide o obojstranný dar, ktorý spočíva nielen v užívaní sexu, ale v úplnom odovzdávaní sa, ale tiež v úplnom prijatí daru druhého.

Na čom chcete stavať, milí snúbenci, vy svoj život? Na pevnom základe, alebo na rozbitných hodnotách? Oslavy máme všetci radi, tým skôr svadby. Chceme vidieť nevestu, aké má šaty, či je sympatický ženích. Naozaj je to vo všeobecnosti: jedni preto, že sa znova ako rodina stretnú po rokoch odlúčenia, ďalší pre možnosť ukázať šaty podľa najnovšej módy, iní pre zábavu, deti pre sladkosti. To všetko sú len sprievodné znaky toho hlavného. M. a M. si navzájom vyslúžia sviatosť, skrze ktorú ich Ježiš bude posväcovať celý život. Ak budete stavať svoj život na tejto Ježišovej láske, aj váš život bude o to radostnejší a príjemnejší. Život je naozaj veľkou skúškou nielen pre vás, ale zároveň aj pre nás. V ťažkých chvíľach si buďte na pomoci, navzájom sa utešujte, buďte k sebe láskaví a znášajte sa navzájom. Uvedomte si, že budete jedným telom a nerozlučne sviatosťne spojení. Život stojí na pevných

základoch, na hodnotách, ktorými je pre vás, rovnako ako pre nás všetkých, Kristus.

O opravdivej láske nám hovorí nasledovný príbeh:

Profesorova dcéra Tatiana sa raz vyjadrila: „Zatancujem si s tým na plese, kto mi prinesie červenú ružu.“ Ruže totiž veľmi milovala. Mladý študent bol nešťastný a zaplakal: „Ach, na takých maličkostiach závisí šťastie!“

Na blízkom dube to počul slávik a povedal si: „Konečne muž, ktorý chce opravdivo milovať. Noc čo noc o ňom spievam a ešte som takého nestretol.“

„Zajtra usporiada princ ples,“ šepkal si mladý študent, „a príde tam i moja milovaná. Keď jej prinesiem ružu, bude so mnou tancovať až do svitania. Budem ju držať v náručí a ona mi skloní hlavu na rameno a jej ruka sa schúli do mojej,“ pomyslel si, „ale, veď na okolí nikde červenej ruže niet, a tak si ma vôbec nevšímne a mne z toho pukne srdce.“

„Vskutku, opravdivá láska! O čom ja spievam, tým on trpí; čo mne pôsobí radosť, jemu pôsobí bolesť. Tá láska je niečo úžasné! Je vzácnejšia ako smaragdy a drahocennejšie ako skvostné perly. Nedostaneš ju na tržnici a nedá sa vyvážiť zlatom,“ hovorí si slávik. Študent si zaboril tvár do dlaní a žalostne plakal. Slávik dobre rozumel tajomstvu študentovho žiaľu, sedel na dube a mlčky premýšľal o mystériu lásky. Náhle zatrepal krídlami a vyletel do vzduchu hľadať krík s červenou ružou. Krík našiel a prosil ho: „Daj mi červenú ružu a ja ti zaspievam svoju najmilšiu pesničku.“

„Rád by som ti dal, ale ja mám biele, biele ako morská pena a belšie ako sneh na horách,“ odpovedal. „Ale zalet' k môjmu bratovi ku slnečným hodinám.“ A tak letel a prosil: „Ja mám žlté, ale zalet' k môjmu bratovi ku študentovmu oknu.“ A ten odpovedá: „Mám červenú ružu, ale zima mi zmrazila cievy, búrka mi zlámala vetvy, takže tohto roku nezakvitnem.“

„A vari nie je žiadna možnosť?“ „Je, ale je taká hrozná, že nemám odvahu ti ju prezradiť.“ „Len ju prezrad', ja sa nebojím.“

„Musíš ju sám vytvoriť za mesačnej noci z hudby, a zafarbiť ju krvou vlastného srdca. Celú noc musíš spievať a trň ti musí preniknúť až do srdca a tvoja krv musí prúdiť do mojich ciev.“

„Smrť je vysoká cena za jednu ružu,“ zašepkal si slávik. „Život je každému veľmi drahý. Ako je príjemne sedieť v zelenom hájiku a pozorovať slnko, cítiť ľúbezную vôňu kvitnúcich kvetín na kopcoch, pozorovať trblietajúci sa mesiac, ale láska je viac než život, a čo je vtáčie srdce so srdcom človeka?“

Slávik odletel, a všetko to vyzozprával študentovi, ale študent mu to vôbec nerozumel. Rozumel to iba dub a zosmutnel, lebo slávika mal veľmi rád.

A keď na oblohe zasvietil mesiac, priletel slávik a napichol svoju hrud' na trň. Spieval horlivo celú noc, až sa mesiac sklonil nižšie, aby lepšie počul. A trň mu vnikal hlbšie a hlbšie, a bolesť bola väčšia a neznesiteľnejšia.

Najskôr spieval o zrodení lásky v srdci mladých. Potom o zrode vášne. A ruža rástla do krásy. „Pritisni sa ešte viac, slávičku,“ volal krik, „lebo príde deň, a ruža nebude hotová.“ A pritlačil sa slávik na trň a trň sa dotkal jeho srdca a telom mu prešiel divý záchvev bolesti. Krutá to bola bolesť a búrlivejšie znela aj pieseň o láske zocelenej smrťou, o láske, ktorá neumiera ani v hrobe. Slávik však spieval čoraz tichšie, a pieseň slabla. Počul to i mesiac a zabudol na úsvit a omeškal sa na oblohe.

„Pozri sa, slávičku, ruža je hotová!“ Ale to už slávik nepočul. Ležal mŕtvy vo vysokej tráve s trňom v srdci. Ráno študent otvoril okno a vykrikol: „Toľké šťastie! Takú krásnu ružu som ešte nevideľ!“ Poobede vzal ružu a utekal ku profesorovej dcére. Tatiana sedela pred domom na terase, pri nohách jej ležal psíček. „Hovorili ste, že by ste si so mnou zatancovala, keď vám prinesiem červenú ružu. Tu máte tú najčervenšiu ružu na svete. Pripnite si ju večer ku srdcu, a ona vám povie, až spolu budeme tancovať, ako vás milujem.“ Tatiana sa zamračila. „Nehodí sa mi žiar k šatám,“ odpovedala. „A tiež synovec komorníka mi poslal náhrdelník s pravých šperkov a šperky, ako je všetkým

známe, majú omnoho väčšiu cenu ako nejaká vaša kytica.“ „Vy ste nevďačná!“ povedal nahnevane študent a odhodil ružu na ulicu. „A kto vôbec ste? Obyčajný študent,“ a zdvihla sa zo stoličky a odišla do domu.

„To je ale hlúposť tá láska!“ hovoril si študent, keď išiel odtiaľ. „Nie je mi ani len spolovice tak užitočná ako logika, pretože nič nedokazuje a stále len niečo sľubuje, čo sa neuskutoční, a núti nás veriť tomu, čo nie je pravda. Je jednoducho nepraktická, a pretože v tejto dobe byť praktický znamená všetko, oddám sa zase filozofii a začnem študovať metafyziku.“ A vrátil sa do svojej izby, vybral veľikánsku zaprášenú knihu a pustil sa do štúdia.

Milí snúbenci, bratia a sestry, prosme, aby Boh obdaril týchto budúcich manželov svojou Božou láskou. Prosme, aby nám všetkým daroval ducha obety a porozumenia, ako bolo v príbehu o opravdivej láske. Niečo musí zaniknúť, aby vzniklo niečo nové. Láska sa rodí z obiet. Amen.

Niektoré štíty sa dajú dosiahnuť iba spoločne **Mk 10, 6-9**

Ktosi z mladých sa pýtal kňaza: „Načo sa mám ženiť, keď sa môžem zmýliť?“ Ak by sme chceli žartovať, mohli by sme odpovedať: „Aby si sa zmýlil iba raz.“ Ale taká vážna téma sa nedá zľahčovať. Súčasné životné okolnosti neposkytujú záruku pevnosti a trvanlivosti. Preto dnešní mladí ľudia neradi vstupujú do manželského zväzku. Odstrašuje ich predstava, žeby mali žiť s jedným človekom po celý život. Skutočne, ak medzi manželmi nie je láska, život sa pre nich stane spoločným utrpením. Čo teda robiť, aby manželský život bol radosťou?

Ježiš nám dnes adresuje tieto slová: **„Na počiatku stvorenia ich Boh ako muža a ženu stvoril. Preto muž opustí otca i matku a prilipne k svojej manželke a budú dvaja jedno telo. A tak už nie sú dvaja, ale jedno telo. Čo teda Boh spojil, človek nech nerozlučuje“ (Mk 10, 6-9).**

Boh nás teda stvoril tak, že každý z nás sa cíti akoby „neúplnou bytosťou“ a zo svojej prirodzenosti túži po svojom doplnení v druhom pohlaví. Je v nás nesmierna túžba mať pri sebe niekoho, kto nás miluje, chápe, pomáha nám v našich ťažkostiach. Sviatosť manželstva je teda prirodzenou ustanovizňou, smerujúcou k vzájomnému doplňovaniu telesných i duševných potrieb muža a ženy. Preto Ježiš hovorí: „A budú jedným telom.“

Každé z oboch pohlaví s rovnakou dôstojnosťou, hoci odlišným spôsobom, je obrazom Božej moci. Spojenie muža a ženy v manželstve je spôsob, ako napodobniť v tele veľkodušnosť a plodnosť Stvoriteľa. Okrem vzájomného doplňania oboch pohlaví Boh vložil do manželstva pečať trvácnosti. Manželstvo sa neuzatvára na skúšku, tak ako sa neumiera na skúšku. Manželstvo je trvalým zväzkom. Zachovanie vernosti je dôkazom mravnej osobnosti. Manželstvo na skúšku popiera samú podstatu manželstva, ktorou je zaangažovanie sa potvrdené vzájomným jednoznačným "áno". Nie je to len akýsi súhlas plávajúci v pochybných myšlienkových temnotách. Čo teda tento sľub so sebou prináša? Čo to pre vás, milí snúbenci, znamená?

Mali by ste si predovšetkým uvedomiť, že od chvíle, kedy si sľúbite vzájomnú vernosť až do smrti, žiaden z vás už nebude žiť len pre seba. Kým v rodine vládne zmysel pre obeť, pre vzájomné obdarovanie sa, panuje v manželstve láska. Žiada si to každodenné sebazaprenie pohodlnosti, pýchy či egoizmu. Obaja sa snažte prinášať tieto obeť z lásky k milovanému partnerovi, aby ste mu spríjemnili život. Akonáhle niekto z vás začne hľadať len vlastné uspokojenie, znamená to nesúlad, koniec harmonického života. Možno určitý čas sa ten druhý vydrží obetovať, ale stály egoizmus partnera ho nakoniec znechutí. Láska je obeť, preto aj manželský život je plný obiet. Položte si teda otázku: Dokážem sa obetovať pre druhého, alebo myslím len na seba? Hľadám v ukrižovanom Kristovi posilu pre znášanie utrpenia v mojom živote?

Asi pred rokom v jednom obchode s náboženskými predmetmi som zbadal jednu veľmi zaujímavú pohľadnicu. Bola na nej znázornená silueta Vysokých Tatier. To, čo ma však na pohľadnici najviac upútalo, neboli štíty Vysokých Tatier, ale tento citát: „Niektoré štíty sa dajú dosiahnuť iba spoločne.“ Milí snúbenci, aj vy ste sa v tento deň po dlhom zvážení svojich schopností rozhodli vystúpiť na štít, ktorý sa volá manželstvo. Čaká vás namáhavá cesta. Cesta výstupu na štít, ktorý nemožno dosiahnuť sám od seba, ale iba spoločne. Čaká vás cesta, ktorá prináša so sebou množstvo ťažkostí, tie sa však vyriešia vtedy, ak si budete vzájomne pomáhať. Preto vo chvíľach, kedy dôjde medzi vami k istým nezrovnalostiam, spomeňte si na túto chvíľu, keď ste sa rozhodli uzavrieť manželstvo. Spomeňte si na prísahu, ktorú o chvíľu vyslovíte, že si budete verní v manželstve aj v šťastí aj v nešťastí, v zdraví aj v chorobe.

Milí snúbenci, prajem vám, aby ste tento štít zdolali vždy spoločne, aby tak váš manželský život nebol utrpením, ale radosťou pre vás a svedectvom pre ľudí vôkol vás. Aby ste boli vždy jeden druhému oporou.

Amen.

Áno Bohu, áno láske

Jn 13, 34

Milí snúbenci, Peter a Lucia, rodičia a príbuzní snúbencov, drahí bratia a sestry!

V jednej pesničke hudobnej skupiny Elán sa spievajú aj tieto slová:

*Keď prišiel van Gog o ucho, bola to láska,
keď zastrelili Puškina, bola to láska,
stačí keď zájdeš do kina, bude tam láska,
keď večer telku prepínaš, bude tam láska, ó, ó, všade je láska...*

Je tomu naozaj tak? Môžeme si dnes bez obáv povedať, že žijeme v civilizácii lásky? Toto slovo, tento vzácny ľudský cit, dnes akoby strácalo svoj skutočný obsah. A predsa, vy dvaja prichádzate dnes do Božieho chrámu, aby ste spečatili vašu vzájomnú lásku sviatostným manželským zväzkom. Je to vzácny deň, vzácna chvíľa vášho života, v ktorom nám všetkým Ježiš adresuje tieto slová: „*Nové prikázanie vám dávam, aby ste sa milovali navzájom, ako som ja miloval vás*“ (Jn 13, 34).

Ako nás miluje Ježiš, Boží Syn? Dokonale. „Božia láska k nám sa prejavila v tom, že Boh poslal svojho jednorodeného Syna na svet, aby sme skrze neho mali život“ (1 Jn 4, 9).

Boh nám dáva vo svojom jedinom Synovi všetko. Dáva nám svoj život, Boží život. Ježiš nás prichádza oslobodiť z moci hriechu a smrti, otvára nám novú perspektívu krajšej budúcnosti v tomto, ale predovšetkým vo večnom živote. Je to nepochopiteľné tajomstvo Božej lásky. Lásky Otca k svojim deťom. V Ježišovi sa táto Božia láska prejavila jedinečným spôsobom.

Ježiš je dokonale poslušný, neprichádza sám od seba, ale z vôle Otca, ktorý ho poslal. Neprichádza plniť svoju vôľu. Prichádza, aby pomáhal slabým, aby liečil chorých, aby uzdravoval ranených. Lieči však najmä ľudskú dušu, odpúšťa hriechy, zmieruje ľudí so svojím Otcom, vlieva človeku novú nádej a istotu.

Ježišova láska je predovšetkým službou. Službou dobrým i zlým, spravodlivým aj hriešnikom. Službou, ktorá je neprestajným dávaním. Službou, ktorá vždy hovorí ÁNO všade tam, kde to práve treba. Často sa však stretáva s nepochopením, nevďakom, ľudskou ľahostajnosťou. Ale ani to ho neodrádza. Neodpláca sa za zlo, ktoré sa mu dostáva, neodsudzuje tých, čo ho potupujú. Naopak, učí nás milovať aj našich nepriateľov a modliť sa za tých, ktorí nám robia zlo. Chce, aby sme vždy dobrom premáhali zlo.

Ježiš nám zanecháva svoje nové prikázanie lásky počas svojej rozlúčkovej reči s apoštolmi, pri poslednej večeri. Je to vlastne jeho testament.

Ježiš vie, že iba skutočná láska pomôže ľuďom nájsť správny smer, iba ona dokáže odstrániť neistotu a dať im pokoj. Jeho láska nie je ohraničená. Dáva všetko, dáva aj svoj vlastný život. Vylieva za nás na kríži svoju krv, aby sme my raz mohli žiť ako ozajstné Božie deti novým, vykúpeným životom.

Láska teda dáva život, láska vidí svojho blížneho, slúži mu. Láska je naozaj jedno veľké ÁNO Bohu i každému, kto potrebuje pomoc, kto potrebuje službu.

Peter a Lucia, dnes prežívate svoj spoločný vstup do života. Určite máte v tejto chvíli množstvo plánov a predsavzatí. Vaše pocity sa teraz asi nedajú ani opísať. Ste plní očakávaní. Je to pochopiteľné. Ježiš to veľmi dobre vie a preto vám ponúka svoju lásku.

Ponúka vám istotu svojej prítomnosti. Chce byť súčasťou vášho spoločného života, nielen vo chvíľach šťastia a radosti, ale vždy. On chce byť silou i prameňom vašej lásky, garantom a pomocníkom spoločného rodinného života. On vás chce naučiť, ako treba kráčať cestou manželského života vždy správnym smerom a po správnej ceste. Po ceste vzájomnej lásky. Lásky, ktorá slúži, lásky, ktorá vždy hľadá dobro toho druhého. Prijmite ho, neodmietnite jeho ponuku. Povedzte sebe, ale aj jemu svoje áno. A on vám vždy dá silu, aby ste si toto dôležité slovko vedeli vravieť každý deň. On vás najlepšie naučí slúžiť si aj v tých najobyčajnejších situáciách. Aj vtedy, keď sa bude treba premáhať, keď to bude zvlášť nepríjemné a ťažké. Nezabudnite, že vy dvaja ste za svoju lásku, za svoje životy odteraz zvlášť zodpovední. Máte si navzájom slúžiť, pomáhať si, byť jeden druhému oporou. Nie je to jednoduchá úloha. Tomu sa treba učiť, neustále zápasit', ísť stále vpred.

Niekde som čítal, že manželstvo je boj a neustále odpúšťanie. Boj so svojím egoizmom a chybami, boj o dobro a šťastie toho druhého, a tak vlastne aj o svoje. Ved' vy dvaja sa máte stať jedným telom. Ale k tomu je potrebné aj jedno srdce a jedna duša. Ježiš chce byť strojcom tejto vašej jednoty, nezabudnite na to. Odpúšťajte si navzájom, nech by sa vo vašom vzťahu udialo čokoľvek, Ježiš je vždy pripravený ponúknuť vám svoje odpustenie.

Jeden mladý muž takto spomína na svojich rodičov, ktorí práve oslavovali 25. výročie sobáša:

„Pán Boh mi dal v mojich rodičoch jeden veľký, ničím nenahraditeľný dar. Dlho som to však nechápal, dlho som si to neuvedomoval. Boli na mňa vždy prísni, vyžadovali veľa. No nikdy mi nekázali urobiť to, s čím sami nesúhlasili. Často medzi nami vznikali nedorozumenia, pretože som ich nechcel chápať. Ale obdivoval som, že nikdy nestrácali nádej. Boh bol vždy s nimi, oni sa ho pevne pridržiali, a preto vedeli vyriešiť každé nedorozumenie, každý problém. Čím som bol starší, tým viac som si uvedomoval, za čo všetko im vďačím. Ved' keby nepovedali "áno" svojej láske, nemal by som ich. Keby nepovedali "áno" môjmu životu, nebol by som ani na svete. Keby nepovedali svoje "áno" Bohu, nikdy by som nevyrastal v kresťanskej rodine a nebol by som možno ani veriacim. Ale viem aj to, koľko námahy a odriekania ich to stálo, kým zo mňa niečo vychovali. Nepamätám si, žeby boli spolu na nejakej zvláštnej dovolenke. Ich najväčším šťastím bolo, keď videli svoje deti šťastné, keď im nič podstatné nechýbalo po stránke materiálnej, no predovšetkým duchovnej. Moji rodičia ma skutočne naučili, čo je to láska, čo je to kríž. Naučili ma, že láska a utrpenie patria vždy spolu. Kto by ich chcel od seba oddeliť, nepochopil ani jedno, ani druhé. Naučili ma, že najistejšou cestou k pravej láske je povedať sebe, svojmu egoizmu "nie", ale Bohu vždy "áno"!"

Max Rousler hovorí: *„Kvet a plod je viac ako hlina, ale bez hlíny by neboli. Slovo je viac ako mlčanie, ale bez mlčania by nebolo. Láska je viac ako slovo či mlčanie, ale bez lásky by bolo mlčanie ľadom a slovo studeným vetrom.“*

Peter a Lucia! Boh je Láska. Boh je viac ako manželstvo, ale bez neho by nikdy nebolo tým, čím naozaj má byť. Prajem vám, aby ste tak ako teraz sebe vedeli vždy Bohu povedať svoje "áno". Prajem vám, aby on bol srdcom vašej lásky a láskou vášho srdca. Nebojte sa, nikdy nestráčajte nádej. Vy dvaja ste zvláštnym spôsobom zodpovední za svoje životy, za svoju lásku. Prajem vám, aby sa nikdy nestala ľadom ani studeným vetrom. Amen.

Nerozlučnosť manželstva

Mk 10, 7-9

Každý človek prežíva okrem všedných dní a chvíľ aj také, ktoré sú výnimočné a dôležité pre naše životné smerovanie. Takými sú napríklad voľba povolania, pre mužov je to nástup na vojenskú službu, nástup do zamestnania. A medzi takéto dni patrí aj tento váš deň, kedy ste sa rozhodli uzavrieť manželstvo.

Toto vaše rozhodnutie, rozhodnutie uzavrieť manželstvo je opísané v dnešnom evanjeliu: „**Preto muž opustí svojho otca i matku a pripúta sa k svojej manželke a budú dvaja v jednom tele. Čo teda Boh spojil, človek nech nerozlučuje**“ (Mk 10, 7-9)!

V dnešnom evanjeliu sa otázka farizejov netýkala toho, či je vôbec dovolené rozviesť manželstvo. Otázka skôr znie, či je to dovolené z akéhokoľvek dôvodu. Jestvovali totiž dva náhľady, ktoré mali zástancov aj v Ježišovej dobe. Jeden názor hovoril, že rozvod bol možný prakticky z každej, hocijako nepatrnej príčiny. Druhý, prísnejší názor, označoval za dostatočnú príčinu iba mravné previnenia, predovšetkým hriechy nečistoty. Ježiša chcú prinútiť, aby zaujal stanovisko v tejto spornej otázke. Tým ho chcú pokúšať. Ježiš sa spočiatku nedotýka špeciálnej otázky, ale jej pozadia. V zákone nejestvuje iba predpis Mojžišovho zákona o rozvode, ale aj usporiadanie manželstva podľa správy o stvorení. Čo bolo od počiatku, to sa následným neruší. Na počiatku Boh založil poriadok, ktorý rozvod vylučuje. Boh stvoril človeka ako muža a ženu. Muž a žena sú však jeden na druhého tak odkázaní a jeden pre druhého určení, že ich to tiahne k tomu, aby sa z dvoch znovu stali jedno. Človek opúšťa otca i matku a hľadá novú životnú jednotu s druhým partnerom. Tí, čo sa našli, sa potom stávajú jedným telom. Čo Boh učinil a povedal na začiatku, to platí vždy, nemožno to dodatočným nariadením alebo predpisom urobiť neplatným alebo pozmeniť. Sám Boh svojou stvoriteľskou

vôľou, ktorá vložila do človeka túto prirodzenú túžbu a jej vyplnenie, ustanovil túto jednotu. Preto Ježiš hovorí: Čo Boh spojil, človek nech nerozlučuje. Manželstvo je viac ako telesné zjednotenie, manželia vytvárajú jednu morálnu bytosť, ktorá bude všetko prežívať ako jedno srdce a jedna duša. V celom živote sa má z dvoch stať jedno. Taká je Božia vôľa a prvotný plán s človekom. Ak človek svojvoľne zasiahne, ak rozbije jednotu, vytrhne sa z Božej vôle a zo stvoriteľského poriadku vytvára chaos, nepokoj v sebe a okolo seba.

Milí snúbenci. Dnes sa vydávate na cestu, ku ktorej ste potrebovali dôležité rozhodnutie. Rozhodnúť ste sa mohli iba vy sami. Kládli ste si otázku: Je tá pravá?, Je ten pravý? O chvíľu budeme počuť odpoveď. Rozhodli ste sa zanechať stav, v ktorom ste boli doteraz, aby ste sa stali čímsi novým. Veľa sa toho vo vašom živote zmení. Iný bude váš pohľad na svet, zmenia sa vaše priority, vzrastie vaša zodpovednosť. To vám potvrdia aj tu prítomní dlhodobí manželia.

Stanete sa rodinou, novou bunkou v organizme Cirkvi a spoločnosti, sviecou, z ktorej má vychádzať svetlo. To svetlo, čiže duchovné dobrá, hmotné potreby, pomoc v ťažkostiach, skúsenosti ste doteraz viac prijímali, ako rozdávali a prijímali ste ich hlavne od svojich rodičov.

Teraz stojí pred vami úloha - vedieť sa naučiť viac dávať, ako prijímať.

Máte vytvoriť domov nielen nábytkom a obrazmi podľa vybraného vkusu, ale miesto, kde sa rozvíja život, kde je radosť, pochopenie. Ak nájdeme lásku a je ozajstná, mnoho nás stojí: učiť sa trpezlivosti, prehlbovať seba, svoje vnútro, dať svoje najlepšie schopnosti. Táto láska určuje v rodine rast manželov i detí. Stojí za to venovať tomu všetky svoje sily a celú lásku svojho srdca. Nezabudnite, že vo vašom manželstve bude niekto tretí. Nielen vy dvaja máte svoje plány a predstavy o vašom manželstve, aj Boh má s ním svoje plány. Nielen vy si podáte ruky, ale i Boh vám podáva ruku: každému osobitne, i obom spolu. Boh chce zjaviť svoju lásku vo vašej manželskej

láske, svoju vernosť vo vašej vernosti, svoju plnosť života vo vašej schopnosti darovať nový život.

Že máte aj obavy? Nečudujem sa. Dnes je totiž mnoho rozvodov, akási kríza manželstva, ale i mnoho príkladných, šťastných manželstiev. Prečo je asi kríza? Možno preto, že mnohí manželia prežívajú svoj manželský život priveľmi civilne, ako čisto svetskú záležitosť. A manželstvo je predovšetkým Božou záležitosťou: je tým, čo Boh spojil... Myslím, že to je Kristova odpoveď na základne manželské problémy. Ježiš nám chce otvoriť oči pre Božiu prítomnosť v manželstve, pre náboženský zmysel celoživotného spojenia muža a ženy. A aký je ten náboženský zmysel manželstva? Neznamená len modlitbu, obrazy a zvyky, znamená všetko to, čo prináša manželský život prežívať s Bohom, ako oddanosť Bohu.

Milí snúbenci! Obidvaja teraz opúšťate svojich rodičov, aby ste sa mohli pripútať jeden k druhému. Neopúšťate ich s myšlienkou, že ich už neuvidíte, ale s hlbokou vďačnosťou v srdci za to, že vám dali život, že vás vychovali, za všetko, čo pre vás urobili.

Bolo teplé, slnečné popoludnie. Párik novomanželov sa vybral na prechádzku okolo jazera. Držiac sa za ruky, družne medzi sebou debatovali. Keď sa priblížili k jazeru, nasadli na loďku a začali zľahka veslovať. Čln sa hladko klzal a čeril vodnú hladinu. Breh sa vzdäľoval vo veselom rozhovore a hlasitom smiechu. Asi v polovičke jazera ozve sa dáma: „Drahý, mali by sme sa vrátiť.“ „Len vesluj,“ hovorí muž, „za chvíľu sme na druhej strane.“ „Ale ja mám strach,“ nedala sa žena. „Ty máš strach? Ved' som pri tebe!“ trochu podráždene zareagoval muž. „Áno, si, ale radšej som na pevnej zemi,“ odvetila žena. „Tak načo sme sa sem trepali? To si celá ty! Vy všetky ste také. Najprv by chceli neviem čo a potom sa boja!“ „Ja nie som ako všetky!“ nedala sa žena. „A veru si!“... Hodnú chvíľu sa takto medzi sebou hádali, až kým muž nehodil veslo a pobral sa na karmu člna. Len čo sa usadil, predná časť sa vysoko zdvihla a zadná klesala. Žena rýchlo bežala dopredu. Loďka sa začala kývať z boka na bok, vlny nebezpečne špliechali a hrozilo, že sa čln

potopí. „Čo mám robiť?“ vykričla ustrašená žena. „Musíme nabrat rovnováhu!“ kričí na ňu muž. „Rýchlo do stredu člna!“ Akonáhle boli v strede a opäť spolu, ťažisko sa vyrovnalo a kolísanie ustalo. Vlny pominuli a hladina sa vyrovnala. „Prepáč,“ prehovoril muž, „mala si pravdu.“ Chytí ju za ruku, objíme a spolu veslujú naspať k brehu.

Nerozlučnosť manželstva výstižne vystihuje aj príbeh, ktorý rozprával grécky filozof Platón:

Hefaitos, bob kováčskeho umenia, stretol dvoch ľudí, ktorí sa mali navzájom radi. Opýtal sa ich: „Milí ľudkovia, čo by som mohol pre vás urobiť?“ Bez rozmýšľania mu odpovedali: „Ukuj nás dovedna, aby sme boli nerozlučne a navždy zviazaní!“

Čo vyjadril Platón, pozná každý zaľúbený - chce byť zviazaný so svojím partnerom. Iba človek, ktorý miluje, sa môže rozhodnúť pre vernosť, pre konečné spojenie, lebo láska si žiada zjednotenie. Potom manželstvo je naplnením lásky. Je nevyhnutnosťou lásky samej.

Milí snúbenci. Boh si vás vybral, aby vás obdaroval. Tým darom ste vy jeden pre druhého. Záleží od vás, ako sa k sebe budete správať: nie deň, dva, ale celý život.

Želám vám do vášho spoločného života veľa radosti, trpezlivosti a hlavne lásky. Aby ste na konci vášho života mohli povedať: stojí to za to stretnúť takú lásku.

Amen.

Cesta s Kristom v manželstve

Jn 6, 60-69

Keď sa po tieto dni poobzeráme okolo seba, môžeme sa nadchnúť krásou prírody. V tomto roku s mesačným predstihom vidíme rozkvitnuté stromy, prebúdajúcu sa zeleň. No darmo by sme dnes už hľadali plody na stromoch. Aj dieťa vie, že ešte neprišiel čas na zber úrody. A predsa pri pohľade na rozkvitnuté stromy ne jeden z vás má obavy, aby neprišiel mráz. Ten by totiž zničil nielen kvety, ale ohrozil by aj budúcu úrodu.

Milí novomanželia! Aj pohľad na vás je v tejto chvíli prekrásny. Všetci sme presvedčení o vašej láske. Láska však kvitne, ale i vädne ako rozvíjajúca sa príroda. A preto slová z dnešného evanjelia nie sú pre vás i pre ostatných prítomných zbytočné: „*Aj vy chcete odísť*“ (Jn 6, 67)?

Medzi veľké povzbudzujúce prostriedky viery patrí Sviatosť Oltárna. Pán Ježiš nám ju dáva ako pokrm, posilu nielen pre život tu na zemi, ale aj ako záruku večného života. Kto je moje telo a pije moju krv, má v sebe večný život. Keď tieto slová rozprával ľuďom, ktorí boli svedkami rozmnoženia chleba a rýb, hľadali ho znova s túžbou po nasýtení svojich tiel. Ježiš však hovoril o novom pokrme, ktorým malo byť jeho telo a krv pod spôsobmi chleba a vína. Oni však toto neprijali, nepochopili a nechceli si to dať vysvetliť. Začali šomrať. Ba mnohí z nich odišli. Vtedy sa Ježiš pozrel na apoštolov a spýtal sa ich: „Chcete aj vy odísť?“ Vtedy mu Peter odpovedal: „Pane, a ku komu by sme išli? Ty máš slová večného života. A my sme uverili a poznali, že ty si Svätý Boží.“

Milí novomanželia, aj vy ste dnes prišli sem pred oltár nie zo zvyku, z tradície, ale zaiste s vierou chcete prosiť Boha, aby posilnil vašu lásku. Lásku, ktorá má hlbší podklad ako mladosť, krása, šarm, až do tvojej a mojej smrti... Aj takýto správny pohľad na kresťanské manželstvo potrebuje posilu,

povzbudenie, oporu a to môžete nájsť práve vo Sviatosti Oltárnej, ktorá je pre veriacich skutočnou posilou v ťažkých chvíľach manželstva, ktorým sa ani vy nevyhnete.

Aj vy čoskoro odídete z tohto kostola už nie ako ja a ty, ale aj pred Bohom manželia. Preto bolo by krásne, keby ste povedali v tejto chvíli Ježišovi: Pane, odchádzame od teba, ale nie s tým úmyslom, že sa od teba vzdľujeme, ale od dnešného dňa chceme spolu kráčať nielen my dvaja, ale spolu s tebou. Teba, Pane, chápeme ako Peter. Aj jeho láska rástla k tebe. Podobne aj tú našu k tebe budeme prehlbovať, aby sme raz na konci svojho života očakávali odmenu, ktorá prevýši všetko dobro a krásu, s ktorou sa stretieme tu na zemi.

Tak isto berie život i Nelli Coomanová, ktorá získala zlatú medailu na II. halových MS v atletike v Budapešti. V televíznom rozhovore 6. marca 1969 sa jej športový komentátor opýtal: „Koho alebo čo máte vo svojom živote na prvom mieste? Šport?“ „Nie šport.“ „Tak potom manžela?“ „Ani manžela.“ Udivený a zvedavý reportér sa pýta: „Tak potom čo?“ A víťazka odpovedá: „Na prvom mieste mám Boha. Na druhom manžela a na treťom mieste šport.“ „A manžel o tom vie?“ „Áno, vie. On tiež na prvom mieste má Boha, na druhom tiež mňa. Neviem, či mi veríte, ale skúste hovoriť s Ním“ a pritom ukazuje hore, „a on vám pomôže.“

Pritom z jej sršala radosť, mladosť a sila. Bolo to nádherné svedectvo viery na televíznej obrazovke.

Pre vás, milí novomanželia, aj táto víťazka MS v atletike je tiež príkladom. Boha máme milovať na prvom mieste, a to vôbec nie je prekážka, aby sme menej milovali manžela, manželku. Láska k Bohu prehlbuje lásku k životnému partnerovi, pretože Boh si praje, aby ste nikdy nepoznali neveru, nepoznali rozvod a potrat. Veď krásnym príkladom vám boli a sú i vaši

rodičia, ktorým v tejto chvíli patrí vd'aka. Nezabudnite na nich v modlitbe. Verím, že tieto slová môžu povzbudiť i vás, milí mladí priatelia, ku kvalitnejšiemu prístupu ku sviatosti manželstva, čo vám zo srdca v tejto chvíli prajem.

Okolo nás je všetko krásne. Aj vaša láska je krásna. Všetci si však prajeme, aby mráz života nezničil vašu úrodu, ale aby ste raz ako vaši rodičia mohli zberať úrodu svojej lásky. Amen.

Láska a manželstvo

1 Kor 13, 1-13

Homília zameraná na prípravu na manželstvo.

V jednej ľudovej piesni sa spieva: *Láska, Bože, láska, kde ťa ľudia berú? Na horách nerastieš, v poli ťa nesejú...* Láska je krásna, ospievaná v mnohých piesňach. Láska je však vec vážna, ktorá narobí nejednému i vrásku na čele. Láska je jedna z najkrajších vlastností, venovali sa jej básnici, spisovatelia. Spomeňme si na trinástu hlavu listu Pavla apoštola Korint'anom:

„Keby som hovoril jazykmi ľudskými a anjelskými a lásky by som nemal...“ (1 Kor 13, 1).

O láske sa už mnoho popísalo. Stačí to však? Aj keď niekto chce povedať, že áno, nech zostane radšej mlčať. Mnohí vstupujú do manželstva s veľkými nádejami. Napriek tomu sa jedného dňa ocitnú pred rozvodovým konaním. Pozrime si štatistiky, pozrime si svoje okolie. Rozvodovosť stúpa. Rodiny sa rúcajú ako domčeky z karát. Prečo? Mladí sú zamilovaní, cítia sa dobre, je to nádherné a myslia si, že zvládnu všetky problémy, ťažkosti, každú neistotu. Milí mladí priatelia, nikto vám nechce zle. Boh, Cirkev a všetci

okolo vás. Zamyslíte sa však, že v láske máte aj povinnosti. Viete diskutovať? Viete úprimne odpovedať na otázky? Vy všetci, ktorí sa na manželstvo pripravujete, prežívate ho, zamyslíte sa. Nikto nemôže veci vnútra vyriešiť za druhého. Kto vstupuje do manželstva, potrebuje aj druhých. V manželstve musí byť rovnováha medzi povinnosťami a záujmami. Záujmy môžu byť spoločné, mali by sa v nich dopĺňať. Máte spoločných priateľov, alebo každý svojich? Máte na seba čas? Viete sa rozprávať bez náhlenia, len o povinnostiach? Rodičia, nezabúdajte, že deti vás pozorujú, kopírujú váš život! Veď nie nadarmo sa hovorí: Jablko nepadá ďaleko od stromu. Aká matka, taká Katka. Aký otec, taký syn... A čo rozvedené rodiny? Zlý príklad? Krik? Pozri sa, syn, dcéra, ak žiješ v takých podmienkach, chceš byť ako tvoji rodičia? Nie sú zanedbateľné ani problémy veku, postavenia, vzdelania, viery... Aký máš názor na zodpovednosť, starostlivosť, výchovu? Človek pomaly rastie a pomaly sa formuje aj jeho charakter. Mnohé črty z obdobia dospievania sa nezmenia nikdy. Rozdielna povaha, názory, chápanie sveta, prístup k povinnostiam, to sa nedá zmeniť zo dňa na deň. Nesľubuj si, že sa zmeníš, že ho zmeníš po sobáší. To je podvod a klamanie seba samého.

Vieš o veciach pred sobášom, ktoré ti na partnerovi prekážajú? Náladovosť, depresie, zmysel pre humor... Vieš na verejnosti sa s partnerom správať slušne? Nehanbíš sa zaň, nepodceňuješ ho, nekrivdíš mu? Vadia ti maličkosti na druhom – a čo tvoje vážne nedostatky? Nie je tvoj partner závislý na rodičoch, na názoroch priateľov? Má svoj názor? Poznáš zdravotný stav svojho, svojej nastávajúcej? Je spokojný so životom? Ako často mení zamestnanie? A čo budúcnosť – bývanie, koľko detí?

Pripravenosť na manželstvo to nie sú len pekné oči, ústa, ramená, nohy či vlasy. Vieš tolerovať niektoré veci? Ktoré? Uvedomuješ si, že v manželstve sa objavia i problémy? Zovšedniete si, možno stratíte túžbu po sebe, keď už budete dlhšie svoji... V čom by som sa mal, mala zmeniť prv, ako uzavriem

manželstvo? Nemal by som niekoho požiadať o pomoc? Rodiča, lekára, kňaza...

Málokto z mladých ľudí pokladá náboženskú otázku pri svojej príprave na manželstvo za dôležitú. Obyčajne to obmedzia na formálne: Chodíš do kostola? Vadí ti to? Náboženstvo však v budúcnosti oveľa viac ovplyvní ich život. Čo zmysel života, cieľ, dôstojnosť? Rozdielnosť vo viere je tiež jednou z príčin nezhôd v manželstve. Môže sa stať, že nekatolícka stránka bude mať strach, že ak deti budú vychovávané vo viere katolíckej stránky, že sa odcudzia tej nekatolíckej. Práve preto náboženská otázka by sa mala riešiť oveľa skôr, nie až vtedy, keď sa musí, keď je neskoro. Náboženstvo sa predsa dotýka hlbín vnútra človeka a často je vysvetlením, prečo človek koná tak, a nie ináč. Preto odpovedz si na otázky: Kto som? Kam smerujem? Aký je cieľ môjho života? Čo je v mojom živote najcennejšie? Čo viem o svojej viere? Aké sú moje povinnosti? Aký je môj život veriaceho kresťana? Viem, asi ako by odpovedal na tieto otázky môj partner či partnerka? V čom sa líši náš pohľad na manželstvo? Vieme sa s vážnosťou porozprávať o viere medzi sebou, prípadne spolu pomodliť sa? Máme prediskutované otázky ohľadom výchovy detí? Sú naše názory zhodné? Rešpektujeme svoje svedomie? Keď sme rozdielneho náboženstva, nejaví môj partner odpor k môjmu vyznaniu? Alebo sa vyhýbame tejto téme? Prečo?

Veľké riziká pre manželstvo: Sobáš z dôvodu tehotenstva. Potreba sebauplatnenia. Osamelosť a depresia. Manželstvo z ľútoti. Manželstvo len na základe telesnej príťažlivosti. Sobáš z trucu pre rozpadnuté predošlé priateľstvo. Manželstvo len preto, že sa každý žení, vydáva. Manželstvo z vypočítavosti – ako sú peniaze, dedičstvo, postavenie, titul. Dlhá známosť.

Toto všetko sú záporné dôvody pre sobáš. Ide v nich o použitie inej osoby pre seba a nie jeden pre druhého. Polož si otázku: Čo očakávaš ty od manželstva? Môže uspokojiť môj budúci partner moje túžby? Prečo chce uzavrieť

manželstvo práve so mnou? Nemá niektoré záporné pohnútky? Už teraz využívam svojho partnera, partnerku?

Príbuzenské vzťahy. Manželstvom sa rozširuje rodina. Aký máš vzťah k budúcej rodine, k budúcim svokrovcom? Vieš sa prispôbiť?

Komunikácia. Mnoho zla v manželstve narobí zlá komunikácia. Po rokoch si nevedia povedať nielen milé slovo, ale takmer nič. Náladovosť citov. Strach, urazenosť, hnev – vážna trhlina v manželskej láske. Nesúladi s tým, čo robí partner. Ako to riešiť? Cítiš sa dobre so svojím partnerom? Ste dobrí spoločníci? Ako prekonávaš neprijemné situácie? Máš problém s vyjadrovaním sa? Kto z vás má vždy posledné slovo či pravdu? Kto robí vždy prvý krok k zmiereniu? Vieš počúvať druhého? Nehovorí z vás niekto priveľa? Sú nejaké otázky, ktoré sa bojíš položiť partnerovi, partnerke?

City. Čoho sa najviac bojíš z minulého života? Čo by si nechcel, aby objavil, spoznal tvoj partner? Vieš o niečom, čo by si mal povedať partnerovi na zlepšenie vášho citového života? Kto z vás je viac citovo založený?

Hmotné zabezpečenie je neraz kameňom úrazu. Často počuť: peniaze, peniaze, peniaze... Áno, sú potrebné pre reálny život, poistenie, výlohy, stravu. Kto bude mať kasu? Prečo? Chcem všetko naraz a rýchlo? Viem sa uskromniť? Viem hospodáriť? Nie som lakomý? Som šetrný?

Deti. Chceme deti? Prečo? Viem, aký má môj partner vzťah k deťom? Sú medzi vami rozpory o počte detí? Je partner zodpovedný za rodičovstvo? Zvládnem výchovu detí? Rozprávali ste sa o metódach plánovaného rodičovstva?

Potrebujete ešte nejaké otázky? Ak áno, odpoviem, že bolo ich dosť, prípadne druhý raz. Keď povieš, že si ich dnes počul mnoho, odnes si aspoň

niekoľko z nich. Keď si premýšľal počas tejto homílie nad niečím iným, čo s tým nesúvisí, je to s tebou zlé. Keď si dostal strach, modli sa!

Francúzske príslovie hovorí: „Ideš na more – modli sa. Ideš na cesty – dva razy sa modli. Ideš sa ženiť – modli sa stále!“ Prajem a vyprosujem vám veľa síl, Božiu ochranu a mnoho milostí do vášho manželstva. Amen.

Bud'te milosrdní a majte lásku

Lk 6, 27-38

Sami dobre viete, že život je krásny, ale aj ťažký. Po mnohých krásnych oslavách prichádza rutina bežného dňa. Keď sme na oslave, je nám dobre, máme dobrú náladu, spolu sa tešíme a zabúdame na každodenné trápenia. Po oslave prichádza celkom obyčajný deň, zo všetkými svojimi starosťami. Vtedy sa nám nálada klesne a často reagujeme podráždene. A práve vtedy sa z nášho srdca vykráda čnosť milosrdenstva a len ťažko vieme odpúšťať svojim bližným, a dokonca aj najbližším. Ale má to medzi kresťanmi tak byť?

Odpoveď na túto otázku nachádzame v slovách Pána Ježiša v dnešnom evanjeliu, keď hovorí: „***Bud'te milosrdní, ako je milosrdný váš Otec! Nesúďte a nebudete súdení. Neodsudzujte a nebudete odsúdení! Odpúšťajte a odpustí sa vám“ (Lk 6, 36-37).***

Čo chce tým Pán Ježiš povedať? Najlepšie to pochopíme, ak zalistujeme v Starom zákone v knihách Mojžišových. V druhej, tretej a piatej knihe môžeme čítať takúto vetu: „Nezľutuješ sa nad ním, ale: život za život, oko za oko, zub za zub, ruku za ruku a nohu za nohu“ (Dt 19, 21, porov. Lv 24,20; Ex 21,23-25). Toto je zákon krvnej pomsty a zákon odvety, ktorým sa trestalo a odčinovalo krviprelievanie v Izraeli. Tento zákon vydal

synom Izraela Mojžiš. Tento zákon platil aj v dobe Ježiša Krista. Ježiš chcel ale zmeniť tento krutý zákon. Chce ukázať že Boh Otec nežiada takýto krutý postup. Ježiš to dokazuje tým, že poukazuje na dobrotu Nebeského Otca. Hovorí a poukazuje prostredníctvom žalmov, že Otec je ten, ktorý je milostivý, spravodlivý a ktorý sa zľutúva (porov. Ž 116, 5). On je ten, ktorý odpúšťa všetky neprávosti a lieči naše neduhy (porov. Ž 103, 3), je zhovievavý a dobrotivý (porov. Ž 103, 8). Na tieto Božie vlastnosti chce Ježiš poukázať slovami dnešného evanjelia a predstaviť nám Božiu lásku. A keďže nás Boh miluje, aj od nás požaduje lásku a odpustenie k našim blíznym. Ježiš nám prišiel dať nové prikázanie, nový zákon. Nie taký zákon, aký dal Mojžiš. On nám prišiel dať zákon lásky. Hovorí nám: „Milujte aj svojich nepriateľov. Robte dobre tým, čo vás nenávidia. Nesúďte, neodsudzujte a odpúšťajte. Nebeský Otec je k vám milosrdný, aj vy buďte teda milosrdní. Nerobte iným to, čo nechcete, aby robili iní vám.“ Tieto slová nevyriekol len tak zo žartu. Dokázal ich svojím životom a potvrdil svojou smrťou. Kresťan sa má držať týchto slov. Má ich zachovávať. Má ich zachovávať v každodennom živote, či už v práci, doma alebo vo verejnom styku. Kresťan nemá vo svojom srdci prechovávať hnev a nenávisť. Kresťan musí milovať a vydávať svedectvo lásky. Kresťan musí milovať aj svojho nepriateľa.

Preto M. a M., i vy bratia a sestry, milujme sa navzájom. Milujme tých, ktorí nám zle robia. Milujme svojich nepriateľov. Ak totiž my budeme milovať všetkých bez rozdielu, aj nás bude Boh milovať. Hovorí sa, že láska hory prenáša. A je to naozaj tak. Kto miluje opravdivou láskou, prekoná aj tie najväčšie príkoria. Buďme teda milosrdní, nesúdme, neodsudzujme, odpúšťajme a milujme, lebo akou mierou budeme merať my, takou sa nameria aj nám.

Drahí snúbenci, vaša láska, ktorá vás o chvíľu spojí v manželský zväzok je teraz čistá a priezračná. Nie je falošná. Ste prototypom tej lásky, o ktorej hovoril Ježiš. Zachovajte si túto lásku po celý život. Milujte takouto

láskou aj Boha, svojho Stvoriteľa. Rozdávajte túto lásku všetkým ľuďom a nemusíte sa báť, že sa vyčerpá. Ak sa takto budete milovať a nebudete skúpi na lásku, budete šťastní celý svoj život, šťastné budú vaše deti i vaši najbližší a už tu na zemi okúsíte blízkosť Boha i jeho pomoc. Preto sa oplatí dodržiavať to, čo nám dnes Pán núka v evanjeliu.

V knihe Mozaika radosti nájdeme tento príbeh:

V istej rybárskej osade platil nepísaný zákon, že ženu, ktorú pristihnú pri cudzoložstve, musia zhodiť z vysokého brala. Raz staršiovina z osady odsúdili ženu, ktorá bola svojmu mužovi neverná s akýmsi námorníkom. Ale podvedený manžel v noci zišiel do skalnej steny, nad priepasťou napol sieť z pevného lana a vyložil ju trávou, slamou a vankúšmi. Na druhý deň ráno rozsudok vykonali, ale žena sa zrútila do siete lásky svojho manžela. Tak rybárova láska zachytila jej vinu a darovala nevernej žene život (porov. Mozaika radosti, str. 59, č. 51).

Vidíte, drahí bratia a sestry, akou láskou miloval tento rybár svoju manželku? Aj napriek takémuto previneniu manželky dokázal jej odpustiť a zachrániť jej život. Bola to preňho iste bolestivá rana, keď sa dozvedel o nevere svojej manželky, no predsa jej dokázal odpustiť. Vieme aj my takto nezištne odpúšťať? Verím, že pri trocha dobrej vôle to dokážeme. Veď predsa láska sa rodí z utrpenia a to sa vďaka láske lepšie znáša.

Pre vás, milí mladí priatelia M. a M., i pre vás, bratia a sestry, ktorí žijete v manželstve, mám jednu dobrú radu istého starého farára, ktorého pozvali na svadbu k istému farníkovi.

Neodmietol pozvanie a prišiel. Keď svadobní hostia odovzdávali mladomanželom dary, šiel aj on, aby im odovzdal dar. Obrátil sa k novomanželom a povedal: „Keďže som na hostine, patrí sa, aby som vám i ja dal svadobný dar. Vy však viete, že váš starý farár nemá peňazí ani cenných predmetov. (Všetci totiž vedeli, že všetko, čo mal, rozdával chudobným

a chorým.) Chcem vám však dať dar, ktorý vám veľmi môže osožiť, ak sa budete oň starať. Iste si prajete, aby tomu tak vždy bolo. Dávajte teda dobrý pozor na toto: Každý človek má svoje dobré a zlé dni. Ak nadíde deň, keď vo vašej domácnosti nebude všetko v poriadku, povedzte si toto: Alebo ja, alebo moja žena (môj manžel) nemáme dnes dobrý deň. Len trpezlivosť, zajtra bude lepší deň.

Mladý pár dal sa do smiechu. No, dar starého kňaza bol pre nich opravdivým dobrodením. Zakaždým, keď nastalo nejaké nedorozumenie medzi nimi, jeden z manželov nezabudol povedať: Alebo ja, alebo ty máš zlý deň. Trpezlivosť, nadíde i lepší deň. A obaja sa dali do smiechu a objali sa.

Prosme teda všetci spoločne, aby sa z nášho srdca nikdy nevytratila čnosť milosrdenstva, odpustenia a lásky. Nech je naše srdce milosrdné, nech nikdy nesúdi iných, nech neodsudzuje iných a nech vie vždy odpúšťať a dávať. Prosme spolu aj za M. a M., aby ich láska nikdy neustála, aby životné problémy, ktoré prídu, prekonalí s láskou a aby sa dokázali s ňou aj podeliť. Prosme o dar lásky, lebo láska všetko znesie a vydrží.

Amen.

Ježišova ponuka lásky

Lk 10, 27

Drahí bratia a sestry, svadobní hostia a zvlášť vy, milí snúbenci! Rozhodli ste sa, že dnešný deň bude tým, kedy spojíte svoje životy v jeden. Dnes si podávate ruky, aby ste životom kráčali spolu. Prichádzate do Božieho chrámu, aby ste vyjadrili svoju vieru, aby ste si vyprosili Božie požehnanie pre váš nasledujúci spoločný život. Dnes budete počuť množstvo gratulácií. Vaši príbuzní, priatelia a známi, vám budú priať všetko najlepšie pre váš budúci život. Avšak vaše budúce šťastie, nebude závisieť od množstva blahoželaní,

ktoré dostanete, ale od Božieho požehnania a potom predovšetkým od vás samých.

Aj Ježiš prichádza, aby vaše manželstvo požehnal. A tiež vám adresuje svoje slovo, ktoré necháva znieť z úst znalca Zákona: „**Milovať budeš Pána, svojho Boha, z celého svojho srdca, z celej svojej duše, zo všetkých svojich síl a z celej svojej mysle a svojho blížneho ako seba samého**“ (Lk 10, 27).

Nič nové pod slnkom, mohli by sme povedať. Veď toto prikázanie lásky k Bohu a k blížnemu bolo dávno známe už pred Kristom. Môžeme sa o tom presvedčiť v starozákonných knihách Deuteronomium a Levitikus. Láska k Bohu a k blížnemu ako k sebe samému. Boh je láska, a preto láska je aj cestou k nemu. Všetky prejavy viery a života z viery majú vyrastať z lásky k Bohu. Boh však nie je nijaký despotický kráľ, ktorý si nasilu vynucuje lásku svojich poddaných. Boh je predovšetkým milujúci Otec. On ako prvý prichádza k človekovi so svojou láskou. Miluje bez toho, aby nám všetko vypočítaval: urobil som pre teba to a to, dal som ti toľko a toľko milosti. A ty mi teraz musíš byť verný, musíš ma oslavovať takými obradmi, toľkokrát sa musíš cez deň ku mne modliť... Nie, to nie je Boh. Boh sa k nám takto nespráva. „Boh tak miloval svet,“ to znamená i mňa i teba, „že poslal svojho jednorodeného Syna, aby nik, kto v nebo verí, nezahynul, ale mal život večný.“ Aby človek žil, Boh na kríži zomiera. Mohol z lásky k človekovi urobiť viac? Toto je láska Boha k nám ľuďom.

Ako prejav vd'aky na túto Božiu lásku nám Ježiš ponúka lásku k Bohu a k ľuďom. Nie sú to dve od seba oddelené prikázania, ale jedno podstatne a vnútorne jednotné. Boh chce, aby ho človek miloval dvojakou cestou lásky: nepriamo skrze ľudí a priamo oddanou vd'ačnosťou viery. Obe formy lásky nemožno od seba odlúčiť, ani ich postaviť do protikladu. Každá polovica by bola neúplná a viedla by ku skostnateniu viery.

Druhou časťou Ježišovej ponuky je láska k človekovi. Uskutočňovanie tejto lásky je odovzdávanie Božej lásky stvoreniu. Boh ma miluje, ale ja nie som iba cieľom, ale aj jednou z ciest Božej lásky k celému stvoreniu. Kresťan

je ako takým potrubím či kanálom, cez ktorý Boh chce dať lásku, teda seba, tomuto svetu. Iba takéto zmýšľanie rozbije bariéry, ktoré sú často medzi ľuďmi ako neprekonateľné prekážky. Aj keď sú ľudia veľmi blízko pri sebe, ba priam do seba vrážajú, v skutočnosti duchom sú od seba na míle vzdialení.

Azda jedným z najmarkantnejších skutočností, kde možno najviac zažiť a prežívať lásku, je manželstvo a rodina. Pravá láska prijíma partnera takého aký je, aj s jeho nedokonalosťami. Úplne dokonalý nik z nás nie je. Ale vašou úlohou v manželstve nie je urobiť zo seba dokonalých, perfektných ľudí. Vašou úlohou, ale aj vašim šťastím bude prijať jeden druhého takých, akí ste, so svojimi dobrými vlastnosťami i nedostatkami.

Život prináša problémy aj ťažkosti, ktoré neminú ani vás. Vtedy sa nemáte navzájom obviňovať: za to môžeš ty, to je tvoja vina. Vtedy máte byť jeden druhému oporou, povzbudením, pochopením. Stane sa azda, že sa aj jeden voči druhému previní. Nech reakcia toho druhého je vždy odpustenie.

Je ešte jedna vec, ktorú vám zvlášť kladiem na srdce. Tou je úprimnosť. Úprimnosťou sa manželstvo zoceluje, utužuje. Prehlbuje sa vzájomná láska a dôvera. Majte vždy čas pre seba, podelte sa so svojimi skúsenosťami a zážitkami. Nech trápenie alebo bolesť nie sú len trápením jedného, ale oboch. Tiež vaša radosť nech nie je len radosťou jedného, ale oboch. Ovocím vašej úprimnosti bude vzájomná dôvera, ovocím dôvery bude láska.

Starokresťanský spisovateľ Tertulián vydáva takéto svedectvo o manželoch v prvých kresťanských dobách: „Spolu sa modlia, spolu postia. Poučujú, napomínajú a podporujú sa vzájomne. Spolu idú do kostola, spolu pristupujú k stolu Pána. V zármutku a prenasledovaní, ako i v radoostiach držia spolu. Navštevujú chorých, podporujú chudobných, dávajú almužnu, prítomní sú na svätej omši. Toto vidí a počuje Kristus a týmto udeľuje svoj pokoj.“

Čo by napísal dnešný spisovateľ na adresu našich manželstiev? Čo tvorí podstatu dnešných manželstiev? Je to láska, úprimnosť, dôvera, zabúdanie na seba kvôli druhému?

Tento príbeh priniesol časopis Slovenka.

„Vydała som sa sotva sedemnásťročná,“ hovorí matka Zita. Nemala som ešte dvadsať, už som mala roboty neúrekom okolo detí a domácnosti. Muž si našiel druhú. Iba od jeho kamarátov som sa dozvedela, že čaká s ňou dieťa. Pre mňa to bol strašný úder. Bezmála som bola zúfalá. Pomaly som sa upokojila a v tvrdej práci som sa snažila zabudnúť na všetko. Moja rana sa znovu rozjatrila, keď som sa dozvedela, že žena, s ktorou mal muž dieťa, je neporiadna príživníčka. Nepracovala, dala sa vydržiavať. Navyše bola ešte chorá na pľúca. Narodilo sa jej dievčatko. Vtedy som videla muža plakať. So slzami v očiach ma prosil o odpustenie. Čo som mala robiť? Išla som sa na maličkú Katku pozrieť. Dieťa bolo v zlom stave. Doniesla som mu šatôčky. Dieťa malo asi pol roka, keď matku vzali do žalára. Dali ho do opatery starej matke. Jedného dňa som sa vybrala a dievčatko som doniesla domov, položila ju na stôl a povedala: „Tak, chlapci, toto je naša Katka.“ Chlapci ju prijali s radosťou. Mužovi som len tak mimochodom povedala: „Keď nemá matku, nech má aspoň otca.“ Katka bola naša, plnoprávny člen rodiny. Raz, keď som prala, ktosi mi zaklopal na okno a povedal: „Zita, muža ti zasypalo a je v nemocnici. Keď som prišla za ním, ešte mi stačil povedať: „Zitka, odpusť mi! Čo si ty urobila, máloktorá žena by to dokázala. Ďakujem ti.“ Potom skonol. Ja som sa trápila so štyrmi deťmi. Dnes sú už všetci dospelí. A Katka? Má dobrého muža a tri deti. Často ma chodia navštevovať. Ktovie, ako by vyzeral život tejto mladej matky, keby si aj ona povedala, že si zariadi život podľa svojho, že už nebude drieť a že aj ona si začne užívať života. Ona si však vybrala náročnejšiu cestu. Cestu obety, odriekania, života pre druhých. Zvíťazila v nej láska k bližnému nad egoistickou sebaláskou.

Drahí Martin a Jarmila, o niekoľko chvíľ si budete navzájom sľubovať lásku a vernosť pre dni šťastia i nešťastia, pre chvíle radosti i smútku počas celého vášho života. Prajem vám, aby ste dokázali kráčať životom spolu s Ježišom. On neodstráni ťažkosti, ale naučí vás, ako ich prekonávať. Ak prijmete do vášho života jeho ponuku lásky, uvidíte, že oplatí sa žiť. Amen.

Životné šťastie

Jn 2, 1-12

Človek je najšťastnejší vtedy, keď si je vedomý toho, že urobil iného šťastným. V tom spočíva veľkosť človeka. Vtedy sa radujú nielen tí dvaja, ale raduje sa s nimi aj Boh.

Milí snúbenci, vážení svadobní hostia, bratia a sestry! Všetkých vás vítam v tomto chráme, na tomto mieste, kde si dnes dvaja mladí ľudia, kvôli ktorým sme tu dnes prišli, navzájom vyslúžia sviatosť manželstva a tým spečatia svoju lásku a rozhodnutie žiť spolu v pevnom, nerozlučiteľnom zväzku.

M. a M., z vašich rozžiarených tvári je možno čítať, že sa na túto chvíľu veľmi tešíte, a my sa tešíme spolu s vami. Dnes vám každý praje len to najlepšie, a tak to má byť. Dostanete mnohé blahoželania, v ktorých vám príbuzní a známi budú priať šťastie. Čo je to šťastie? Existuje nejaký návod, pre šťastné manželstvo? Ľudová múdrosť hovorí, že manželstvo tvoria dvaja, ale šťastné manželstvo tvoria traja: tí dvaja a Boh.

Boh je láska, ktorá sa nám stále dáva, ale aj láska medzi manželmi je nielen na začiatku, ale má pokračovať ďalej vo vzájomnom poznávaní a zdieľaní sa po celý život. Asi tak, ako keď ženích zachová dobré víno až do konca svadby a ani sám nevie, odkiaľ sa vzalo. O tom všetkom vie len sám Ježiš a Mária (porov. Jn 2, 9).

Určite nás všetkých zarazila Ježišova odpoveď na výzvu jeho Matky: „Nemajú vína.“ Odpovedá jej: „Čo je mňa a teba do toho, žena.“ Keď sa na to pozeráme očami dnešného človeka, napadá nás otázka, prečo Ježiš hovorí svojej matke - žena? Prečo jej nepovedal tak normálne, ľudsky - mama? Veď bol jej synom a mal svoju mamu rád, prečo taká oficiálnosť, skoro až odmietavý tón? Ježiš je veľký majster reči a pri podrobnejšom pohľade zbadáme, že on toto oslovenie používa ako slávnostné oslovenie vo chvíľach zjavení svojho božstva. Toto isté oslovenie používa pri stretnutí s hriešnicou, ktorú chceli kameňovať, a ktorú on zachránil od istej smrti.

Odpustil jej hriechy a tým úplne zmenil jej život. To isté oslovenie počujeme z kríža: „Žena, hľa, tvoj syn.“ A opäť to isté oslovenie používa Ježiš po svojom zmŕtvychvstaní, keď sa zjavuje Márii Magdaléne: „Žena, prečo plačeš? Koho hľadáš?“ Preto toto oslovenie i v dnešnom evanjeliu. Zázrakom v Káne totiž Ježiš začína svoj verejný život, začína zjavovať svoju božskú moc.

Ako zareagovala Mária na toto oslovenie? Ona si nerobí nič z tohto výnimočného oslovenia, neprestáva veriť svojmu Synovi, ale naopak, ponúka sa v tichosti ako sprostredkovateľka dobier aj pre prítomných na tejto svadbe, keď hovorí sluhom: „Urobte všetko, čo vám povie!“ Oni poslúchnu a odmenou im je to, že zachránia ženícha pred veľmi nepríjemnou situáciou, ba i pred veľkou hanbou.

Týchto pár slov dokázalo pohnúť sluhami natoľko, že vyplnili toto slovo do bodky. A vyplatilo sa im. Nie je to signál aj pre nás? Čo keby sme sa pokúsili vo svojom živote viac orientovať na tieto Máriine slová: „Urobte všetko, čo vám povie!“ Určite by sme ani my neoľutovali, že sme poslúchli. A ako naliehavo znie táto výzva Panny Márie dnes aj pre vás, drahí snúbenci? O chvíľu uzavriete sviatosť manželstva, odídete z tohto chrámu ako kresťanskí manželia a začnete nový, spoločný život. Ako to už v živote býva, zažijete veľa krásnych, radostných okamihov, ale prídu i chvíle menej radostné a ťažšie. Vo všetkých týchto chvíľach, v tých radostných i v tých ťažších, si nezapudnite spomenúť na slová Panny Márie. Snažte sa stále hľadať Božiu vôľu v každom okamihu vášho spoločného života, prijímať ju a plniť. Teda robiť stále to, čo chce od vás Boh, hoci sa vám to bude zdať niekedy zvláštne a nepochopiteľné. Práve v tom spočíva veľké dobrodružstvo, ktoré môžete zažiť s Bohom, ak sa dáte ním viesť úplne. Nikdy nebudete mať jednotvárne dni, ktoré ubíjajú a ktoré menia lásku na všednosť. Láska Božia je totiž veľmi vynaliezavá a keď sa budete držať jej, aj vaša vzájomná láska bude bohatá. Taká láska dáva priestor životu, aby sa mohol prejaviť v každom z nás. Človek je najšťastnejší vtedy, keď si je vedomý toho, že urobil iného

šťastným. V tom spočíva veľkosť človeka. Vtedy sa radujú nielen tí dvaja, ale raduje sa s nimi aj Boh.

Nech je vám pri tom vzorom aj Panna Mária, ktorá sama konala podľa tejto zásady, keď pri zvestovaní odpovedá anjelovi: „Hľa, služobnica Pána, nech sa mi stane podľa tvojho slova.“ Mária nehľadala vlastné šťastie, a preto mohla urobiť šťastnými toľkých ľudí. Ako dnes v Káne Galilejskej na svadbe. A výsledkom bolo to, že aj ona sama bola šťastná. Ten, kto robí druhých šťastných, ten je aj sám šťastný.

Pred dávnymi vekmi žili na jednom mieste zvanom Svabedo malí ľudia. Boli veľmi šťastní a celý deň sa veselo smiali. Miesto pozdravu si navzájom dávali malé a teplé kožušiny. Každý ich mal vždy dostatok, lebo len čo niekoľko rozdal, hneď zase dostal niekoľko ako formu pozdravu. Rozdávať tieto kožušiny pre nich znamenalo: Mám ťa rád. Tak každý mal každého rád a boli šťastní.

Blízko ich osady žil na samote jeden muž. Raz sa s ním stretol jeden z týchto malých ľudí a chcel mu darovať kožušinu, ale on ju odmietol. Nikdy neprijímal od ľudí nič a aj teraz, keď sa pozrel na tohto milého človečika, povedal mu: „Dávaj si pozor, máš už len 207 kožušín. Ak budeš tak veľkoryso rozdávať, za chvíľu nebudeš mať nič.“ Hneď nato odišiel preč. Tento malý človečik prišiel do osady, ale akýsi zamyslený. Stretol priateľa, ktorý mu s radosťou daroval kožušinu. On ju prijal, ale kamarátovi povedal: „Nerozdávaj kožušiny tak veľkoryso, mohli by ti ubudnúť.“ Čoskoro títo malí ľudkovia začali si navzájom dávať túto radu, a tak sa stalo, že začali dávať kožušiny iba svojim najlepším priateľom. Každý si strážil svoj vak s kožušinami ako poklad a doma mali skrýšu, kde ich skrývali. Kto s nimi vyšiel na ulicu, hneď ho niekto okradol. Tak sa malí ľudkovia zmenili. Už sa nesmiali a skoro sa ani nepozdravili. V ich srdciach už nebola radosť a šťastie.

Až zase po nejakom veľmi dlhom čase si začali niektorí tak ako predtým opäť rozdávať malé a teplé kožušinky. Veľmi skoro si všimli, že zase majú

dostatok kožušiniiek, napriek tomu, že ich veľa darovali. Opäť ich hrialo pri srdci a zase sa vedeli smiať, i keď smútok a nedôvera už nikdy z ich srdca nevymizla.

Milí snúbenci, bratia a sestry, iste dnes všetci prežívame radosť z toho, že títo dvaja mladí ľudia sa rozhodli vydať sa na spoločnú cestu životom. Prijmú dnes od príbuzných a známych mnohé gratulácie všetkého najlepšieho. Aký šťastný budú mať život, to záleží predovšetkým od nich samých, ale aj od každého jedného z nás. Už filozof Platón povedal: „Kto sa stará o šťastie iných, nachádza svoje vlastné šťastie.“ A je to pravda. Neveríte? Vyskúšajte. Samozrejme, že prídu aj ťažké okamihy, ale to patrí k životu. Šťastie je totiž ako slnko: i tieň musí byť, aby sa človek dobre cítil.

Prajem vám všetkým, aby ste dokázali urobiť iných šťastnými, a potom slnko šťastia nikdy nezapadne ani nad vaším životom. Tak sa naplno prejavíme nielen ako ľudia, ale predovšetkým ako kresťania. A Boh bude oslávený v našich životoch.

Amen.

Čo zabezpečí šťastné manželstvo?

Lk 10, 30-37

Milí snúbenci, drahí rodičia snúbencov, bratia a sestry!

Francúzskeho ministra zahraničných vecí Roberta Schumanna sa raz opýtali, prečo sa neoženil. „Bolo to dávno,“ odpovedal, „šiel som metrom a náhodou som stúpil istej pani na nohu. Prv, než som sa stihol ospravedlniť, zasyčala: „Ty, kretén, nemôžeš dávať pozor, kam šliapeš!?“ Potom na mňa pozrela, začervenala sa a zvolala: „Ó, prepáčte, pane, myslela som si, že je to môj manžel!“ Iste mi dáte za pravdu, že v manželstve tej pani asi nie je veľa lásky.

V dnešnom evanjeliu sme počuli podobenstvo o milosrdnom samaritánovi. Ježiš ním odpovedal na otázku znalca Zákona, ktorý sa ho

pýtal: „**A kto je môj blížny?**“ Nebudeme sa ňou bližšie zaoberať. (Porov. Lk 10, 30-37). Zamerajme sa viac na pohľad toho, ktorý potreboval pomoc.

V podobenstve sa hovorí o istom človekovi, ktorý zostupoval z Jeruzalema do Jericha. Na ceste ho prepadli zbojníci. Ozbíjali ho, zbili a nechali ležať nevládneho na ceste. Od bolesti sa nevládal ani pohnúť a bol plne odkázaný na pomoc ľudí, ktorí budú tadiaľ prechádzať. Prvý šiel kňaz. Už z diaľky ho zazrel a v duchu sa aj tešil, že mu pomôže. No v tých časoch sa kňazi nesmeli znečistiť mŕtvolami nikoho okrem rodičov a najbližších príbuzných. Keď kňaz videl tohto dobitého človeka, ako nevládne leží dobitý na zemi, možno si pomyslel, že je už mŕtvy. Nechcel sa znečistiť, a tak ho obišiel a šiel ďalej. Neznámy človek bol veľmi prekvapený. Ani na um mu nezišlo, žeby mu kňaz nepomohol. Čakal a trpel ďalej vo svojich bolestiach. Zazrel levitu, služobníka oltára. „Ten mi iste pomôže. Veď určite pozná prikázanie lásky k blížnemu,“ pomyslel si. No aj tento ho obišiel. Nadalej trpel na zemi a čakal. Po čase prichádzal Samaritán. Samaritáni boli najväčší nepriatelia Židov, preto nevidel už žiadnu nádej. Možno si aj zúfal: „Ako mi môže tento pomôcť? Čo už môžem dobré čakať od neho, Samaritána?“ A na jeho veľké prekvapenie mu poskytol pomoc práve tento zatracovaný a nenávidený Samaritán. Znalec Zákona dostal jasnú odpoveď na svoju otázku.

Milí snúbenci, Ján a Mária. Prišli ste dnes do tohto chrámu uzavrieť sviatostné manželstvo. Chcete sa vydať na novú etapu vo svojom živote. Máte svoje plány a predsavzatia, ako si zariadiť život. No máte aj mnoho otázok: Čo a ako? Jedna z nich môže byť aj táto: Čo nám zabezpečí šťastný život v manželstve? V dnešnom svete sa ponúka veľa riešení a návodov. Sú to rôzne reklamy, časopisy, portréty a príbehy úspešných ľudí, ktorí si svoje šťastie zakladajú na rôznych veciach. Jedným stačí bohatstvo. Majú veľké domy, autá, vysoké príjmy. Druhí zasa dbajú na svoje telo, na svoj zovňajšok. Chcú čo najlepšie vyzerieť. Mat' peknú postavu. Tretí túžia po kariére, či už je to nejaký šport, alebo zamestnanie. Štvrtý svoje šťastie vidí vo svojich deťoch.

Dajú im po hmotnej stránke všetko, na čo si len pomyslia. Nedajú na nich čo i len krivé slovko dopustiť. A je ešte mnoho iných vecí, v ktorých títo ľudia hľadajú svoje, a aj rodinné šťastie. Netreba však hádzať všetkých do jedného koša, lebo aj medzi nimi sa vyskytnú pozitívne príklady. To sú ponuky a pohľady dnešného sveta. Aj zbitý a olúpený Žid posudzoval ľudí, ktorí k nemu prichádzali podľa vtedajších pohľadov. Zistil, ako veľmi sa mýlil, keď dúfal v pomoc prvých dvoch, o ktorých by ani nezapochoval. Aj okolo nás prechádza bohatstvo, kariéra, pekná línia tela, naše deti. Čakáme pomoc a vidíme ako nás z diaľky obchádzajú. Bohatstvo sa môže pominúť, kariéra sa nemusí vydať, pekné telo podľahne času, a dokonca aj naše deti, ktorým sme dali po hmotnej stránke všetko čo si len zažiadali, nás v starobe obchádzajú. A prichádza posledný, ktorý pomôže zranenému Židovi. Dajme na prvé miesto duchovné hodnoty. Najväčšia z nich je láska. Láska, ktorá sa vie zriecť niekedy aj oprávnených požiadaviek v prospech spoločného dobra. Láska, ktorá sa nedrží kľčovito nejakých naučených schém, ale dokáže vyriešiť danú situáciu. Láska, ktorá dokáže odpustiť. Láska, ktorá dokáže pokarhať a napomenúť. Láska, ktorá dokáže počúvnuť dobrú radu. Láska, ktorá uzná vlastnú chybu a ustúpi. A to je ten Samaritán, ktorý vám prichádza na pomoc na vašej ceste.

Istý muž nepracoval ďaleko od svojho domu. Jeho dielňa sa nachádzala v tom istom dome, kde bývali. Takto sa rodinný život ani v práci príliš neprerušoval. Okolo desiatej hodiny si rád vypil šálku kávy a zajedol obložený chlebík. Ak nebol veľmi zaneprázdnený, požiadal o to svoju manželku. Ak na to zabudol, vždy mu to pripomenula a aj mu doniesla. Bola to len taká maličkosť, mohli by sme povedať. No manželka si dala na tom záležať a vždy to pripravovala s veľkou láskou tak, ako to mal rád. Istého dňa vošiel sused k tomuto mužovi do jeho dielne. Bolo to práve vtedy, keď mu žena doniesla desiatu. Ponúkla aj suseda, popriala im dobrú chuť a odišla. Vtedy sused hovorí: „Ach, keby som ja mal takúto ženu, ako je tvoja. Ver mi, ani do krčmy

by som nechodil a aj piť by som prestal. Ty sám ani nevieš, aké šťastie máš, že máš takúto ženu.“

Tolko príbeh jedného muža. Hoci som ho iba čítal, aj sám poznám podobné rodiny. A vy ste si určite všimli rozdiel v správaní sa manželiek z príbehu v úvode a v tomto. No takéto malé pozornosti sa čakajú nielen od ženy, ale aj od muža.

Milí snúbenci, Ján a Mária. Nedajte sa pomýliť na svojej spoločnej ceste nejakými pomýlenými hodnotami, ktoré vám dnešná doba ponúka. Budujte medzi sebou pravú manželskú, sebadarujúcu lásku, ktorá sa prejavuje aj v tých najmenších skutkoch.

Drahí rodičia snúbencov, príbuzní, bratia a sestry. My všetci im pomáhajme a aj pri dnešnej sv. omši im vyprosujme hojnosť milostí do ich spoločného života.

Amen.

Oheň som prišiel vrhnúť na zem...

Lk 12, 49-51

Milí snúbenci, príbuzní, bratia a sestry! Viete, že jedine na Slovensku je dovolené používať vlastnú vsuvku v originálnom texte do sv. omše? Ak ste už boli na latinskej alebo na omši v inej reči, možno ste postrehli, že po výzve kňaza „Dajte si znak pokoja!“ si ľudia mlčky podajú ruky a sv. omša pokračuje ďalej zvolaniami „Baránok Boží,...“ Len pre Slovensko Vatikán schválil výnimku, že ľudia si hovoria počas podávania rúk: „Pokoj a bratská láska nech je medzi nami!“ Azda táto hlasitá prosba po pokoji a bratskej láske pramení už kdesi v našej vzdialenej minulosti, ba možno až u Svätopluka, o ktorom sa traduje legenda, že keď zomieral, zavolať si svojich troch synov a dal im do rúk tri prúty a oni sa pokúšali ich zlomiť, no neúspešne. Len keď

ich rozdelili, po jednom ich bravo zlomili budúci vládcovia Čiech, Moravy a Slovenska...

Moja generácia sa to ešte učila v škole, dnešní učitelia túto legendu asi už deťom nerozprávajú. Možno preto, že so zväčšujúcou sa biedou po rozpade Československa si až príliš živo uvedomujeme to, aká veľká pravda bola ukrytá v tejto legende. Ale nie o tom, alebo práve o tom nám rozpráva dnešné evanjelium?

„Oheň som prišiel vrhnúť na zem, a čo chcem? Len aby už vzplanul! Myslíte si, že som prišiel darovať pokoj zemi? Nie, hovorím vám, ale rozdelenie“ (Lk 12, 49-51)!

Priznám sa vám, že dnešné evanjelium je veľmi ťažké na pochopenie. A zvlášť vám, milí snúbenci, ktorí ste sem prišli, aby ste sviatostne spojili svoje životy, iste vám znejú divne slová Ježišovej túžby po skorom vzplanutí ohňa, ktorý spôsobí rozdelenie. Možno tieto Ježišove slová lepšie pochopíme, ak sa zamyslíme nad slovom oheň.

Izraeliti asi prijali teóriu okolitých národov o štyroch základných živloch sveta, ktorá pramení už v starej gréckej filozofii. Ale oheň, ako jeden zo základných živlov, nikdy nestotožňovali s predstavou Boha – Jahveho. Oheň je iba znamením, či upozornením. Tak je oslovený Mojžiš na vrchu Horeb horiacim krom (Ex 3,2 n.). Podobne je hora Sinaj zahalená dymom a ohňom (Ex 19,18), ktorý očistenému a omilostenému Mojžišovi nijako neublíži. Podobnú skúsenosť mal na tej istej hore aj prorok Eliáš, ktorý hľadal Boha a po zemetrasení, uragáne a ohni ho našiel vo vánku, ktorý je akoby protikladom ničiaceho ohňa (Sir 48, 1). Ten istý prorok je vzatý do neba na ohnivom voze. U izraelitov bol oheň jedným zo symbolov Božej prítomnosti. Ďalšou súvislosťou, v ktorej sa oheň objavuje, je obeta. Izraeliti ohňom obetujú Bohu, a tak v stúpajúcom dyme a nevratnosti procesu horenia symbolicky odovzdávajú Bohu svoj dar. Na oltári v chráme trvalo horel oheň (Lv 6, 2-6), ale aj Boh zapaluje zázračne oheň na oltári Eliáša (1 Kr 18, 38), či inak obdivuhodne zakročuje pri obetách Abraháma (Gn 15, 17), Gedeóna

(Sdc 6, 21), Dávida (1Krn 21, 26) či Šalamúna (2 Krn 7, 1 n.). Skrze oheň prijíma Boh obetu človeka, ktorý s ním uzatvára v bohoslužbe konkrétnu zmluvu.

Náš pohľad na oheň je zúžený dobou, v ktorej žijeme. Používanie elektrospotrebičov úplne vytlačilo z našich domácností oheň. Miesto pochodní či petrolejok nám svietia elektrické svietidlá, dávno si domy nevykurujeme otvoreným ohňom a slovo krb má skôr romanticko-melancholický nádych, než by vyjadrovalo nevyhnutnú súčasť kultúry bývania ani nie pred sto rokov. Elektrina nám ukradla predstavu ohňa ako dobrého sluhu, ale prvá časť slovenského príslovia, kde sa oheň spomína aj ako zlý pán, tá ostala. Ba v dnešnej modernej dobe preplnenej rôznymi umelými látkami je oheň omnoho nebezpečnejšia hrozba, ako býval kedysi. Veď predstava horiaceho mrakodrapu s tisíckami obyvateľov bez jedinej nádeje na záchranu, či horiace ropné polia kdesi v Kuvajte, naháňajú husiu kožu nejednému požiarnikovi. V ľuďoch dnešnej doby je oheň symbolom skazy a smrti. Možno preto akosi nerozumieme Ježišovým slovám z dnešného evanjelia. My všetci, s výnimkou vás, milí snúbenci, sme pozabudli, že oheň je aj symbolom lásky. Veď práve oheň, ktorý zaplápolal nad hlavami prekvapených učeníkov vo večeradle na Turíce (Sk 2, 3), symbolizoval prítomnosť Svätého Ducha, Boha, ktorého apoštol Ján zadefinoval ako Lásku. Láska je, a to vám milí snúbenci potvrdí väčšina tých, ktorí stáli tu na tomto mieste pred pár rokmi, predovšetkým obeta. Oheň lásky spaľuje všetky zvyšky egoizmu a sebeckva. A ako to bolí! Láska je ako oheň: buď je, alebo nie. Oheň i láska neznesú polovičatosť a nesú v sebe istú radikálnosť. A radikálnosť očisťuje a narúša zahŕňajúci pokoj. Takýto pokoj naozaj nechce Ježiš priniesť na svet. Ježiš je radikálnym ohňom, pred ktorým buď utečieme, alebo sa necháme zapáliť.

Tak ako vy, keď medzi vami prvýkrát prebleskli iskry vzájomnosti, náklonnosti a lásky. Mohli ste utiecť, alebo sa nechať zapáliť. Nedalo sa aj

ostať aj utiecť. Pretváarka vo veciach srdca prináša falošný pokoj. A tento pokoj nám chce Ježiš vziať. Pokoj plynúci z kompromisov. Ale prenesme sa z roviny medziľudských vzťahov do úrovne nášho osobného vzťahu k Bohu. Dá sa symbolizovať pojmom oheň? Horí a osvecuje náš každodenný život? Vieme, že oheň, do ktorého sa prestane prikladať palivo, skoro zhasne. Vieme do ohňa našej viery prikladať dennodenne tie tisícovkové polienka drobných modlitieb a obiet? Alebo naša viera tlie v popole stránok detského katechizmu? Všetci sme sa tu zišli, aby sme si tak trochu ohriali skrehnuté ruky našich vzájomných vzťahov pri ohni lásky blčiacom v srdciach vás, milí snúbenci. Sv. Jakub vo svojom liste píše: „Pozrite, aký malý plamienok a akú horu dokáže zapáliť!“

Odpálme si tohoto vzácneho ohňa lásky a rozdúchajme v našich srdciach znova ten očisťujúci oheň lásky k ľuďom i k Bohu, nahádzme doň všetko to, čo nám bráni byť ozajstnými kresťanmi, spálme týmto ohňom všetok falošný pokoj brániaci nám byť radikálnymi učeníkmi Krista! A prijmime Ježišove slová o rozdelení. Oddelme sa od všetkého, čo nám bráni v duševnom rozlete. Zamyslime sa nad šokujúcim obrazom rozdelenia rodiny, ktorým nám chcel Ježiš povedať, že náš vzťah k Bohu je najdôležitejší, že pre spásu duše máme ochotne zrieknuť sa i toho najdrahšieho a najvznešenejšieho, čo na zemi jestvuje: totiž vzťahov v rodine, ak nás budú odlučovať od Krista. Spojme oheň vzájomnej lásky s ohňom lásky k Bohu a o to mocnejšie nám bude tento oheň svietiť na krivolakých a ťažkých cestách spoločného života a o to príjemnejšie zohreje skrehnuté srdcia, keď na ne dýchne ľadový dych jednotvárnosti, egoizmu, stereotypu, závidi, neprajnosti iných či vzájomných slabostí.

Moja babička, rozvážna a láskavá žena, dobrá ako kúsok chleba, u ktorej som býval štyri roky počas gymnaziálnych štúdií, mi často rozprávala krížovú cestu jej životnej lásky. S mojím dedom to bola láska na prvý pohľad.

Keď mala 18 rokov, začali spolu chodiť. Ona, dcéra bohatého gazdu a on – syn privandrovalcov kdesi spoza hranice, bez kúska zeme, bez domu len s robotnými rukami a smelým srdcom. Keď ich lásku odhalili, začalo sa domáce väzenie, najťažšie roboty, vyhnanie z domu ku vzdialeným príbuzným, ale, vari, dá sa tým všetkým zhasiť mocný plameň lásky? Horel on hojne živený slzami trápeného srdca. Keď i po piatich rokoch nebolo vyhliadky na sobáš, z lásky chcela babička uvoľniť svojho milého inej a odísť radšej do kláštora, ale láska je nad všetko mocnejšia, veru, mocnejšia je i ako smrť. Vari môže človek za to, že srdce nehľadá očami rozumu a kalkulácií spájania susedných rolí? A tak sa vzbúrilo proti nanucovanej láske ku synovi susedného gazdu, odolalo i vzdorovitej túžbe po kláštore a po siedmich rokoch spoločného chodenia bola chudobná svadba v dedinke pod Tatrami. Šťastných a vydedených manželov obdaril Pán siedmimi deťmi i všetkým, čo bolo ku skromnému životu potrebné. A ja som potajomky utekal zo seminára, aby som sa ohrial pri tejto vzácnej žene, pri plameni lásky jej srdca, ktorý neutíchajúco blčal i v jej vekom zvráskavenej tvári. A zakaždým, keď som večer nenápadne prechádzal okolo vrátnice, v ktorej sedel prefekt, podvedome som prižmúril oči, aby ma azda neprezradila žiara, ktorá ma odkiaľsi znútra celého prežarovala ohňom, nanovo znovuzapáleným v chalúpkke kdesi pod Tatrami.

Kiežby sa takto chodili k vám ohrievať, drahí snúbenci, aj vaše vnúčatá. My všetci, nevynímajúc ani mňa, vám chceme popriať nikdy nehasnúci oheň vzájomnej lásky. Dúfam, že vám nikdy nezhasne, veď na podkladanie ste dvaja! A pevnosť vašej lásky, kresťanskej nádeje a vzájomnej viery i viery v Boha nech je podobná tým trom prútom v Svätoplukových rukách, ktoré nech svet nikdy nezlomí! To vám vyprosujem a z celého srdca prajem.

Amen.

Starosť o druhého

Lk 10, 38-42

Ctení snúbenci, príbuzní, milí prítomní! Zišli sme sa tu, aby sme boli svedkami vyslúženia si sviatosti manželstva týmito dvoma mladými ľuďmi. Zaviazu si svoje osudy na zvyšok svojich rokov tu na zemi. Budú si navzájom patriť nielen telesne, ale aj duchovne. A na to sa často zabúda, podobne ako Marta v dnešnom evanjeliu.

Pán jej povedal: „*Marta, Marta, staráš sa a znepokojuješ pre mnohé veci, a potrebné je len jedno. Mária si vybrala lepší podiel, ktorý sa jej neodníme*“ (Lk 10, 41-42).

Uctenie si hosťa patrí medzi tradičné zvyky v Oriente. Je to v mentalite všetkých orientálcov, že nikoho nenechajú vo svojom dome hladného a smädného. Starajú sa, aby sa ich hosť cítil uspokojený. Táto tradícia trvá už od raného staroveku, vinie sa dokonca celou Bibliou, ako možno vidieť aj z dnešného starozákonného čítania. Prvou starosťou Abraháma bolo pohostiť hostí.

Dôležitá bola aj voda na umytie. My si to nevieme v našich podmienkach predstaviť, ale v oblastiach púští a polopúští je už krátka prechádzka príčinou zašpinenia si nôh i celého tela. V tom čase ľudia chodili len v jednoduchých sandáloch alebo bosí a mali oblečené len ľahké tuniky, voľne splývajúce plášte. Preto boli po ceste zaprášení, veď všade bolo plno prachu a často fúkal vietor od púšte.

Každý nomád, kočovník, si považoval za česť, keď mohol pomôcť cestujúcemu a poskytnúť mu jedlo, vodu a prístrešie. A nepustil ho ďalej, kým to cestujúci neprijal. Bolo s tým však vždy veľa starostí, a preto aj Marta sa snaží poskytnúť čo najväčšie pohodlie Ježišovi a jeho sprievodu. Keďže nestíhala, dožadovala sa pomoci Márie.

Mária vedela, čo je jej povinnosť, ale vedela aj, že Ježiš nie je obyčajný pocestný. Nechcela si nechať ujst' príležitosť byť s ním, počúvať ho, prípadne sa ho na niečo spýtať, pýtať si vysvetlenie ohľadne spôsobu života či myslenia. Nebola neúctivá, či nezdvorilá, nechcela ale prísť o jedinečnú možnosť byť s Očakávaným.

V podobnej pozícii, situácii sa často nachádzame aj my, keď pre starosti o zaobstarávanie všelijakých "potrebných" maličkostí nemáme čas na rozhovor medzi sebou. Zvlášť to platí medzi manželmi. Mnohí z vás tu prítomných by mi mohli prisvedčiť, že mnohokrát sa manželia pre prácu, povinnosti, a potom z následnej únavy a preťažnosti nerozprávajú, ba nechcú sa rozprávať, či vôbec vypočuť si druhého.

Materiálne veci nám dokážu zabezpečiť blahobyť, ľahký život, dokážu nám uspokojiť naše telesné potreby a žiadosti. Ale lásku, pochopenie, prítomnosť iného človeka, partnera nám nedokážu nahradiť. Treba sa starať aj o telesné potreby, treba zarábať na živobytie, je dobré, i keď človek poctivou snahou a prácou si nadobudne majetok. Ale povedzme si otvorene, čo mám z majetku, čo mám z peňazí, čo mám z drahých dovolení, áut, chát a drahej elektroniky, keď sa nemám s kým porozprávať, keď sa nemám komu zveriť, keď sa nemám o koho oprieť, keď si nemám u koho vypýtať radu? Netúžime niekedy skôr po slovách a rozhovore ako po jedle? Netúžime skôr po pohladení, vypočutí ako po novom darčeku od partnera, ktorý je pol roka na práci v zahraničí? Každý asi by zodpovedal tieto otázky rovnako, lebo človeku samému a opustenému, hoci aj bohatému a všetko majúcemu, je smutno a otupne. Každý z nás má telo a dušu, preto nás čisto materiálne veci nemôžu úplne uspokojiť. Každý túži po niečom vyššom a tieto veci nám k tomu môžu pomôcť.

Sviatosť manželstva nie je len nejaký formálny úkon, po ktorom už dvaja ľudia sa stávajú partnermi. Svadby máme všetci radi: jedni pre to, že sa znova stretnú po mnohých rokoch odlúčenia, ďalší pre možnosť ukázať nové šaty na sebe, iní pre zábavu, deti pre sladkosti a koláče, ale to všetko je len

sprievodným znakom toho hlavného, je to len Martino obsluhovanie ústredného host'a - Ježiša. Títo mladí si navzájom vyslúžia sviatosť, skrze ktorú ich Ježiš bude posväcovať celý ďalší život.

R. a M., uzatvárate manželstvo v prítomnosti najváženejšieho host'a, akého by ste si želali. Pán je tu s nami a bude s vami stále, ak budete chcieť tak ako Mária, aby bol s vami. Bude vašim vodcom a blízkym priateľom. Tu prítomní manželia si isto teraz v duchu predstavujú svoje uzatváranie manželstva, na to sa spomína až do smrti ako na najkrajší a najrozhodujúcejší zážitok vo svojom živote.

Spomeňte si teraz ale na vaše problémové dni, na hádky počas manželstva, z čoho pochádzali. Časť z nich mohla byť aj pre nedostatok pochopenia, rozhovoru, vypočutia, často pre povinnosti v práci. Je nutné kvôli väčšej sume peňazí riskovať stratu lásky a pochopenia? Nedá sa pekne žiť v rozhovore aj bez drahej zahraničnej dovolenky?

V istých novinách bola táto stručná správa: Holandská nákladná loď Toloa našla v Tichom oceáne malý nafukovací čln unášaný vlnami. V ňom ležal v bezvedomí 18-ročný austrálsky námorník. Mladý muž sa najprv dobrovoľne prihlásil k námorníctvu, potom však bol sklamaný prácou na lietadlovej lodi Sidney a rozhodol sa dezertovať. Istej noci spustil malý nafukovací čln na more a potajomky odišiel z lode. Nazdával sa, že je ešte blízko kalifornského pobrežia a začal veslovať. No v skutočnosti už bola loď na štyristo morských míľ vzdialená od pobrežia. Tak sa mladík devätnásť dní vznášal na vlnách. „Bolo to hrozné,“ rozprával neskôr o svojej takmer trojtýždňovej odysey v Pacifiku. Nemal so sebou ani vodu, ani potraviny. „Najhoršia však bola nuda,“ vravel. „Nemal som čo robiť. Dni, počas ktorých som sa tak sám plavil po mori, plynuli mučivo pomaly. Najčastejšie som myslel na svoju priateľku a chcel som ju bezpodmienečne opäť uvidieť.“ Toto vždy znovu a znovu opakoval ľuďom, ktorí ho prišli navštíviť do

nemocnice: „Prežil som iba vďaka tomu, lebo som myslel na svoju priateľku.“

Mladý chlapec zistil, čo mu najviac chýbalo, resp. kto mu chýbal. Nemôžeme dávať v manželstve na prvé miesto svoje záujmy a koníčky, svoju prácu. Mária si pred povinnou obsluhou hostí vybrala učenie Ježiša. V tomto vzácnom stretnutí sa rozhodla pre to cennejšie a dôležitejšie.

Manželský zväzok je jedno krásne, dlhotrvajúce, vzácne stretnutie. Hostami ste si, milí snúbenci, navzájom a zároveň ste si i hostiteľmi. A medzi vami bude vždy stáť Pán, nie ako rozdeľovník, ale ako spojovník. Vo viere a vzájomnej modlitbe, pri spoločnej návšteve bohoslužieb nájdete jeden druhého, a aj keď prvotná vášnivá láska vyprchá, ostane vo vás pevný cit a súzvuk duší.

Amen.

Milujte sa navzájom

1 Kor 12, 31-13, 8a; Jn 15, 12-16

Drahí bratia a sestry, milí snúbenci! Rozhodli ste sa, že dnešný deň bude tým, kedy spojíte svoje životy v jeden. Dnes si podávate ruky, aby ste životom kráčali spolu. Prichádzate do Božieho chrámu, aby ste vyjadrili svoju vieru, aby ste si vyprosili Božie požehnanie pre váš nasledujúci spoločný život.

Dnes budete počuť množstvo gratulácií. Vaši príbuzní, priatelia a známi, vám budú priať všetko najlepšie pre váš budúci život. Avšak vaše budúce šťastie, nebude závisieť od množstva blahoželaní, ktoré dostanete, ale od Božieho požehnanie a potom predovšetkým od vás samých.

V dnešnom evanjeliu nám Pán Ježiš ukazuje cestu, ako žiť, aby sme boli šťastní: „***Toto je jeho prikázanie: Aby ste sa milovali navzájom, ako som ja miloval vás***“ (porov. Jn 15, 12).

V tomto prikázaní, prikázaní lásky sú zhrnuté všetky ostatné prikázania i celá morálka. To je jadro Ježišovej etiky. Ináč túto etiku môžeme charakterizovať aj slovami sv. Augustína: „Miluj a (potom) rob, čo chceš.“ A tak je to správne, pretože všetka činnosť je vedená a preniknutá láskou. V tejto morálke sa naplno dôveruje každému jednotlivcovi. Je to morálka pre zrelých a zodpovedných ľudí, ktorí sú zodpovední a schopní rozhodnúť sa. Motívom konania či nekonania v tejto morálke nie je strach, ale láska. Láska, ktorá, ako je známe, robí človeka vynaliezavým, aby v každej životnej situácii konal, čo je správne. Kto sa nechá vo svojom jednaní viesť týmto základným prikázaním lásky, určite zakúsi radosť. A pravých Ježišových učeníkov musí každý poznať nielen podľa lásky, ale aj podľa radosti. Obe tieto hodnoty sú podľa Ježiša navzájom nerozlučne spojené. Táto radosť samozrejme nie je len nejakým povrchným potešením, ale je to radosť, ktorá naplňuje človeka v jeho najhlbšom vnútri. Je to radosť, ktorá má podiel na Ježišovej radosti. Keď učeníci plnia Ježišove prikázanie, tak dokazujú, že sú jeho priateľmi. Chcieť, či nechcieť to, čo chce, alebo nechce milovaný/á je podľa sv. Augustína výrazom pravej lásky. Zhoda jednania učeníkov s Ježišovým jednaním je znamením ich lásky k nemu. Medzi priateľmi panuje jedinečný vzťah dôvery a otvorenosti. Nie sú medzi nimi nijaké tajomstvá. To odlišuje priateľstvo od vzťahu pán – sluha. Sluha iba prijíma rozkazy, bez toho, aby porozumel ich zmyslu, pretože ten mu nie je vysvetlený. Ježiš ale svojim učeníkom oznámil všetko, pretože si ich zvolil za svojich priateľov.

Milí snúbenci, aj vy ste si vyvolili jeden druhého. Zvlášť pre vás sa stáva aktuálnym Ježišov príkaz: „Milujte sa navzájom...“ (porov. Jn 15, 12). A aj pre vás platí Augustínove: „Miluj a (potom) rob, čo chceš.“ Zanechávate stav, v ktorom ste boli každý pánom svojho života naplno. Odteraz v manželstve, ktoré ste sa rozhodli uzavrieť, to už tak nebude. Ešte väčšmi ako

doteraz budete sa musieť pozerat' na potreby toho druhého. Iste to bude stáť veľa síl, keď partner bude mať na vec iný názor, bude chcieť niečo iné. Lebo výrazom pravej lásky je chcieť, či nechcieť to, čo chce, či nechce milovaný/á. Už to nie je zamilovanosť, keď sa dvaja pozerajú na seba. Už je to láska, kde obaja partneri pozerajú spoločným v smerom. Iste prídu ťažkosti, to nie je vždy ľahké. Ale keď zvíťazíme nad svojimi často egoistickými požiadavkami, budeme cítiť veľkú radosť, že sme sa nechali viesť Ježišovým príkazom lásky. A tých situácií, kedy budete musieť prejaviť svoju lásku v službe tomu druhému, bude dosť. O nič menej je ale dôležitá v manželstve dôvera. V etike lásky si milujúce osoby musia bezvýhradne dôverovať. Lebo ak chýba medzi partnermi v manželstve dôvera, také manželstvo je skôr, či neskôr odsúdené na krach.

Milí M. a M. Aj vám prajem, aby vaše dni plynuli v šťastí a v pokoji. Nezabudnite, že ste jeden pre druhého. Nech Ježišove prikázanie: Aby ste sa milovali navzájom, ako on miloval nás (porov. Jn 15, 12), sa stane programom vášho života. Lebo pravá láska „...všetko znáša, všetko verí, všetko dúfa, všetko vydrží. Láska nikdy neprestane“ (1 Kor 13, 7-8).

Amen.

Ostaňte v mojej láske

Jn 15, 9-12

Miroslav Žbirka v jednej zo svojich piesní spieva: *Láska je len omyl - slová klasika. On tú vetu stvoril, nás sa netýka.* Drahí snúbenci, Radovan a Silvia, táto veta sa vás vôbec nemusí týkať. Nemusí sa vás týkať, ak budete svoju lásku prežívať opravdivo. Opravdivá láska, ako veľmi dobre viete, spočíva v sebadarovaní a v obete. Ostaňte teda v takejto pravej vzájomnej láske!

Podobnú výzvu v dnešnom evanjeliu adresuje Ježiš svojim učeníkom, keď hovorí: „**Ostaňte v mojej láske**“ (Jn 15, 9)!

Tieto slová odznali pri Poslednej večeri. Bola to mimoriadna situácia. Ježiš vedel, že prichádza jeho hodina. Vlastne pre túto hodinu prišiel na svet. A tak slová, ktoré hovorí, majú mimoriadnu váhu. Ak vyzýva svojich učeníkov, aby ostali v jeho láske, iste to má pre nich veľmi veľký význam. A nielen pre nich, ale aj pre nás. Veď ak neostaneme v jeho láske, ako môžeme prinášať dobré ovocie? A v jeho láske останeme len tak, že budeme zachovávať jeho prikázania. V podstate stačí jedno, v ktorom sú obsiahnuté všetky ostatné: Milovať sa navzájom, ako Ježiš miloval nás (porov. Jn 15, 12).

Sprievodným javom plnenia Ježišovho príkazu lásky je aj radosť. Ježiš sám hovorí: „Toto som vám povedal, aby vo vás bola moja radosť a aby vaša radosť bola úplná“ (Jn 15, 11). Že plnenie prikázaní spôsobuje radosť, určite nie je rozšíreným názorom. Je však Ježišovou výslovnou vôľou a prisľúbením, že jeho radosť bude vo veriacich a že ich radosť bude dokonalá. Pravých Ježišových učeníkov musí každý poznať nielen podľa lásky, ale i podľa radosti. Obe hodnoty sú podľa Ježišovho presvedčenia navzájom nerozlučne spojené. Na to sa, bohužiaľ, často zabúdalo. Táto radosť je prirodzene čosi iné než povrchné potešenie. Je to radosť, ktorá človeka naplňa v najhlbšom vnútri, je to Ježišov dar.

Vidíme, ako veľmi dôležité je ostať v Božej láske. Božia láska je prameňom každej lásky. Aj tej medzi vami, drahí snúbenci. Ostaňte preto stále vo vzájomnej láske!

Ostaňte vo vzájomnej láske a navzájom si pomáhajte dozrievať! Vaše cesty sa už stretli, ale od dnešného dňa to už nebudú dve cesty, ale iba jedna - spoločná. Čo všetko vás v živote stretne, to vie iba Boh. Vašou úlohou je však jeden druhému pomáhať. O malú chvíľu si navzájom budete sľubovať vernosť a lásku po všetky dni vášho života: či už v šťastí, alebo v nešťastí, či v zdraví,

alebo v chorobe. Je to náročné, ale aj krásne. Odteraz na všetky radosti i bolesti budete dvaja. Lepšie povedané - vy dvaja a Boh.

Boh vás nikdy neopustí, len vy sa ho držte! On vám najlepšie rozumie, veď on tak stvoril ľudí, že „muž opustí svojho otca i svoju matku a prilipne k svojej manželke a budú jedným telom“ (Gn 2, 24). Tak veľkú silu má láska a tak úžasnú jednotu vytvára manželstvo.

Boh chce vašu lásku požehnať. Otvorte sa pre jeho požehnanie a milosti, ktoré má pre vás pripravené ako svoj svadobný dar. Iste ste už dostali mnoho pekných svadobných darov, ale tomu Božiemu sa nevyrovnajú. To, čo vám chce dať Boh, je úžasné aj tým, že to nie je jednorazová záležitosť. Boh má dosť milostí pre každý deň vášho manželstva. Je potrebné len otvoriť sa pre tieto milosti a ostať v jeho láske.

Keď ostanete v Božej láske a vo vzájomnej láske, budete v živote šťastní. Aby sa vám to podarilo, nesmiete zabudnúť na jednu dôležitú vec: stále si navzájom pripomínajte, že sa máte radi.

Bruno Ferrero vo svojej knižočke Štyridsať príbehov z púšte píše aj takýto príbeh:

On bol silný. Chlap s hromovým hlasom a prudkými spôsobmi. Ona bola útle a nežné žieňa. Zobrali sa. On sa snažil, aby jej nič nechýbalo, ona sa starala o domácnosť a vychovávala deti. Príbeh ako mnoho iných...

Keď už boli všetky deti zaopatrené, žene akosi zmizol úsmev z tváre, slabla a stávala sa čoraz priesvitnejšou. Nechutilo jej jesť a čoskoro zaľahla do postele. Ustarostený manžel ju zaviezol do nemocnice.

Prišli lekári, neskôr špecialisti. Nikomu sa nepodarilo zistiť, akú má chorobu. Potriasali hlavami a čudovali sa. Posledný odborník však oznámil mužovi: „Povedal by som, jednoducho..., že vašej manželke sa už nechce žiť.“

Len čo to muž počul, vošiel do izby, kde ležala jeho manželka. Bez slova si sadol k jej posteli a chytil ju za ruku. Útla rúčka sa stratila v mužovej veľkej dlani. Potom jej svojím hlbokým hlasom dôrazne povedal: „Nezomrieš!“

„Prečo?“ spýtala sa potichu svojím tenkým hlasom.

„Lebo ťa potrebujem.“

„A prečo si mi to nepovedal skôr?“

Po tejto udalosti sa jej stav začal zlepšovať. Cítila sa čoraz lepšie, vrátil sa jej úsmev, mocnela, až celkom vyzdravela...

Aká to bola choroba? Aký liek ju tak rýchlo vyliečil?

Bolo by chybou myslieť si, že tí druhí to jednoducho vedia, že ich máme radi, že sme im vd'ační, že nám na nich záleží. Bolo by chybou myslieť si, že im to už netreba vravieť a pripomínať, či už slovom, alebo iným spôsobom. Potrebujú to. Rovnako to potrebujeme i my.

Keď si spomenieme na dnešné evanjelium, slová, ktorými začínalo, zneli: „Ako mňa miluje Otec, tak ja milujem vás. Ostaňte v mojej láske“ (Jn 15, 9)! Ježiš veľmi dobre vie, čo potrebujeme, preto nám prízvukuje svoju lásku a vyzýva nás, aby sme v nej ostali.

Drahí snúbenci, Radovan a Silvia! Ježiš nás svojimi slovami, ale aj celým životom učí, ako máme opravdivo milovať. Vy ste sa rozhodli kráčať životom bok po boku. Rozvíjajte vašu spoločnú lásku, ostávajúc v Božej láske! A skrze čoraz plnšie prežívanie svojej vzájomnej lásky prenikajte do tajomstva lásky Boha, ktorom má základ aj vaša láska.

Amen.

Je láska prikázaním?

Mt 22, 35-40

Drahí snúbenci, bratia a sestry! Každodenne sa stretávame so znakmi či symbolmi, ktoré nám poskytujú určité informácie. Aj dnes, na ceste do kostola, aj keď ste si to možno až tak neuvedomili, riadili ste sa dopravným značením. A práve tak, ako už nevnímame dopravné značenie ako niečo výnimočné, tak isto sú v našom živote prítomné rôzne predpisy, smernice či prikázania. Aj Boh nám poskytol svoje prikázania ako dopravné značenie na

ceste k večnému šťastiu. Ježiš v dnešnej stati evanjelia dáva odpoveď na základnú požiadavku pre zachovanie všetkých príkazov, keď hovorí:

„Milovať budeš...“ (Mt 22, 39)

Ježiš Kristus bol pre mnohých ľudí svojej doby tŕňom v oku aj vďaka svojmu učeniu, ktoré sme práve počuli. Židia v tej dobe rozlišovali v Zákone ťažké a ľahké, prípadne veľké a malé prikázania, podľa namáhavosti plnenia. Ale Ježiš predkladá jednoduchý spôsob, ako splniť všetky prikázania: Miluj!

Ale to neznamená, že prikázanie lásky ruší všetky ostatné prikázania, alebo že jeho splnenie oslobodzuje od dodržiavania ostatných príkazov. Takto sa to vôbec nedá chápať, pretože každé prikázanie s príkazom lásky čo najužšie súvisí. V každom prikázaní sa totiž človek nakoniec stretáva s vôľou Boha, ktorý je sám Láskou a ktorý chce, aby človek miloval jeho i blížnych. Zákon a jeho prikázania chcú a majú slúžiť láske tým, že budú ľuďom na ceste lásky pomáhať.

Príkazy a povinnosti nás sprevádzajú každým dňom na zemi. Poznáme ich už od ranného detstva. Niektoré zostávajú po celý život, iné sa menia s rôznymi životnými situáciami a stavmi. A aj dnes, drahí snúbenci, ste sa rozhodli zmeniť svoj životný stav a vstúpiť do sviatostného manželstva. A aj to prináša so sebou určité povinnosti a príkazy. Je to jednota a nerozlučiteľnosť manželstva, vernosť manželskej lásky v definitívnom vzájomnom sebadarovaní a otvorenosť pre plodnosť (KKC 1643).

Aj tu by niektorí mohli hovoriť o veľkých a malých, ťažkých a ľahkých požiadavkách manželstva, budovať nejakú hierarchiu manželských prikázaní ako židovskí zákonníci. Ale aj k nám prichádza Ježiš so svojou požiadavkou: Milovať budeš! Pretože manželská láska nie je prioritnou požiadavkou, nie je na prvom mieste pred ostatnými, ale je v každej z nich.

Manželská láska má v sebe úplnosť, v ktorej majú miesto všetky zložky ľudskej osoby. Táto láska smeruje k čo najhlbšej osobnej jednote, ktorá vedie k tomu, aby vytvorila jedno srdce a jednu dušu a otvorila sa pre ďalšie

pokolenia (KKC 1643). Táto láska je budujúcim a spájajúcim prvkom manželstva. Láska otvára srdcia jeden pre druhého i voči ostatným ľuďom. Tak je predpokladom pre dobrú rodinu, ktorá bude zdravou bunkou spoločnosti.

Ale láska nemôže zúžiť svoje pôsobenie len na jednu konkrétnu skutočnosť, na jeden aspekt manželstva, na určitý konkrétny spôsob života. Láska je živá, láska, ktorá je od samotného Boha, je rozpínavá a túži objasť celý svet. Aj v manželstve sa láska nezužuje len na manželov, ale jej silou prichádzajú na svet ďalšie generácie, jej silou sa vytvára lepšia spoločnosť a vďaka láske rastieme všetci v našom životnom smerovaní k Bohu.

Bratia a sestry! My všetci vdáčíme za svoj život láske našich rodičov. Láske našich učiteľov a blízkych vdáčíme za vzdelanie a uplatnenie v spoločnosti. Láske našich blízkych za to, že žijeme v kresťanských rodinách. Láska obsiahnutá v Božích príkazoch nám pomáha ich správne a dôsledne vyplniť. A prikázania usmerňujú našu lásku správnym smerom – k Bohu a k našim blízkym.

Ako často sa v dnešnom svete môžeme stretnúť so slovom láska. Koľkokrát je láska skloňovaná v televízii, rozhlase, v reklamách a umeleckých dielach. Mohli by sme povedať, že svet je dnes preplnený láskou. Ale je to naozaj tak?

Nemecký pastor Wilhelm Busch spomína na jednu príhodu zo svojho života:

Sedel som pri písacom stole, aby som napísal výklad k Hymnu na lásku sv. Pavla. Toto slovo mi pripadalo ako jasný slnečný lúč. Práve som rozmýšľal, ako by som mohol povzbudiť svojich poslucháčov, aby to skúsili s láskou, keď pri domových dverách niekto zazvonil. Prenikavé zvonenie ma vytrhlo z myšlienok. Bol som doma sám. Musel som teda ísť otvoriť. Akási zmoknutá žena zavrela svoj dáždnik a povedala: „Chcela som ísť vlastne k

ľuďom, ktorí bývajú hore. „No, tak choďte,“ odpovedal som podráždene. „Ja vám predsa nebránim!“ Usmiala sa: „Zdá sa, že tam nie sú doma. Nikto neotvára.“ Pokrčil som plecami. „Tak radšej pôjdem,“ povedala, rozprestrela dáždnik a odišla.

Pohoršený nad tým vyrušením pobral som sa opäť k písaciemu stolu. Kdeže som to prestal? A potom ma to zasiahlo ako úder blesku: „Láska je dobrotivá...“ Tu som to mal. Ako krásne sa dá o láske písať, hovoriť a teoretizovať, ale – tá zmoknutá žena pri dverách! A tí zlí susedovia chlapci! A kolegovia! A... a...!

Wilhelm Busch uzatvára svoju príhodu:

Toto slovo nie je peknou morálkou, ale súdom nad naším životom, obžalobou proti nášmu nebožskému spôsobu. Robí z nás hriešnikov, ktorí potrebujú odpustenie a Ducha Svätého, aby obnovil ich lásku.

Naozaj, ako ľahko sa o láske hovorí. Ale ako ťažko sa nám niekedy konajú skutky, ktoré o láske svedčia. Akú námahu musíme vynaložiť na to, aby sme pomohli blížnym. A predsa stále dokážeme hovoriť o láske.

Láska je základom a spojivom všetkých prikázaní, ktoré nám dáva Boh. Preto aj lásku máme od neho. Nie je našim vlastníctvom. Láska je Božím darom, o ktorý treba prosiť a starať sa o neho. Je to dar, ktorý rozdávaním neubúda, naopak, čím viac ju rozdáваме, tým viac rastie. A čím väčšiu lásku máme, tým menej bude vo svete len "umelecká".

Dopravné značenie na ceste je dôležité, aby sa zabezpečila plynulosť a bezpečnosť na cestách. Ale nemala by zmysel, ak by jednotlivé značky neboli jednotne určené a spoľahlivo vysvetlené, a ak by nebol nik, kto by kontroloval a usmerňoval dodržiavanie dopravných predpisov a správanie na cestách. Takto aj naše "dopravné značenie" na ceste do večnosti potrebuje niekoho, kto by ho vysvetľoval, usmerňoval a riadil. A tým je láska, láska, ktorá je od Boha, ktorá je základom všetkých prikázaní a ktorá sa nimi aj sama riadi.

Preto prosme Boha, aby sme všetci zjednotení v jeho láske, správne chápali jeho vôľu v prikázaniach, v každodennom živote. Prosme ho o väčšiu lásku, o lásku manželskú, o lásku k blíznym i o lásku k nemu samému.

Amen.

Dom na skale

Mt 7, 21-27

V kázni jedného kňaza som čítal nasledovný príbeh:

„Pracoval som v záhrade oddelenej od ulice vysokou stenou. Bol už skoro večer. Za stenou mali stretnutie dvaja mladí ľudia. Vtedy som počul jej hlas: „Máš ma rád?“ On odpovedal: „Mám.“ Znova sa ho opýtala: „Veľmi?“ Odpovedal jej: „Mám ťa veľmi rád.“ Chvilku bolo ticho a potom ona zašepkala: „Povedz mi to ešte raz...“ On jej povedal: „Mám ťa čím ďalej, tým radšej.“

Milí jubilanti, drahí bratia a sestry! V týchto slovách je ukryté tajomstvo úspechu každej rodiny, ktorá prejde všetkými úskaliami života do spoločnej šťastnej staroby. Čím viac sa manželia spoznávajú, tým viac si musia obnovovať svoju lásku.

Dom, ktorý má pretrvať všetky životné búrky, je dom, ktorý je postavený na skale lásky (porov. Mt 7, 24-25).

Ježiš nám dáva v dnešnom evanjeliu krásny obraz. Obraz dvoch domov. Jeden pretrvá aj všetky nečasy, a druhý sa zrúti pri prvej búrke. Toto podobenstvo hovorí Ježiš v závere svojej reči na hore. Prednášal tu veľkému zástupu nové učenie o ôsmich blahoslavenstvách, o láske k blíznym a aj k nepriateľom. O modlitbe a dôvere v Božiu prozreteľnosť. Všetky tieto jeho slová by sme mohli zhrnúť do jedného: LÁSKA. Ona je tou skalou, na ktorej máme stavať. Vtedy sa nám život nezúfa, ale prejde do šťastnej večnosti. Toto podobenstvo však predchádza výstraha: „Nie každý, kto mi hovorí: "Pane,

Pane," vojde do nebeského kráľovstva“ (Mt 7, 21). Aj keď v jeho mene učia a v jeho mene robia zázraky, vyhlási im: „Odíd'te odo mňa, páchatelia neprávosti, lebo zvädzate mnohých“ (porov. Mt 7, 22-23; 24, 11-12).

Drahí bratia sestry! Dnes keď oslavujeme jubileum striebornej svadby, chcem sa zvlášť prihovoriť manželom a tým, ktorí sa pripravujete založiť si rodinu. Budujte svoju lásku! Budujte ju, ako keď sa stavia dom. Z malých tehličiek obety a služby môžete postaviť pevne zviazanú rodinu. Vypestujte si v sebe postoj lásky. Odmietajte, čo ju odmieta a budujte, čo ju buduje.

Láska je obetavá. Vie si všimnúť druhého. Keď je uťahaný, vie ho podoprieť. Keď plače dieťa a matka vstáva, aby ho utíšila, otec jej povie: „Len lež, oddýchni si. Ja idem k nemu.“ A keď príde otec unavený z roboty a zaželá si zemiakové placky, žena mu povie: „S tým je veľa roboty, ale keď ti idú na chuť, spravím ti ich.“

Láska musí byť verná. Nestačí, keď si zaľúbenci hovoria: Milujem ťa. Nikdy ťa neopustím, ale pritom miluje len seba. Sú ako falošní proroci, ktorí hovoria: „Pane, Pane!“, robia zázraky v Ježišovom mene, ale sú to páchatelia neprávosti, ktorí prorokujú, aby nás zviadli.

Nedávno som počul v rozhlase správu o výskume amerických vedcov z Chicága ohľadne manželskej vernosti. Skúmali, aký vplyv má vernosť na krásu žien v staršom veku. Zistili, že tie ženy, ktoré sa snažili o vernosť v láske jednému partnerovi, dosahovali aj napriek vyššiemu veku stále fyzickú krásu a peknú pleť na jasnej tvári. Takto sa krása vzťahu a duševnej harmónie odzrkadľuje aj na fyzickej kráse. Aby sme však vydržali vo vernosti, potrebujeme aj vyššie pohnútky.

Láska je trpezlivá a vie odpúšťať. Preto vás prosím: Žite v pravde! Pretváarka a falošnosť nemajú pevné základy. Je to dom postavený na piesku. Rýchlo sa zrúti. Ak manželia žijú spolu už viac rokov, spoznajú na sebe každú pretváarku. Poznajú svoje slabosti, vedia, keď partnera niečo trápi. Snažte sa toto vzájomné spoznávanie sa vždy využívať na budovanie svojich vlastných vzťahov, aby vaša láska stále rástla a váš rodinný dom sa stále upevňoval.

Láska nikdy nezanikne. Neprestáva ani v najťažších skúškach života. Práve naopak. Je ako večné svetlo nad bohostánkom. Najviac je ho vidieť práve vtedy, keď sa v kostole zotmie. Keď sa bude stmievať vo vašom živote, buďte si jeden druhému oporou.

Mnohí kňazi by vám vedeli rozprávať príbehy podobné tomuto, ktorý sa stal na severnej Morave:

Žena pri operácii bola poranená na nejakom nerve a začala postupne ochrnovať, až nakoniec ostala celkom pripútaná na lôžko. Jej muž, vedúci obchodu s textilom, si ju nechal doma a príkladne sa o ňu staral. Kedykoľvek stisla zvonček, nechal všetko tak a pribehol k nej. Vyše sedem rokov jej takto slúžil. Keď ju po toľkých obetách ukladal do hrobu, povedal: „Ja som mal teraz Aničku ešte radšej, ako keď sme sa brali.“

To je láska obetavá, ktorá dokáže vždy rásť.

Ak chcete, aby vaša láska vybuodovala dom, ktorý je postavený na skale, dom, v ktorom bude prebývať opravdivé šťastie, musíte si toto šťastie vyprosovať od Boha. Proste ho, ako emauzskí učeníci, keď stretli Ježiša po jeho zmŕtvychvstaní: „Pane, zostaň s nami.“ Ježiš je v každom dome tým najpevnejším základom. Keď na ňom postavíte svoje šťastie, váš život sa nezrúti, ale sa stane kolískou večnosti, lebo vás Ježiš privedie do svojho domu, ktorým je nebeské kráľovstvo. Amen.

Nerozlučnosť manželstva

Mt 19, 5-6

Iste je vám známe, že jestvujú niektoré druhy rastlín, ktoré žijú spoločne v tzv. symbióze. Z tohto spolunažívania obidve majú úžitok. A ak by sme ich oddelili od seba, zasiahli by sme do tohto vegetatívneho životného procesu, prežili by len veľmi ťažko, alebo by neprežili vôbec. Dalo by sa povedať, že

ak si príroda stanovila takéto zákony, nemali by sme do nich príliš zasahovať, ak ju chceme udržať nažive.

Drahí bratia a sestry, dnešné evanjelium nám tiež predstavuje jeden takýto životný zväzok, avšak omnoho hodnotnejší – ľudský zväzok. „**Muž sa pripúta k svojej manželke a budú dvaja v jednom tele. A tak už nie sú dvaja, ale jedno telo. Čo teda Boh spojil, nech človek nerozlučuje**“ (Mt 19, 5-6)!

Tieto slová hovorí Pán Ježiš, keď bol na ceste do Jeruzalema. Bola to preňho posledná cesta, cesta k smrti na kríži. Farizeji mu kladú otázku o manželstve, avšak nerobia to s dobrým úmyslom. Prezrádza to spôsob, akým to robia. Nastolujú otázku manželstva, ale kladú ju ako otázku rozvodu. Vieme, že aj za Ježišových čias rozvod bol možný na základe tzv. priepustného listu, ktorý ustanovil Mojžiš svojim zákonom. Avšak mali byť splnené isté podmienky a vyžadoval sa vážny dôvod. Lebo farizeji a zákonníci postupom času tento zákon tak svojvoľne vykladali, že priepustný list mohol dať muž svojej manželke aj pre malicherný dôvod. Pán Ježiš k tomuto zaujíma jasné stanovisko. Bezpodmienečne zavrhuje druhé manželstvo za života prvého manžela ako hriech manželskej nevery. Slovam: „Čo Boh spojil, človek nech nerozlučuje“, zásadne trvá na nerozlučnosti manželstva ako Božej ustanovizne. Sám zaručuje pomoc pri všetkých situáciách, ktoré sa vyskytnú v živote manželov. Rozvod považuje za porušenie Božej vôle. Lebo porušenie môže nastať už v manželskej nevere. Rozvod už len urobí viditeľným, že manželstvo je rozbité.

Keď si všimneme dnešnú dobu, veľmi sa v tejto problematike neodlišuje od čias Pána Ježiša. Aj dnes je mnoho zástancov "priepustného listu", ktorí sa stále hlasnejšie ozývajú proti nerozlučnosti manželstva. Veľakrát liberálna morálka, prílišný konzumizmus, svojvoľne interpretované ľudské práva spôsobujú, že inštitúcia manželstva je v plnej miere znehodnocovaná a znesväcovaná. Zakladajú sa tzv. pokusné manželstvá, kde druh a družka žijú svojvoľne pospolu. Je to život bez zábran, s tým úmyslom,

že ak to nebude “klapat“, rozídu sa každý svojou cestou. A veľakrát nepomáha žiadne napomínanie a my sa môžeme len bezmocne dívať. Stáva sa to čím ďalej, tým viac.

Lenže máme, chvála Bohu, aj veľa pozitívnych príkladov. Sú mnohí, ktorí si uvedomujú potrebu a nutnosť chrániť takéto hodnoty, ako je manželstvo a v plnej miere sa o to snažia. Je aj veľa príkladných manželstiev, v ktorých manželia pevne kráčajú spoločnou cestou života, zdolávajú všetky ťažké a nepríjemné chvíle života.

Vy, milí jubilanti, ste jedni z tých, ktorí spolu vydržali vo všetkých okolnostiach. Dnes oslavujete striebornú svadbu – 25 rokov manželstva, čo nie je vôbec krátka doba. Celý tento čas ste spoločne dokázali na jednej lodi života odolávať všetkým vlnobitiam a búrkam života. V takýchto chvíľach pri jubilejných oslavách si každý rád zaspomína na začiatky, prípadne prehodnotí celú túto dobu, ktorá uplynula. Môže si položiť aj otázku, čo je príčinou neúspechu, alebo tajomstvom úspechu.

Čo môže byť tajomstvom tohto vášho manželstva, vášho vytrvania v spoločnom živote? Bezpochyby je to silné puto lásky a porozumenia, ktorému dáva pevnosť sám Pán Boh. Aby manželstvo vytrvalo taký dlhý čas, musí byť založené na vzájomnej hlbokkej láske a láske k Bohu. Láska sa postupne prejaví a zviditeľní vo vernosti voči milovanej osobe. Vernosť nezostane neodmenená. Sám Pán Boh nám to prisľúbil slovami: „Bud' verný až do smrti a dám ti veniec života“ (Zjv 2, 10 b). Onen veniec večného života, po ktorom by mal každý kresťan túžiť.

Známy francúzsky spisovateľ Antoine de Saint-Exupéry povedal, že „milovať, to neznamená pozeráť sa na seba, ale pozeráť spolu tým istým smerom“. To znamená spoločne prežívať šťastné, ale aj menej šťastné chvíle života, spoločne zdieľať radosti, ale aj problémy a starosti, navzájom si odpúšťať.

Iste nie je ťažké v niečom začať, ale umenie je vytrvať až do konca. Môže sa zdať ťažké, ba dokonca nemožné spojiť sa na celý život s jednou osobou. Vytrvať až do konca je možné len vtedy, keď svoje vzájomné "áno"

bolo založené na hlbkej láske k druhej osobe. Láska postupom času tiež rastie, zdokonaľuje sa a je schopná rozdávať sa. Musí však stále čerpať z Božej lásky k nám.

Udalosť, ktorá sa stála pred mnohými rokmi, je pekným príkladom vernosti. Ona pramenila zo vzájomnej lásky.

Dej sa odohráva v druhej svetovej vojne. Keď japonská letka smrti v Pearl Harboure zaútočila na americkú flotilu, Američan, major Hornbostel, bol so svojou manželkou v pokojnej posádke na Filipínach. Oboch ich zajali. Ostaný drôt medzi mužským a ženským táborom rozdeľoval ich osudy. Celé roky jeden o druhom nepočuli. Keď sa major Hornbostel po skončení vojny vrátil do Ameriky, nevedel, či jeho manželka ešte žije. Po týždňoch a mesiacoch čakania konečne dostal správu. Žije. O dva dni neskôr sa radostná zvesť zmenila na desivú správu. Pani Hornbostelová sa v džungli nakazila malomocenstvom. Podľa amerického zákona všetci chorí museli ísť do Carville, izolačného tábora na juhu. Tam chorú poslali na základe vládneho nariadenia. Major Hornbostel zmobilizoval tlač. O niekoľko týždňov celá Amerika poznala príbeh rodiny Hornbostelovej. Major Hornbostel oznámil ministerstvu vnútra svoje nezmeniteľné rozhodnutie: ako zdravý sa nasťahuje do tábora smrti. Vláda mu to zakázala. Hornbostelova láska si našla inú možnosť. V carvillskej samote si v tesnej blízkosti ostnatého drôtu, čo ohraničoval tábor, postavil chatu, a tak ostal pri svojej manželke. Po ďalších mesiacoch sa v tlači objavila správa: Pani Hornbostelovú prepustili z tábora smrti ako vyliečenú.

Tento muž nemusel podstúpiť to, čo dobrovoľne podstúpil. Keď videl, že nemá veľké možnosti úspechu, mohol sa toho vzdať. Mohol mať pekný život, veď mal vojenskú hodnosť, možno dostal aj titul vojnového veterána, z čoho mu mohli plynúť len pocty. Napriek tomu bolo tu niečo, čo ho hnalo nasledovať svoju manželku a snažiť sa jej pomôcť, ako len bude môcť. Bola to láska, ktorou ju miloval a vernosť, ktorú jej sľúbil.

Vernosť nádherne opisuje cirkevný otec Tertulián vo svojom diele *Ad uxorem*: „*Ako by sme mohli opísať šťastie takéhoto manželstva, ktoré Cirkev spája, obeta posilňuje, požehnanie spečatuje, anjeli ohlasujú a Otec schvaľuje?.. Aké jarmo to majú dvaja veriaci, spojení jedinou nádejou, jedinou túžbou, rovnakým spôsobom života a tou istou podriadenosťou! Obaja sú deti jedného Otca, obaja sú spolusluhovia. Nijaký rozdiel ducha ani tela, ale naozaj dvaja v jednom tele. Kde je jedno telo, tam je aj jeden duch.*“

Drahí jubilanti, keď ste si pred mnohými rokmi vyslúžili sviatosť manželstva, vstúpil Boh do vášho života osobitným spôsobom. On začal dobré dielo a chce, aby ste ho vy dokončili. Chce, aby ste vytrvali vo vernosti jeden druhému. Jedine tak budete môcť aj naďalej vytvárať pevný zväzok jedného tela. Preto spoločne prosme Boha aj pri tejto sv. omši o milosť vytrvať a zostať verný tomu, čo sme začali. Nech sú už okolnosti akékoľvek, aby sme nemuseli znova a znova začínať. Amen.

Pevný základ

Mt 7, 21. 24-25

Drahí jubilujúci manželia, deti a príbuzní jubilantov, bratia a sestry!

Na stránkach istých novín sa nachádzal článok s titulom: “Recept na manželské šťastie.”

Článok znie asi takto: *Zoberieme lásku a znášanlivosť a pridáme k tomu dva, tri kilogramy nádeje. Ďalej pridávame: mnoho dôvery, ľubovoľné množstvo veselosti, kilogram drobných pozorností, plnú šálku nezištnosti a všetko to spolu zmiešame. Aby sme zabránili fádnej chuti, pridajme štipku protirečenia a bláznivosti. Za stáleho miešania pridávame po kvapkách privetivosť, ktorú treba mať vždy naporúdzi. Všetko spolu pečieme vo vyhriatej rúre na malom plameni.*

Treba s tým veľa trpezlivosti!

Z toho skvostného koláča stačí zjesť ráno len malý kúsok a napriek všetkým nebezpečenstvám ostaneme v manželstve šťastní. Je naozaj jednoduché upiecť takýto koláč?

Ježiš nám ponúka tiež akýsi recept na pevnosť a stálosť, na trvalé šťastie. V evanjeliu hovorí: „**Múdry muž si postavil dom na skale. Spustil sa dážď, privalili sa vody, strhla sa víchrica a oborili sa na ten dom, ale dom sa nezrútil, lebo mal pevné základy na skale**“ (Mt 7, 21-24).

Ježišovi poslucháči boli každoročne v zime svedkami obdobia dažďov a privalov, kedy voda, inokedy taká vzácna, sa stávala ničiacim živlom. Vyschnuté údolia a korytá riek sa menia na dravé prúdy, ktoré všetko podrývajú, odplavujú so sebou stromy, balvany, ba i celé domy. Sprievodným úkazom týchto dažďov sú prudké búrky. Čo je však pevné, to odolá každému návalu. Dom postavený na skale sa nemusí obávať. Keď sa príde víchrica, nájde dom pevný a schopný odolať. Nezrúti sa. Podobne je to aj v manželskom živote. Aj tu nechýbajú privaly a búrky, ktoré ohrozujú dom manželstva. Krízy a konflikty chápeme často ako čosi negatívne. Rovnako, ako sa po búrke vzduch vyčistí a je zase krásne, tak i v manželstve môže konflikt vyústiť do upevnenia a zlepšenia vzájomného vzťahu. Prekonať krízu znamená ďalej rásť.

Manželstvo má byť istotou, prístavom v búrke, zdrojom spokojnosti a vzájomnej úcty, bezpečia, priestorom pre Boha a pre deti. Kristus nám ukázal základ, na ktorom môžeme stavať s istotou: je to Boh. Kto nestavia na Kristovi, vydáva sa nebezpečenstvu, že sa ocitne pred zrúcaninami práve v okamihu, keď bude najviac potrebovať strechu nad hlavou. Na pevnosť a jednotu manželstva vplýva predovšetkým: obetavosť v láske, vzájomná podpora partnerov, snaha povedať tomu druhému dôležitú vec prijateľne, zrozumiteľne a v správnom čase, dovoliť partnerovi vysloviť svoje city a názory. Zmieriť sa s chybami partnera a so skutočnosťou, že ho už nezmeníme, brať ohľad na rozdiel. Vážiť si dobré vlastnosti druhého a vedieť

ich oceniť, vážiť si prácu jeho rúk a prejavovať o ňu primeraný záujem. Vedieť sa vzájomne tešiť a radovať.

Charakteristickou črtou manželstva je láska. Kristus je láska. Pre manželov, ktorí čerpajú silu od Krista, spoločne sa ho snažia nasledovať, nebude problémom vytrvať vo svojom vzťahu.

Naši jubilanti Jozef a Mária postavili svoje manželstvo na peknom základe, čoho dôkazom je ich 25-ročné vzájomné spolužitie. Plodom ich šťastného manželstva sú deti, ktoré už aj pomaly sami vykročia do života na vlastných nohách.

Zdrojom šťastného manželstva je eucharistický Kristus. Od neho by sa mal odvíjať celý život kresťana. Kristus je jednotiacim prvkom. Manželia sú si nápomocní na ceste k spáse. Ten, kto opravdivo nasleduje Krista, necháva sa ním inšpirovať, žije s ním v každodennom kontakte, pre neho nebude až také ťažké vedieť rešpektovať toho druhého, zbavovať sa sebeckta, mať ochotu pomôcť niest' tomu druhému kríž. Tu by sme si všetci mohli položiť otázky bez ohľadu na to, či žijeme v manželstve, alebo nie: Na čom a lebo na kom staviam svoju činnosť, námahy, snahy a v neposlednom rade svoj život? Azda na sebe, na svojich schopnostiach, talente?

Všetko v našom živote bude márne a nestále, ak chceme stavať bez Krista. Takto sa pripodobníme muža z podobenstva, ktorý staval dom na piesku, prišla väčšia búrka a dom zničila. Prečo sa teda vystaviť takejto nerozumnosti stavať na "piesku" a riskovať zrútenie sa celej stavby?

John Powell v jednej zo svojich kníh píše:

„Istý muž a žena, čo spolu žili už mnoho rokov v manželstve, mi raz prezradili zaručujúci úspech ich spolunažívania. V deň svojho sobáša vzájomne uznali dôležitú úlohu osobitného času na komunikáciu. Preto pridali ku svojej prísaha "vzájomný slávnostný sľub, že vždy, ak to nebude absolútne nemožné, strávia každý deň určitý čas spolu sami. V ďalšom opise

tejto osobitnej vyhradenej chvíle mi povedali: „Nikdy sme tento čas nepoužili na prediskutovanie praktických detailov, ako je napríklad nákup potravín. Zasvätili sme ho rozhovoru o sebe a o našom vzťahu.“ Spomínam si, že povedali aj toto: „Niekedy sa život pekne rozburácal. Ale náš spoločný vyhradený čas bol majákom v búrke, naše skryté miestečko pokoja a ticha.“

Títo manželia sú nám príkladom. Vzťah založený na dôvere, otvorenosti vedie k vzájomnej úcte a rešpektu. Pre manželov žijúcich s Kristom by táto výpoveď nemala byť cudzia. Ba naopak, mala by znamenať potvrdenie ich skúsenosti manželstva postaveného na Kristovi.

V úvode sme začali "Receptom na manželské šťastie," ale i otázkou: Je naozaj možné upiecť takýto koláč? Naša odpoveď znie: Áno, je to možné. Manželstvo žité v spojení s Kristom má svoju pevnosť a podobá sa domu postavenému na skale. Preto modlíme sa za týchto našich jubilentov Jozefa a Máriu, ale i za ostatných manželov našej farnosti, aby budovali svoj vzťah na Kristovi, pevnom základe, ktorým nič neotrasie. Amen.

Pod'akovanie za jednotu v láske

Jn 17, 20-26

Pred päťdesiatimi rokmi ste si vy, milí jubilanti, dali vzájomne svoj manželský súhlas pred týmto oltárom. Dnes prichádzate poďakovať trojjedinému Bohu za čas, ktorí ste spolu v manželstve prežili.

V tejto ďakovnej svätej omši zaznievajú slová z Ježišovej modlitby, ktoré môžu byť mottom tejto vzácnej chvíle: „*A ja som im dal slávu, ktorú si mi dal, aby boli jedno, ako sme my jedno*“ (Jn 17, 20-22).

Tieto slová, ktorými sa Ježiš obracia na svojho Otca vyslovil niekoľko hodín pred svojou smrťou. Vieme, že človek pred smrťou, o ktorej vie, že sa už neodvratne blíži, vyslovuje myšlienky, ktorým prikladá veľkú dôležitosť, vyjadruje svoje túžby, o ktorých je presvedčený, že sú potrebné v živote. Boží Syn hovorí o dvojakej jednote. Modlí sa: „...aby boli jedno“ a myslí na jednotu apoštolov, jednotu Cirkvi, ako aj na jednotu manželskej dvojice, jednotu všetkých ľudí, lebo všetci sú stvorení na obraz večného Boha. V nasledujúcich slovách spomenutej modlitby sa Ježiš odvoláva na jednotu, ktorú má on sám s Nebeským Otcom: „... aby boli jedno, ako sme my jedno.“ Základom tejto božskej jednoty je láska. Vieme z evanjelia, že Ježiš hovorí: „Ja a Otec sme jedno“ (Jn 10, 30). „Kto vidí mňa, vidí Otca“ (Jn 14, 9). Sú to všetko tvrdenia, ktoré svedčia o tom, že v osobe Ježiša Krista sa zjavuje Boh Otec so svojou láskou.

Pri uvažovaní o Božej jednote, ktorá je večná a o ľudskej jednote môžeme hovoriť aj o tom, čo jednota nie je. Určite mi dáte za pravdu, že každá nejednota medzi manželmi, súrodencami, príslušníkmi toho istého národa i medzi národmi je zapríčinená hriechom. Človek si neuvedomuje, že je stvorený na Boží obraz, že Božia tvár je vtlačená do jeho vnútra a takto zaslepený nevidí svoju pravú hodnotu. Spomínanú Ježišovu prosbu ku svojmu Otcovi by sme mohli vyjadriť aj takto: Otče, naša láska je taká, že ty a ja sme jedno. Daj, aby si ľudia, ktorí sú stvorení na Boží obraz, uvedomili, že jednota v láske ich urobí šťastnými.

Tieto slová nie sú len teológiou, sú vyjadrením ľudskej skutočnosti. Na vašom živote, Anna a Jozef, vidíme príklad ľudskej jednoty v láske. Vy sami viete najlepšie o ťažkostiach života, o starostiach, ktoré ste mali počas manželského života. Vedeli by ste sami rozprávať mladým o tom, aké je dôležité zachovať si jednotu manželského zväzku, o tom, že v manželstve, v ktorom sú problémy, môžu byť aj také hodnoty ako radosť, porozumenie a pokoj, ak je vzájomná ochota a chuť odpustiť a prijať aj určitú obeť.

Dnes na vás pozerajú vaše deti, vnúčatá. Aj oni sa už stretávajú s tými životnými udalosťami, ktoré ste prežívali, keď ste boli v ich veku. Vaše rady a odovzdávanie skúseností určite nie sú pre nich len akýmisi poučkami o tom, čo sa patrí.

Možno niekoho v živote napadne myšlienka: „Čo mám z toho, že sa snažím žiť s niekým, koho som síce kedysi miloval, ale teraz si s ním už nerozumiem. Odpoveďou môžu byť aj tieto slová: Aj ľudská láska je láskou smrteľných osôb. Preto sa aj jednota rozpadá smrťou. Boh sa však rozhodol, že zachová ľudskú lásku tým, že jej dá účasť na svojej láske, na živote Najsvätejšej Trojice.“ (Tomáš Špidlík, *Živé slovo, Refugium, Olomouc 1997, s. 178*).

Preto sú aj láska a manželská jednota na seba nerozlučiteľne viazané a keď sú obidve prítomné v manželstve, vy, manželia, posväcujete nielen seba, ale aj svet, ktorý sme dostali ako dar od Boha. Vtedy žijete jednotu v láske už tu na zemi a potom raz aj s trojjediným Bohom v nebi.

Drahí jubilanti, tu prítomní manželia, príbuzní, bratia a sestry! Nikdy nečakajme na zajtrajšok, keď máme niekomu povedať, že ho máme radi. Urobte to hneď. Nemyslite si: Ale, moja mama, moje dieťa, moja žena, môj manžel, oni to predsa vedia. Možno to vedia. Ale nikomu sa nič nestane, keď im to zopakuješ. Chyť za ruku človeka, ktorého máš rád a povedz mu: „Potrebujem ťa. Mám ťa rád.“

„Je čas narodiť sa a čas zomrieť“ (Kaz 3, 2). Medzi týmito dvoma medzníkmi ľudského pozemského života je každému od Pána Boha daný čas, aby mal rád seba a ľudí okolo seba. Je mu daný čas, aby si našiel chvíľu na poďakovanie svojmu Bohu za dary života. Nech si každý z nás často vzbudzuje tento úkon vďaky, ktorý je zároveň aj vyznaním našej lásky a úcty k Bohu.

Amen.

Ovocím prežívanej lásky je radosť

Jn 15, 9-12

Drahí jubilujúci manželia, bratia a sestry! Keď sa niekto dožije päťdesiatich rokov života, zide sa celá rodina, oslávenca zaplavia kyticami kvetov a množstvom srdečných blahoprianí k tak významnému sviatku. Jubileum, ktoré si dnes v kruhu farského spoločenstva a najbližších, milí naši oslávenci, pripomínate, je pre nás všetkých dvojnásobnou radosťou. Dvojnásobnou preto, lebo to nie je to len päťdesiat rokov, čo kráčate vedľa seba v dobrom i zlom. Dnešná slávnosť chce byť predovšetkým oslavou ľudskej lásky, ktorá má svoj zdroj v Ježišovi Kristovi.

Ježiš v dnešnom evanjeliu hovorí svojim učeníkom: *„Ak budete zachovávať moje prikázania, ostanete v mojej láske... Toto som vám povedal, aby moja radosť bola aj vašou a aby vaša radosť bola úplná“ (Jn 15, 10-11).*

O akej radosti to hovorí Ježiš? Keby sme si vo Svätom písme nalistovali dnešné evanjelium, zistili by sme, že predtým, než Ježiš hovoril o láske a radosti, prirovnal seba k viniču a nás ku zeleným ratolestiam, ktoré z toho viniča vyrastajú. Kristus je vinič, my sme jeho ratolesti. Jednota s týmto kmeňom je nevyhnutná k prinášaniu ovocia. A ako Ježiš hovorí na inom mieste, Ježišových učeníkov poznáme podľa dobrého ovocia. Tým dobrým ovocím je, ako hovorí svätý apoštol Pavol, na prvom mieste láska. Láska je tak ovocím nášho spoločenstva s Kristom. Nie je však len ovocím. Je zároveň jediným prikázáním, ktoré nám Kristus zanechal a podľa ktorého možno spoznať Ježišových učeníkov, tých, čo veria v Krista. Ako sme však počuli z Ježišových úst: *„Ak budete zachovávať moje prikázania, ostanete v mojej láske.“* Láska teda nie je len hlboký cit, nejaký povznášajúci pocit alebo len vyslovené slovo. Láska je prikázanie. Len ten, kto je napojený na Krista,

dokáže žiť podľa Ježišovho prikázania lásky. Toto prikázanie lásky je nám dobre známe: Miluj svojho blížneho ako seba samého.

Kto sa odhodlá zakúsiť život takejto lásky k blížnemu, jeho srdce sa bude radovať. Pocíti radosť z vykonaného dobra, radosť z toho, že mohol niekoho urobiť šťastným. Ježišova radosť z nášho života v láske, v službe bratom a sestram, sa stane aj našou radosťou. A hoci život človeka na zemi neraz naplní žiaľ a smútok, bolesti a problémy, Ježiš nám dáva prisľúbenie, že táto radosť bude úplnou radosťou. Nikde nenájdeme väčšie potešenie ako v Ježišovi a v jeho prikázaní lásky.

Denne sme odkázaní na službu našich bratov a sestier. Manžel alebo manželka nám pomôžu pri domácich prácach, v obchode nás obslúži predavačka, v úrade nám tlačivo pomôže vyplniť úradník. Podobne je to aj v manželstve. Je ťažké si predstaviť manželov, ktorí by si navzájom nepomáhali. Všetci dobre vieme, aké je dôležité, aby sa obaja rodičia podieľali na výchove detí. Aké je dôležité, aby pred deťmi vyznávali tie isté životné hodnoty. Vzájomná služba v manželstve však nie je vždy samozrejmosťou.

Iste by ste si aj vy, milí jubilanti, spomenuli na chvíle, kedy vám nebolo ľahko. Čas, v ktorom ste museli prekonávať krízy a prekážky, ktoré vám priniesol život. Možno si teraz spomeniete na to, ako ste sa poznali pred sobášom a ako ste v manželstve museli opravovať predstavy o svojom partnerovi. Lebo keď máme niekoho radi, často ho vidíme lepšie, než aký v skutočnosti je. V čase každodenných povinností ste sa lepšie spoznávali. Vtedy, v neľahkom čase, ste museli znova hľadať zdroj svojej lásky k partnerovi. Neraz ste prosili Pána Boha, aby ste ho dokázali prijať takého, aký je. Možno aj s chybami a nedostatkami. Lebo, čo Boh spojil, človek nemá rozlučovať.

Život v manželstve však popri chvíľach ťažkých a zložitých ponúka aj radosť. Keby som sa vás teraz, milí jubilanti, opýtal, akú najväčšiu radosť ste za tých päťdesiat rokov spoločného života prežili, asi by ste sa zhodli v tom, že tou najväčšou radosťou boli a sú pre vás vaše deti a vnúčatá. Keďže ste v živote veľmi ochotne nasledovali Ježiša v jeho prikázaniach lásky, teraz po päťdesiatich rokoch spoločného života môžete lepšie vidieť, ako sa vo vašom živote splnilo dnešné evanjelium.

Za vašu vernosť Bohu a Cirkvi vás Boh obdaroval veľkou radosťou. Ved' čo môže byť pre rodiča väčšou radosťou, ak nie vlastné, v duchu Desatora dobre vychované deti?

Drahí bratia sestry. Ešte ako malý chlapec sa pamätám, ako som sa na Štedrý deň ráno zobudil a v obývačke už stál postavený vianočný stromček so sviečkami. Celá izba bola v slávnostnom šate. Rodičia neskôr často spomínali, akú úprimnú radosť som mal spolu s bratom z tejto, len raz v roku sa vyskytujúcej udalosti. Každý z nás zažil takúto radosť.

Aj my teraz hľadáme na päťdesiatročnicu vášho manželstva s takou radosťou ako deti ráno v Štedrý deň na vyzdobený vianočný stromček. Keď Boh poslal Syna Ježiša na tento svet, tak to urobil preto, aby „nik, kto v neho verí, nezahynul, ale mal večný život.“ Poslal nám Ježiša ako dar. Tento dar si každoročne pripomíname na vianočné sviatky, ktorých symbolom je vianočný stromček.

Aj týchto našich jubilantov nám i našej farnosti posielal Ježiš ako nezaslúžený dar. Oni sú pre nás svedkami Kristovej lásky, ktorá sa v ich manželskej láske rozmenila na drobné. Nech je ich vzájomná láska pre nás povzbudením. Zvlášť v dnešnej dobe, v ktorej rodina prežíva krízu, je päťdesiat prežitých rokov našich jubilantov svedectvom Ježišovej prítomnosti v ich manželskom zväzku. Lebo len Kristus je pravým zdrojom manželskej vernosti a lásky. Modlitba a spoločenstvo s Kristom dávajú silu k prekonávaniu životných prekážok. Takáto láska prináša napriek ťažkostiam

radosť. Radosť z toho, že nás Boh učil vzájomne sa milovať a pomáhať si. Radosť i z malých darov, ktoré sa ako kvietky objavovali vo vašom živote.

Milí jubilanti, na začiatku tohto príhovoru som povedal, že dnes všetci prežívame dvojnásobnú radosť. Boh vám daroval týchto päťdesiat rokov, aby sa na vás zjavilo Písmo, kde sa píše: „Skúste a presvedčte sa, aký dobrý je Pán.“ A my pri pohľade na váš život dosvedčujeme, že je to pravda.

Dnes a v najbližších dňoch budete počuť nejednu gratuláciu. Aj toto farské spoločenstvo sa chce pripojiť ku vašim gratulantom. Chcem vám v mene Cirkvi, v mene tohto farského spoločenstva poďakovať za päťdesiat spoločne prežitých rokov, ktoré sú pre nás svedectvom vašej viery v Krista a dôvery v neho. Vďaka za deti, ktoré ste vychovali, za vaše modlitby v tomto spoločenstve.

Želáme vám ešte veľa pokojných dní v jeseni vášho života. Tu končia ľudské slová. My však veríme, že tou pravou odmenou za život prežitý vo vernosti Kristovi bude spoločenstvo s Bohom v nebi, kde sa raz stretneme.

Amen.

Láska – prameň vernosti

Jn 15, 9-12

Na sv. omši bola prítomná 50-ročná pani. Dvaja manželia si počas nej obnovili svoje manželské sľuby po 50-tich rokoch spoločného života. Poznala ich veľmi dobre, pretože žili v jednej dedine. Po sv. omši predou mnou poznamenala: „Tých dvoch musí určite spájať niečo silné, tak silné, keď vydržali bok po boku žiť verne až doteraz.“

Čo je tým silným putom, tak nesmieme silným, že spôsobuje vernosť dvoch ľudí? Vy, drahí jubilujúci manželia, si na túto otázku určite viete dať jasnú a pravdivú odpoveď. Odpoveď, ktorú žijete v konkrétnom vzťahu už 50

rokov. Túto odpoveď zhrnul pre všetky časy existencie kresťanských manželstiev sv. apoštol Pavol:

„A keby som mal dar proroctva a poznal všetky tajomstvá... a lásky by som nemal, ničím by som nebol.“ Ďalej apoštol pokračuje a zvoláva: **„Láska nikdy neprestane“ (1 Kor 13, 2).**

Tieto verše majú pôsobivú stavbu. Najprv sa uvádzajú veľkolepé výkony, ktoré môžu aj kresťanskí manželia podať. V druhom verši cez stupňovanie sa nám priam zastavuje dych. Trikrát nás však poznámka „a lásky by som nemal“, vracia na zem. Zvlášť pôsobivé je Pavlove vypočítavanie chariziem a schopností, ktoré sa dostane veľmi vysoko a potom sa zrúti do ničoty. Bez lásky sú aj najväčšie dary a výkony ničím. V Božích očiach sú bez ceny. Bez lásky, ktorá nie je zameraná na seba, ale na druhého a ktorá preto buduje a rozvíja spoločenstvo ľudí, sú akékoľvek slová prázdny dunením. Ostrejšie to Pavol ani nemohol formulovať. Zuniaci kov je veľký kovový gong, ktorý vyzýval v pohanských chrámoch k obetiam. Už Platón použil tento obraz, aby zosmiešnil reč bohatú na slová a chudobnú na obsah. Zvolaním "láska nikdy nezanikne" Pavol zdôrazňuje pominuteľnosť všetkých poznaní, darov, chariziem... Jedine pravá láska pretrvá pominuteľnosť. Jej charakteristickým rysom je pravá stálosť, vernosť. Láska prerastie až do veku, kedy budeme vidieť Boha z tváre do tváre.

Drahí jubilanti, som presvedčený, že keby som v tejto chvíli prišiel k vám a vyzval vás, aby ste povedali o pute, ktoré vás spája už 50 rokov, zaznelo by z vašich úst konkrétne svedectvo. Svedectvo, ktoré sa pred piatimi desiatkami rokov pri Pánovom oltári začalo konkrétne naplňať po slovách: „Sľubujem, že svoj manželský sľub dodržím. Budem ťa milovať a ctiť po všetky dni svojho života.“ Toto svedectvo je iste vašim spoločným chválospevom, ktorý dnes pri tejto sv. omši vyznieva ako vďaka za všetky Božie dobrodenia. Tento spôsob vášho vďakyvzdávania je snáď podobný

Pavlovmu Hymnu na lásku. To, čo Pavol napísal, to aj prežil. To, čo vyslovuje, hlboko prežíva vo svojom vnútri. Preto jeho slová o láske vyznievajú tak nádherne, tak presvedčivo. Krása vnútra sa tu svojím spôsobom prejavuje v kráse slov nakoľko je to len možné.

Nejestvuje však väčšie svedectvo nad svedectvo života. Ďakujeme Bohu, že ukázal na vás, drahí manželia, silu svojej lásky vo svedectve vášho spoločného života. Ďakujeme tiež vám, že ste vo svojom vzťahu ostali verní a čerpali neustále z daru sviatostného manželstva. Iste vaša láska sa po 50 rokoch vyzrela a priniesla bohatú úrodu v deťoch. Áno, deti sú tým najhodnovernejším testom na otestovanie pravosti lásky. Veď život detí je darom Božím za spolupráce rodičov, ktorí sú ochotní darovať sa navzájom, aby z tohto vzájomného darovania sa povstal nový život.

V dnešnej spoločnosti vnímame mnoho svedkov o Kristovi - zdanlivých i pravých. Tí zdanliví formulujú slová, vedia krásne rečnúť, no vo svojom živote neprežili to, o čom hovoria. Je to len prázdna fráza bez napojenia na konkrétne svedectvo: Počul som, videl som, ktosi mi o tom povedal... no máme aj svedkov hodnoverných, ktorí prežili, skúsili i pretrpeli. Kristus sa pre týchto stal nekompromisným motívom kvalitného kresťanského života. Zvlášť v manželstvách je potrebné toto pravé svedectvo, veď badáme, že rodiny sa rozpadajú, deti sa odmietajú, nie je záujem o uzavretie sviatostného manželstva. Pýtame sa v duchu prečo? Odpoveďou nám je sv. Pavol: „Láska nikdy neprestane.“ Keď nežijeme lásku, nemôžeme byť trváci vo svojich vzťahoch. Reprezentovať lásku v živote znamená počítat' s Kristom trpiacim a osláveným. Žiť v utrpení i v radosi ako kresťan predpokladá vyzretosť vnútra pre hodnoty lásky – pre Krista.

To výstižne ukazuje príklad zo života sv. Moniky.

Monika žila vo svojom prostredí. Vyznačovalo sa veľkým počtom priateľiek. Často, keď sa stretali, rozoberali mnohé veci. Pri jednej takejto príležitosti jej priateľka hovorí: „Poznám tvojho muža. Veľakrát chodí opitý,

nadáva ti, vysmieva sa ti. Ako je možné, že v takýchto situáciách ti nikdy neublíži a nemáš modriny, kým v mojom prípade je to naopak. Sv. Monika jej odpovedala asi takto: „Človekovi, ktorý je v hneve, nikdy neodpovedaj hnevom, ale vyčkaj, kým vytriezvie. Dočkaj rána a tak mu všetko povedz. Monikina priateľka si vzala od nej ponaučenie a výsledok bol značný.

Inšpirujme sa týmto svedectvom života. Uvedomujme si, že Monikino vyznanie by nebolo také, keby nemilovala. Jej láska spôsobila vernosť. Vernosť v nepríjemnostiach i radoostiach. Dal by Boh, keby sme to pochopili aspoň my, zídení v tomto chráme. Naša farnosť by sa tak obohatila o kvalitné a verné manželstvá.

Bratia a sestry, ďakujeme pri tejto sv. omši spolu s našimi jubilujúcimi manželmi za dar verného kresťanského manželstva a prosíme o to, aby bol Kristus pre nás všetkých motívom vernosti v láske, ktorá je nepretrhnutelným putom hodnotného života ľudí.

Amen.

Bez lásky sa nedá žiť

Mt 22, 34-40

Po čom dnes túži človek? Po čom túžiš ty, brat, sestra? Minule som pozeral televíznu reláciu, v ktorej moderátor kládol náhodným ľuďom práve túto otázku: Po čom túžiš, človek? Ich odpovede by sa dali zhrnúť do dvoch slov: po šťastí a pokoji. Ako však nadobudnúť šťastie, pokoj vo svojom živote? Podľa čoho žiť? Tu sú už odpovede rôzne. Sú takí, ktorí povedia: Šťastie je v tom, čo máš! Preto ani nepozerať na nič iné a ak budeš mať všetko, čo potrebuješ, budeš šťastný! Iní však povedia: Nepočúvaj, šťastie je skôr v moci. Ak budeš mocný, budú ťa mnohí poslúchať, budeš určovať, ako

majú žiť a vtedy budeš naplno šťastný. Rôznych názorov ako byť v živote šťastný, je naozaj veľmi veľa.

Do týchto rôznych myšlienok, často spleťtých, nám dnes zaznievajú Ježišove slová: „*Neverte hlasu dnešného sveta! V tom šťastie nenájdete. Vy ste stvorení z lásky a pre lásku. Ak teda chcete dosiahnuť šťastie, nadobudnúť v živote pokoj - je tu len jedna požiadavka - požiadavka lásky, lásky k Bohu a blížnemu*“ (porov. Mt 22, 35-40). Ježišova výzva je jednoznačná: človek má byť celou bytosťou preniknutý mať rád svojho Boha a tých, s ktorými žije.

Drahí bratia a sestry. Dnes máme v našej farskej rodine slávnosť, pri ktorej slávite práve vy, manželia Liptákovi, 50 rokov spoločného manželského života. Ste pre nás evanjeliom – evanjeliom ľudskej skúsenosti, evanjeliom o tom, že sa to v živote dá zvládnuť s láskou. Váš životný príbeh je iste pre mnohých svedectvom, hlavne v dnešnej dobe, preplnenej rozvodmi, keď sa pretláča myšlienka, že spoločný život v manželstve na celý život už takmer nie je možný.

50 rokov spoločného života svedčí aj o tom, že skutočná láska nie je ani tak záležitosťou citov, ako skôr odhodlania vždy a všade chcieť dobro toho druhého. Cit, nadšenie, zaľúbenie – to rokmi pomínie, ale vôľa – to úžasné chcem tu byť stále pre teba, je tu stále. Boh nám vytýčil jasný smer v našom živote, zvlášť viditeľný v manželstve, smer lásky. Boh nás zároveň aj uspôsobil na to, aby sme dokázali byť verní tomuto smeru. Dal nám oči, ktoré môžu vidieť, čo druhí potrebujú, keď plačú, keď sa radujú. Dal nám uši a schopnosť vypočuť druhého a porozumieť mu. Dal nám ruky, ktoré môžu pomôcť. Dal nám srdce, ktoré dokáže vždy a všade chcieť dobro druhého. Nie svoje dobro, no dobro iného. Láska myslí na dobro druhého. Nie je sebecká!

Iste mi dáte za pravdu, že v živote máme chvíle, v ktorých si uvedomujeme, že máme radi. Dokonca každý z nás túži po tom, aby ho ľudia

mali radi a aby aj on dokázal mať rád iných. Lásku jednoducho v živote potrebujeme. Potrebujeme ju v rodinách, v škole, jednoducho všade. Manžel nutne potrebuje vedieť a cítiť, že je milovaný manželkou, že obidvaja milujú svoje deti, že ich rodina existuje a stojí na pevnom základe lásky. Možno sa vám tieto slová o láske zdajú príliš vytrhnuté zo života. No nie je to tak. Láska k životu patrí, tým, že chce dobro druhého, buduje. Bez nej je to všetko o ničom. Môžeme mať doma dobre nakúpené, teplo, aj napriek tomu nám bude v živote zima, ak cítime, že manžel (manželka), deti myslia len na seba. Srdcu je z toho zima. Uvedomujeme si dôležitosť lásky, aby už nikdy nebola zima v našom srdci, aby sme zimu nespôsobovali v srdciach našich blízkych?

V živote môžu prísť aj ťažké chvíle, nakoniec vy o nich dobre viete. Neporozumenie, nepochopenie. Práve vtedy je nesmierne dôležité chcieť dobro toho druhého, skutočne mať rád. Lebo my dokážeme celou svojou bytosťou ľúbiť. Takých nás stvoril Boh. Jednoducho takých a nie iných.

Viem, že je to ťažké. Minule som sa rozprával so známou, ktorá mi hovorí: „Ani nevieš, aké je to ťažké, keď doma všetko pripravím, aby bolo teplo, vyžehlím, pripravím večeru a radostne čakám na muža a on príde neskoro v noci, ledva stojac na vlastných nohách. Aké je to ťažké vtedy si povedať: len pokoj!“ Naozaj má pravdu, na to je potrebná sila. Sila, ktorú človek môže nadobudnúť jedine pri Bohu. Aké krásne bolo jej vyznanie, keď potom v tichu dodala: „Aj keď je taký, nechcem bez neho žiť.“ Áno, je potrebné rásť, byť naplno človekom tam, kde sa práve nachádzame. Aj keď sa ľudia budú brániť našej láske, to nie je dôvod, aby sme prestali mať radi. Lebo my sme stvorení z lásky a pre lásku.

V Eucharistii nájdeme posilu Toho, ktorý až do krajnosti miloval. V sviatosti zmierenia zažijeme odpustenie a otvorenú náruč Toho, ktorý sám je Láskou. Ak budeme život brať vážne, vždy a všade chcieť dobro druhého, vtedy budeme aj my mať podiel na nekonečnej láske Nebeského Otca.

Po čom dnes túži človek? Po pokoji, šťastí - k týmto hodnotám vedie cesta lásky. Vy, milí jubilujúci manželia, ste pre nás výzvou, mementom, že s láskou sa to dá v živote zvládnuť. Vyprosujeme vám ešte veľa spoločných chvíľ. My ostatní chceme tiež žiť lásku, ktorá chce dobro druhého a máme k tomu dnes, zajtra, ba celý život príležitosť, a to teda budme presvedčení, že jedine Ježišova rada - vždy a všade milovať Boha a bližneho - nás dokáže priviesť k šťastiu v spoločenstve s Bohom.

Amen.

Jednota

Jn 17, 20-26

Drahí snúbenci, Jana a Ľubomír, vážení svadobní hostia, bratia a sestry! Na vašich tvárach vidím, zvlášť na tvárach vás, Jana a Ľubomír, že ste šťastní. Prečo? Pretože ste sa rozhodli svoju lásku spečatiť vo sviatostnom manželstve. K tomuto oltáru ste prišli v sprievode vašich príbuzných a priateľov. Chcú sa tešiť spolu s vami, aby vaša radosť bola o to väčšia. My všetci sme sa tu zišli, aby sme sa zjednotili v modlitbe za vás a od Boha vyprosili pre vás tie milosti, ktoré zvlášť budete potrebovať.

V dnešnom evanjeliu sme mohli počuť, ako sa sám Boží Syn modlí za nás, aby sme boli jedno. (Porov. 1 Jn 17, 21). Aby tí, ktorí uveria v Boha, boli jedno (1 Jn 17, 21). Túto jednotu Boh stavia na tej čnosti, ktorá ho najviac charakterizuje, a to je láska.

Áno, práve vaša láska vás spojila a priviedla až sem, do Božieho chrámu. A práve táto láska je príčinou toho, že ste sa rozhodli spojiť svoje životy vo sviatosti manželstva, a že chcete bok po boku spolu prežiť svoj život. Všetci ľudia snívajú, zvlášť mladí, o šťastí, o radosi, o láske, o

bohatstve. Každý túži dosiahnuť a vlastniť určité hodnoty. Iste aj vy máte predstavu, s ktorou vstupujete do manželstva a verím, že tiež túžite po láske a vzájomnom porozumení, ktoré má sprevádzať váš manželský život. Prečo to hovorím? Tu sedia aj vaši rodičia a oni veľmi dobre vedia, ako je potrebné vzájomné porozumenie a každodenné odpúšťanie. Pretože manželská láska je postavená práve na tomto. Milovať svojho blížneho ako seba samého. Milovať. Slovo, ktoré ste už toľkokrát počuli a iste jeden druhému vyslovili. Ale zamysleli ste sa už niekedy, čo znamená to slovo? Iste mi dáte všetci za pravdu, že to nie je len blažený pohľad do tváre milovanej osoby a úsmev na tvári, ale že je to predovšetkým obeta, teda darovanie sa jeden druhému. Toto darovanie má byť úplné. To znamená aj vtedy, keď prídu problémy, choroby, či staroba.

Jana a Ľubomír! Práve tu v problémoch sa vaša vzájomná láska vyskúša. Dovoľte mi opäť sa obrátiť na vašich rodičov. Oni už majú časť manželského života za sebou a veríme, že aj pred sebou. No keby sme sa ich spýtali, kedy sa ich láska najviac prejavila, verím, že by nezabudli povedať: „Vtedy, keď som zakúsil, zakúsila odpustenie.“ Lebo iba vtedy dokážete opravdivo milovať, keď si budete navzájom odpúšťať. Ani jeden deň nie je v našom živote taký, v ktorom by sme nepotrebovali pocítiť odpustenie od Boha alebo od ľudí. Prečo? Lebo nie sme dokonalí. Ľudský život je veľkým tajomstvom. Tým tajomstvom je aj vaše manželstvo. Ako to bude? Pýtate sa. Vydržíme? Budem stáť pri ňom aj vtedy, keď jeho rozhodnutie sa mi vôbec nebude páčiť? Ostanem pri nej a budem ju milovať aj vtedy, keď zamilovanosť ustúpi a nastane všednosť? Skade, alebo kto mi dá tú silu vydržať celý svoj život milovať toho, pre ktorého som sa rozhodla či rozhodol? Jeden, jediný a skutočný prameň všetkých ľudí, nielen kresťanov, je Boh. Svätý apoštol Ján o ňom hovorí: „Boh je láska; a kto ostáva v láske, ostáva v Bohu a Boh ostáva v ňom“ (Jn 4, 16b). A toto je odpoveď nielen pre vás, ale pre všetkých. Až skutočne dokážete pustiť Boha do svojho života, až on bude stáť v centre vášho manželstva a neskôr, ak vás požehná

potomstvom, aj v strede vašej rodiny, tak buďte si istý, že on vám dá silu prekonať všetky problémy.

Ako som hovoril, pravá láska je obetavá. Dovoľte mi povedať jeden príklad:

Pôvabná mladá dáma vošla do obchodu. Skúsená predavačka sa jej hneď ujala: „Želáte si, prosím?“ „Hľadám látku na hodvábne šaty, ktorá by pri každom kroku šušťala.“ „Tak si vezmite taft. Máme ho v prekrásnych jasných farbách.“ „Na farbe nezáleží. Ide len o to, aby bolo šaty počuť.“ Dvaja mladí učni, ktorí stáli za jej chrbtom, sa štuchali. Jeden ešte poznamenal: „Mohla by si dar prišit' aj zopár zvoncov. To by krásne zvonilo!“ „Tu máme elegantnú fialovú farbu,“ ozvala sa predavačka, „no biela je prirodzene tiež pekná.“ Mladá dáma sa rozhodla pre bielu. Prstami skúmala látku: Počuť?“, spýtala sa znova. „Áno,“ uistila ju predavačka, „počuť celkom jasne.“ Kúpila si sedem metrov, zaplatila a odišla z obchodu. „Bežte za tou dámou, hovorí predavačka jednému z učňov, „zabudla si tu rukavice.“ Pri najbližšej križovatke ju chlapec dobehol. „Prosím, vaše rukavice.“ „Ste veľmi láskavý.“ „Dovoľte mi, prosím, jednu otázku: prečo vám pri nákupe tak záležalo na tom, aby látka rozhodne šušťala?“ Žena odvetila: „Látka je na moje svadobné šaty. Muž, za ktorého sa vydávam, je slepý. Keď už nemôže šaty vidieť, nech ich počuje a vie, že som v jeho blízkosti.“

Ťažko je tu niečo dodať. Neostáva nám nič iné, iba mlčať pred tajomstvom, ktoré sa nazýva manželská láska.

Láska, obeta, darovanie sa až do krajnosti a každodenné odpúšťanie sú nerozlučiteľne spojené. Vidíme to na našom Spasiteľovi Ježišovi Kristovi, ktorý sa za nás obetoval, pretože nás nekonečne miluje. Bože, daj, nech manželská láska Ľubomíra a Jany je obrazom tvojej lásky v nás. Aby boli jedno, ako si ty, Otče, vo mne a ja v tebe; aby aj oni v nás boli jedno, aby svet uveril, že si ma ty poslal. Amen.

Trvalá jednota

Mk 10, 6-9

Nie je dobré byť človeku samému (Gn 2, 18). Neexistuje nič, čo by sa osobnosti človeka dotklo viac ako vzťah. Len v kontexte vzťahu k inému môžu byť naplnené najhlbšie potreby ľudskej bytosti. Ľudia, nech sú kdekoľvek, túžia po vzťahoch. Každý z nás potrebuje byť niekomu blízky. A vy, M. a M., ste sa rozhodli túto túžbu, ktorá keďže pochádza od Boha, je dobrá, realizovať v naj dôvernejšom ľudskom zväzku, ktorým je manželstvo. Dôvernosťou v ňom sa stanete jeden druhému blížnymi – viac ako otcovi, matke, bratovi či sestre. Uzatváranie manželstva je chvíľa, ktorá naplní vaše srdcia radosťou. I my všetci, čo vás sprevádzame, radujeme sa spolu s vami, že dnes sa vaše životné cesty spoja a oddnes už budete životom kráčať spolu.

„... a tak už nie sú dvaja, ale jedno telo. Čo teda Boh spojil, nech človek nerozlučuje!“ (Mk 10, 6) - pouča nás Ježiš v evanjeliu, ktoré sme pred chvíľkou počuli.

Drahí snúbenci, bratia a sestry. Manželstvo je najstarší ľudský zväzok. Ustanovil ho sám Boh, keď stvoril prvých ľudí ako muža a ženu. A povedal: „Preto muž opustí svojho otca i svoju matku a prilipne k svojej manželke...“ (Gn 2, 24). Tento zväzok je trvalý a nerozlučiteľný, čo zreteľne potvrdil i sám Kristus (porov. Mk 10, 9). Manželským životom a láskou si budete vzájomne pomáhať k sebarealizácii, k naplneniu zmyslu života. K dosiahnutiu posledného cieľa, ktorým je pre nás, kresťanov, jednota s Bohom i medzi nami navzájom.

Manželstvo vzniká manželskou zmluvou. Je to trvalá vzájomná dohoda, ktorou sa manželia slobodne sebe navzájom darujú a vzájomne sa prijímajú. Aby táto vaša jednota ako jednota muža a ženy bola dokonalá a aby deti, ktoré vám Boh požehná, mohli vyrastať v skutočnej kresťanskej rodine, je nevyhnutne potrebné zachovať po celý život úplnú manželskú vernosť a usilovať sa o jednotu. Pamätajte, že ona je cieľom tohto vášho celoživotného zväzku. Má sa v ňom stále budovať a udržiavať jednota duchovná, ktorá sa prejaví v naplnení najhlbších potrieb a túžob partnera i vo vzájomnom

rešpektovaní. Jednota duševná, ktorá sa meria ochotou služby partnerovi. A napokon i jednota telesná, ktorá plodí to krásne ovocie manželstva, ktorým sú deti.

Manželstvo je svojou prirodzenou povahou zamerané k spolupráci s láskou Stvoriteľa pri dávaní života. Deti sú v ňom najväčším darom, pretože prinášajú rodičom obrovskú radosť. Treba si však uvedomiť zodpovednosť za ich výchovu. Vaša rodina má byť školou, ktorá ich bude učiť, aby žili nielen svojmu telu, ale aj duši. Ako rodičia budete im raz obidvaja svedčiť svojím životom, ako treba pestovať úprimný vzťah s Bohom, pôvodcom lásky. Budete im teda prvými hlásateľmi a svedkami viery. No na druhej strane môžeme vnímať i tú skutočnosť, že i deti sú veľmi silným zjednocujúcim prvkom manželov.

Avšak udržať túto jednotu bude mnohokrát veľmi ťažké. Pretože milovať muža, milovať ženu znamená vždy milovať nedokonalú bytosť, chorého, slabého, hriešnika... Ak sa však budete milovať pravou láskou, ktorá pramení z Boha, budete si oporou a spoločnými silami to zvládnete. No treba mať na vedomí, že je k tomu potrebná "pomoc zhora", o ktorú budete spoločne prosiť. Prijatť svoje manželstvo znamená totiž nielen prijať toho druhého, ale prijať aj Ježiša Krista, Spasiteľa. Váš život má vznešené poslanie: milovať jeden druhého Kristovou láskou, ktorá dosiahla vrchol na kríži a svoje víťazstvo v zmŕtvychvstaní. Čím viac budete milovať Krista, tým väčšmi budete verní jeden druhému. Opravdivá láska vychádza z Boha a k nemu i smeruje.

Drahí snúbenci, aby vaše manželstvo bolo hodnotné, musí byť dennodenne udržiavané vašou vzájomnou láskou. Zamýšľali ste sa už niekedy, v čom spočíva pravá láska medzi manželmi? Ona je obetou; obetuje sa za dobro, šťastie a požehnanie toho druhého. Nikdy jej pohnútkou nie je egoizmus, snaha využiť všetko len pre seba. Manželská láska vás bude učiť odpúšťať chyby partnerovi, vedieť za svoje chyby odprosiť, naučí vás urovnávať s pokojom konflikty, ktoré sa v spoločnom živote vyskytnú.

Umožní vám otvorenosť a tým vzájomné dopĺňanie, dá vám ochotu učiť sa od manžela či manželky.

M. a M., usilujte sa udržiavať svoje manželstvo nedelenou láskou, ktorá má svoj prameň v láske Božej. Tak budete v sebe spájať božské s ľudským, aby ste si v šťastí i nešťastí, v zdraví i v chorobe, po všetky dni svojho života – ako si budete o chvíľu vzájomne sľubovať – dokázali ostať telesne i duchovne verní a aby ste si až do konca dokázali udržať jednotu, o ktorej nám hovorilo i dnešné sväté evanjelium.

Mnohí mladí si pri odchode z kostola myslia: Konečne sme sa vzali, cieľ sa dosiahol, všetko sa skončilo, teraz budeme len zažívať radosť. Nevedia, že všetko sa začína, že nie sú vôbec pri celi, ale na začiatku. Neuvedomujú si, že sa budú musieť brať každý deň, aby sa im podarilo stať sa "jedno". Nevedia si predstaviť, že veľmi rýchlo budú jeden druhým sklamaní, ak si nepodarujú v Bohu a skrze Boha nekonečnú lásku.

V Libérii dávajú novomanželom v deň svadby na pamiatku symbol manželstva: drevenú sošku, predstavujúcu hlavu ženy a hlavu muža, ktoré sú spojené ohnivkami reťaze. Celá táto rezbárska práca je vyrezaná z jedného kusa dreva – lebo ani ohnivká nemajú šev – a tak je vyjadrením posolstva Písma: budú jedným telom a čo Boh spojil, človek nech nerozlučuje.

Michel Quoist vo svojej knihe Úspešný život, hovorí o manželstve takto:

Ak sa chceš dať,
musíš sa vlastniť,
musíš vlastniť svoje telo,
musíš vlastniť svoje srdce,
musíš vlastniť svojho ducha.

Nikdy však neskončíš s dobývaním seba samého, teda s dávaním sa a milovaním. Nikdy neskončíte s uzatváraním manželstva. Máte celý život na to, aby ste si navzájom pomáhali milovať sa v jednote, ktorá vás bude oboch obohacovať a viesť k Bohu. Amen.